

અથ વચન.

બહુ ચિરંતન કાલથી સાહિત્યરસિકાએ વિવિધ અનવધિ શાસ્ત્ર રતના કરના તલસ્પર્શી બનીને તેમાંથી યથાર્થિ વસ્તુ (તત્ત્વ) મેળવીને યથા શક્તિ યથામતિ પ્રતિપાદન કરવા પ્રયત્ન કરેલ છે. જેમ સમુદ્ર, અમૂલ્યરત્ન, મૌકિતક અને શંખલા વગેરે વસ્તુઓનો વિશાલ ભંડાર છે. તેમ શાસ્ત્રાર્ણવ પણ આર્થિક માનસિક નૈતિક ઐતિહાસિક ધાર્મિક અને અધ્યાત્મિક વિષયોનો અખૂટ ખજાનો છે.

અહિં અન્યાન્ય સાહિત્ય વિષયક ઉદાપોહ ન કરતાં કેવલ જૈન સાહિત્ય વિષયક કંઈક લખવા પ્રયત્ન કરવામાં આવે છે. જૈન સાહિત્ય પ્રાકૃત-સંસ્કૃત ભાષામાં વિભક્ત કરવામાં-રચવામાં આવેલ છે. જૈનનાં મૌલિક સિદ્ધાંતો પ્રાકૃત ભાષામાં લખાયેલા છે; અને ટીકા વગેરે ગ્રંથો સંસ્કૃત-પ્રાકૃત ભાષામાં રચાયેલા છે.

જૈન સાહિત્ય રસિકાએ વિવિધ વિષય (વ્યવહારિક પારમાર્થિક વગેરે) નો સ્વરૂપ વિશદ દષ્ટિપૂર્વક પ્રતિપાદન કરેલ છે. તથાપિ પ્રાધાન્યતઃ કર્મયોગ, જ્ઞાનયોગ અને ભકિતયોગ તરફ જૈન કેવલોનો વિશેષ વલણ થવા પામેલ છે.

યદ્યપિ ઉપર્યુક્ત યોગ-ત્રિપુટી અન્યોન્ય સાપેક્ષ છે. જૈન દષ્ટિ એ એકજ વસ્તુ (વિષય) પ્રત્યે નિર્ભર થવાથી-એકાંત પક્ષનો સ્વીકાર કરવાથી-અનેકાંત દષ્ટિ યાને સ્યાદ્વાદ મુદ્રાનો ભંગ થવા પામે છે.

જેમ જ્ઞાનયોગ, કર્મયોગ અને ભકિતયોગને પ્રકાશ આપી શકે છે. તેમજ કર્મયોગ અને ભકિતયોગથી જ્ઞાનયોગની શુદ્ધતા-સફલતા થવા પામે છે. ઉપર્યુક્ત ત્રિવિધ યોગ ત્રિવિધ તાપના સંતાપનો નાશ કરનાર છે; અને અનેકધા ઉપાધિમાંથી નિરૂપાધિકતા પ્રાપ્ત કરાવે છે.

એ ત્રિવિધ યોગના સ્વરૂપનું સ્પષ્ટીકરણ કરવા માટે પૂર્વતમ મન-
વિષયોએ પ્રાપ્ત અને સંસ્કૃત બ્રહ્મણ્યો અનેક શાસ્ત્રો રચેલા છે. પરંતુ
આશ્ચર્ય તો એ છે કે એવા મદન વિષયને કેટલાએક આત્મચેતન જ્ઞેન
શાસ્ત્રવિદ્યારંભ મુનિયોએ ગુર્જર ભાષામાં સુભદ્ધ કરી ત્રિવિધ પદ્યરૂપે
રચના કરેલ છે—તે પણ જુદા જુદા રાજ્યોમાં રચેલ છે. સંખીનના મધુર
આશ્વાસ સાથે સામાન્ય જન સમાજને આત્મપ્રેમ: સાધારણી સમજાતા
ધ્યાન-પ્રભુમય જીવન બનાવી શકાય તેવા શુદ્ધ આદર્શપૂર્વક સ્તવનો
રચવામાં આવેલ છે.

પ્રાચીન સંસ્કૃત વાક્યમયમાં સ્તુતિ (સ્તવન) પદ્ધતિ પ્રાચીન કાલ-
થી સંસ્કૃતિ થયેલ છે. મંજીતમય સ્તુતિ કરતાં ચિત્તની એકાગ્રતા
કામલતા સાથે બહિરસની જમાવટ થવા પામે છે એ નિર્ણય છે.
સંખીતની અસર આબાસગોપાલને જે રીતે થવા પામે છે તેનો અનુભવ
સ્વને સુવિદિત છે, એ હકીકત સમજાવવાની વિશેષ અગત્ય નજ હોય
અરે છેવટે દેહાધ્યાયનો પણ સ્વ ધ્યાય છે. જ્ઞેન સાદિત્ય રસિક મુનિયોએ
સ્તવનો સમજાવો લિખિતિત દાસમાં દિવા રાગરાગણીઓમાં રચીને
અપ્રુટ ફાળો આવેલ છે. તે માટે જ્ઞેનેતર સાદિત્ય પ્રેમિઓ-હિંદાર
સાક્ષરોએ સુકન કંઠે પ્રસાંસા કરેલ છે.

અહીં જે જ્ઞેન ગુર્જર સાદિત્યનું યત્નકિંચીત સંમદ કરવામાં આવેલ
છે. (દેવચંદ્રજી-જોતીશી વગેરેનો સંમદ) તેના રચયિતા દ્રવ્યાનુયોગ-
વેના શ્રીમાન દેવચંદ્રજી મહારાજ અધ્યાત્મપ્રેમી શ્રીમાન આનંદધનજી
મહારાજ ન્યાયવિદ્યારંભ ઉપાધ્યાયશ્રી યશોવિજયજી મહારાજ વગેરે મુનિ
મહારાષોની કૃતિઓનો સમદ છે.

એ કૃતિઓમાં યાનયોગ કર્મયોગ અને બહિતયોગનો બહુજ સ્પષ્ટ
વિવેચન કરેલ છે, એ કૃતિઓમાં કવચિત યાનાધિયોગની મુખતા છે; અને

કર્માદિ યોગની ગૌણતા પણ સાથે છે. એ ત્રણે યોગ જેમ શરીરને સાન્નિદ્ય અન્ન, જળ અને હવા પોષક છે તેમ અંતરાત્માને એ ત્રણે યોગ પોષક-ત્રેયસ્કર છે.

આ સંગ્રહમાંથી ત્રણે યોગના નમુનાઓ આપી શકાય તેમ છે. પરંતુ તેમ કરવા કરતાં “અગ્ર વચન” નું લંબાણ થઇ જવાથી વાચકદૃષ્ટને આ “કૃતિઓના સંગ્રહ” ને સાદાંત ધ્યાનપૂર્વક વાંચી વિચારી જવાની ખાસ લક્ષ્યામણ કરવામાં આવે છે. આ પુસ્તકમાં જે જે કૃતિઓનો સંગ્રહ કરવામાં આવેલ છે તેના રચયિતા મહાપુરુષોનું હુંક જીવન ચરિત્ર આપવાની ઇચ્છા હતી, પરંતુ તેઓના જીવન પ્રસંગની સર્વ સામગ્રી પૂરતી રીતે ન મળવાથી તેઓની જીવનચર્ચા આપવાનું કાર્ય પડતું મૂકતું પડ્યું છે. અસ્તુ !

ઉપસંહાર.

આ સંગ્રહ કરવાનો પ્રયાસ સફળ થવા માટે એટલુંજ ઇચ્છું છું કે:-જન સમાજ આ પુસ્તકમાંથી યથાશક્તિ-યથાર્થિ યોગિક મેળવી પોતાના જીવનમાં દિતારે એજ અંતરની અભિલાષાપૂર્વક વિરમું છું.

સં. ૧૯૮૪ } લેખક સંગ્રહકર્તા,
વસંતપંચમી } મુનિ દેવચંદ્ર. (૧૯૭૦-૮૦)

સમર્પણ.

પરમ કૃપાલુ પૂજ્યપાદ પરમોપકારી શ્રીમાન પૂજ્ય-
સાહેબ શ્રી વિજયભાણજી સ્વામી ।

કૃપાલુ ગુરૂવ ! આપનો મારા પ્રત્યે પરમ ઉપકાર છે.
પશુના દાઢી માનવતાનું લાન કરાવી શુદ્ધ સ્વાદાદ શ્રદ્ધાની
પ્રાપ્તિ કરાવી સમ્યક્જ્ઞાનાદિની અપૂર્વ પ્રસાદી આપી આપે મને
કૃતકૃત્ય કરેલ છે. આપના ઉપકારનો જલ્દી કોઈ રીતે કું
વાળવા સમર્થ નથી. તથાપિ કંઈક અસી ત્રણ મુક્ત થવા
માટે આ સંમદાત્મક પુસ્તક આપ શ્રીમાનને સાદર સમર્પણ
હું હું તે સ્વીકારી આભારી કરશો.

ભવદીય—મુનિ દેવચંદ્રજી. (૬૦-મુંદા)

पूज्य पिताश्रीना स्मरणार्थे लेट

[illegible][illegible]

2. 2. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839

1. 在 1945 年 10 月 25 日，日本投降後，台灣光復，中華民國政府遷台，開始了在台灣行使主權。

કેશવશાહ સ્વયં ધર્મપ્રેમી હોવાથી, યથાશક્તિ ધાર્મિક ક્રિયામાં તાપર રહેતા. પુત્રોની પ્રેરણા વડે કૃષિકર્મની પ્રવૃત્તિથી નિવૃત્ત થવાથી નિરંતર સામાયિક પ્રતિક્રમણ વગેરે ક્રિયા કરતા હતા. કેશવશાહનો ધાર્મિક પ્રેમનો એકજ દાખલો લખ્યો:—

એક વખત સાયંકાલે પ્રતિક્રમણ કરાવનાર કોઈ આવક ન હોવાથી (સ્વયં પ્રતિક્રમણ શીખેલ ન હતા) પ્રતિક્રમણ ન થયું, તેથી તેમને મલોજ ખેદ થયો એટલું જ નહિ પરંતુ પરતંત્રતાનું ખરું જ્ઞાન થયું. તેથી હદ સંકલ્પ હૃદયમાં થ્યો કે “મારે પ્રતિક્રમણ શીખવુંજ” તે વખતે તેમની અવસ્થા આયઃ ૬૮ વર્ષની હતી. તથાપિ તેમણે પ્રતિક્રમણ શીખવતો આરંભ થ્યો તે પછી એકાદ-બે માસમાં પૂરણ થ્યું. ત્યારબાદ હમેશાં સ્વયંપ્રતિક્રમણ કરતા માત્ર ચતુર્થ સમય પહેલાં ૩-૪ દિવસ જ પ્રતિક્રમણ ન કરી શક્યા.

છેવટમાં કેશવશાહને ૩-૪ દિવસની સાધારણ માંદગી થઈ, પરંતુ મુખાધિ લાવમાં સં. ૧૯૮૪ ના શાર્તિક સુદી ૪ ને. દિવસે કેશવશાહ સ્વર્ગવાસ પામ્યા. તેમના નિમિત્તે બીજે દિવસે ગામમાં પાખી (અમારી) પ્લાવવામાં આવી હતી તે પ્રસંગે કારી ૫૦૦) પાંચસોનો ખર્ચ થયેલ હતો. આવું પવિત્ર જીવન ગાળવા પ્રજા સર્વને બળ આપે એજ અંતિમ આજ્ઞાવા હે શાંતિ:

લેખક:—વિ. મંડલ.

शुद्धि-पत्रक.

—❀(ॐ)❀—

अशुद्धि	शुद्धि	पत्र	पंक्ति
सघे	सघे	१०	२
आत्मा	आत्म	१२	१३
क्षम	क्षम	१३	१०
क्षमसी	क्षसी	१३	२२
नित्य	नित्य	१५	७
रभ्य	रभ्ये	२६	१६
संभय	संभय	२८	४
धर	धर	२६	१५
व्यवहार	व्यवहार	३०	१८
वीर्य	वीर्य	३२	१६
पूर्व	पूर्व	३४	१८
तथा	तथा	३१	१४
अथास	अथास	३४	२१
तेरे	ते	५२	६
निग	निग	५२	२०
आनन्द	अनित्य	५४	६
आवेष्ट	आवेष्ट	५६	१२
सरोवर	सरोवर	६०	२०
इव	इव	६४	५

૧૩૩	પા૦ ૫૬	૬૫
ફેલે	ફેલે જે	૭૫
લટે	લટે	૮૬
ફપ	ફપ	૯૧
જન	જન	૯૬
પ્રિયા	પ્રિયા	૧૦૨
દિન	દિન	૧૦૩
વિષય	વિષય	૧૦૩
વક્ત	વક્ત	૧૦૭
વર્ણિત	વર્ણિત	૧૧૫
પ્રિયા	પ્રિયા	૧૧૬
જન	જન	૧૨૪
વિષય	વિષય	૧૨૫
પ્રિ	પ્રિ	૧૨૮
પ્રિય	પ્રિય	૧૩૮
પ્રિય	પ્રિય	૧૪૧
પ્રિય	પ્રિય	૧૪૮
પ્રિય	પ્રિય	૧૫૫
પ્રિય	પ્રિય	૧૫૬

॥ ॐ नमः ॥

श्रीमान् देवयंद्रश्च भट्टाराज विरचित-

यत्तुर्विंशति-स्तवनो.

—ॐ नमः—

(१) ऋषभान्न स्तवन.

निद्रा वेरु दुष्ट रदो—अरे सो.

- ऋषभान्नसुंद सुं प्रीतरी, डेम डीनेडा हडो यतुर विचार,
प्रभुल नम अलगा वरया, तिहांडो नविडा डो वयन उच्चार. ऋ. १
- हागल पल पडोये नडिं, नवि पडोयेडा तिहां डो परधान;
ने पडोये ते तुम सभो, नवि लांजेडा डो वयन व्यवधान. ऋ. २
- प्रीति हरे ते रागिया, निनगरलडो तगे तो वीतराग;
प्रीतरी नेडु अरागधी, वेगनवी ते डो डोडोत्तर गाग. ऋ. ३
- प्रीति अनादिनी विप लरी, ते रीते डो करवा मुअ लाव;
हरवी निर्विप प्रीतरी, डिलु शाते डो हडो जने जनाव. ऋ. ४
- प्रीति अनंती पर यडी, ने तोडेडो ते नेडे अडे;
परम पुद्वधी रागता, अकत्वताडो दाणी शुलु गेड, ऋ. ५
- प्रभुलने अवलं गतां, निज प्रभुताडो प्रभटे शुलुराय;
देवयंद्रलुनी सेवना, आपे मुअ डो अविचल मुणवास. ऋ. ६

(૨) અજિત જિન સ્તવન.

દેખો ગતિ દૈવનીરે, એદેશી.

- જ્ઞાનાદિક શુભ સંપદારે, તુજ અનંત અપાર;
તે સાંભલતાં ઉપનીરે, રૂચિ તેણે પાર ઉતાર;
અજિત જિન તારણેરે, તારણે દીન દયાલ. અ. ૧
- જે જે કારણ જેહનુંરે, સામગ્રી સંયોગ;
મળતાં કારણ નીપજેરે, કરતા તણે પ્રયોગ. અ. ૨
- કાર્ય સિદ્ધિ કરતા વસુરે, લહી કારણ સંયોગ;
નિજપદ કારક પ્રભુ મહ્યારે, હોય નિમિત્ત હર્ષલોગ. અ. ૩
- અજકુલગત કેશરી લહેરે, નિજપદ સિંહ નિહાલ;
તિમ પ્રભુ ભકતોં ભવિ લહેરે, આતમ શક્તિ સંભાલ. અ. ૪
- કારણ પદ કર્તા પણેરે, કરી આરોપ અલેદ;
નિજપદ અર્થી પ્રભુ થકીરે, કરે અનેક ઉમેદ. અ. ૫
- એહવા પરમાતમ પ્રભુરે, પરમાનંદ સ્વરૂપ;
સ્વ્યાદેવાદ સત્તા રસીરે, અમલ અખંડ અનુપ. અ. ૬
- આરોપિત સુખ ભ્રમ ટલ્યોરે, ભાસ્યો અવ્યાખાધ;
સમર્થુ અલિલાધીપણુંરે, કર્તા સાધન સાધ્ય. અ. ૭
- આહુકતા સ્વામિત્વતારે, વ્યાપક લોકતા ભાવ;
કારણતા કારણ દશારે, સકલ ગ્રંથું નિજ ભાવ. અ. ૮
- શ્રદ્ધા ભાસન રમણતારે, દાનાદિક પરિણામ;
સકલ થયા સત્તા રસીરે, જિનવર દર્શન પામ. અ. ૯
- તેણે નિર્યામક માહણ્યોરે, વૈદ્ય ગોપ આધાર;
દેવચંદ્ર સુખ સાગરૂરે, ભાવ ધર્મ દાતાર. અ. ૧૦

(૩) શ્રી સંભવ જિન સ્તવન.

ધનુષારે રોળ, એ દેવી.

શ્રી સંભવ જિનરાજજીરે, તાલકે અક્ષય દયગુણ, જિનવરપુણે.	
સ્વપર પ્રહાસક દિનમણિરે, સમગા રસનો બૂપ. જિનવરપુણે	
પૂણે પૂણેરે બવિક્ષ જન પૂણે, દારે પ્રભુ પૂજા પરમાનંદ. જિ. ૧	
અવિસંવાદ નિમિત્ત ઠારે, જગત જાંતુ મુખપાજ,	જિ.
હેતુ સત્ય બહુમાનથીરે, જિન એવા શિવરાજ.	જિ. ૨
ઉપાદાન આતમ સદીરે, પુણ લંબન દેવ;	જિ.
ઉપાદાન કારણપણેરે, પ્રગટ કરે પ્રભુ સેવ.	જિ. ૩
કાર્ય શુણ કારણપણેરે, કારણ કાર્ય અનુપ;	જિ.
સકલ સિદ્ધતા તાલરીરે, માદરે સાધન રૂપ.	જિ. ૪
એકવાર પ્રભુ વંદનારે, આગમરીતે યાપ;	જિ.
કારણ સત્યે કાર્યનીરે, સિદ્ધિ પ્રતીતિ કરાપ.	જિ. ૫
પ્રભુપણે પ્રભુ એલખીરે, અગલ વિગલ શુણગેહ;	જિ.
સાધ્ય દૃષ્ટિ સાધકપણેરે, વહે ધન્ય નર તેહ.	જિ. ૬
જન્મ કૃતારથ તેહનોરે, દિવસ સફલ પળ તાસ;	જિ.
જગત શરણ જિન અરણનેરે, વહે ધરી ઉદલાસ.	જિ. ૭
નિજ સત્તા નિજ ભાવથી રે, શુણ અનંતનું કાણ,	
દેવઅંદ્ર જિનરાજજી રે, શુદ્ધ સિદ્ધ મુખ ખાણ.	જિ. ૮

(૪) શ્રી અભિનંદન સ્તવન.

અભયર્થ પદ પછ્યે, એ દેવી.

કયું બલું કયું બની આવશે, અભિનંદન રસ રીત હો મિત્ત;
પુદ્ગલ અનુભવ ત્યાગથી, કરવી જસુ પરતીત હો મિત્ત. કયું. ૧

પરમાત્મ પરમેસર, વસ્તુ ગતે તે અલિપ્ત હો મિત્ત;
 દ્રવ્યે દ્રવ્ય મલે નહિ, લાવે તે અન્ય અવ્યાપ્ત હો મિત્ત કથું. ૨
 શુદ્ધ સ્વરૂપ સનાતનો, નિર્મલ જે નિસ્સંગ હો મિત્ત;
 આત્મ વિભૂતિ પરિણમ્યો, નકરે તે પર સંગહો મિત્ત. કથું. ૩
 પણ જાણું આગમ બલે, મિલવું તુમ પ્રભુ સાથ હો મિત્ત;
 પ્રભુતો સ્વ સંપત્તિમયી, શુદ્ધ સ્વરૂપનો નાથ હો મિત્ત. કથું. ૪
 પર પરિણામિકતા અછે, જે તુઝ પુદ્ગલ યોગ હો મિત્ત;
 જડ ચલ જગની એકનો, ન ઘટે તુજને લોગ હો મિત્ત. કથું. ૫
 શુદ્ધ નિમિત્તી પ્રભુ ગ્રહો, કરી અશુદ્ધ પર હેય હો મિત્ત;
 આત્માલંબી શુભ લહી, સહુ સાધકનો ધ્યેય હો મિત્ત. કથું. ૬
 જિમ જિનવર આલંબને, વધે સધે એકતાન હો મિત્ત;
 તેમ તેમ આત્માલંબની, ગ્રહે સ્વરૂપ નિદાનહો મિત્ત. કથું. ૭
 સ્વ સ્વરૂપ એકત્વતા, સાધે પૂર્ણાનંદ હો મિત્ત;
 રમે લોગવે આત્મા, રતનત્રયી શુભવૃંદ હો મિત્ત. કથું. ૮
 અલિનંદન અવલંબને, પરમાનંદ વિલાસ હો મિત્ત;
 દેવચંદ્ર પ્રભુ સેવના, કરી અનુલવ અભ્યાસ હો મિત્ત. કથું. ૯

(૫) શ્રી મુમતિનાથ સ્તવન.

કુખાની, દેશી.

અહો! શ્રી મુમતિ જિન! શુદ્ધતા તાકરી,
 સ્વશુભ પર્યાય પરિણામરામી;
 નિત્યતા એકતા અસ્તિતા ઇતરયુત,
 લોભ્ય લોભી થકો પ્રભુ અક્રામી.

અવ ૧

ઉપજે વ્યય લટે તદવી તેડવો રહે,
 શુભ પ્રમુખ જાહેરતા તદવી પિંડી;

- આત્મ ભાવે રહે અપરતા નવિચ્છે,
લોક પ્રદેશ મિત પણ અખંડી. અં ૨
- કાર્ય કારણ પણે પ્રભુમે તહવી પ્રૂવ,
કાર્યે લેદે કરે પણ અલેદી;
કર્તૃતા પરિણમે નમ્યતા નવિરમે,
સકલવેત્તા યકો પણ અવેદી. અં ૩
- શુદ્ધતા શુદ્ધતા દેવ પરમાત્મતા,
સહજ નિજ ભાવ ભોગી અજોગી;
સ્વપર ઉપયોગી તાદાત્મ્ય સત્તારત્રી,
શક્તિ પ્રયુજતો ન પ્રયોગી. અં ૪
- વસ્તુ નિજ પરિણ તે સર્વ પરિણામકી,
એટલે કોઈ પ્રભુતા ન પામે;
કરે જાણે રમે અનુભવે તે પ્રભુ,
તત્ત્વસ્વામિત્વ શુચિતત્ત્વ ધામે. અં ૫
- હવ નવિ પુગ્ગલી નૈવ પુગ્ગલ કદા,
પુગ્ગલાધાર નહીં તાસરંગી;
પરતણે ઇશ નહિં અપર ઐશ્વર્યતા,
વસ્તુ ધર્મે કદા ન પરસંગી. અં ૬
- સંબંધે નહિં આપે નહિં પર ભણી,
નવીકરે આદરે ન પર રાખે;
શુદ્ધ સ્વાધ્યાદ નિજ ભાવ ભોગી જિજ્ઞે,
તેહ પર ભાવને કેમ આખે. અં ૭
- નાહરી શુદ્ધતા ભાસ આશ્ચર્યથી,
ઉપજે રૂચિ તેણે તત્ત્વ ઇહે;

नन्दरंजी नये। दोपची उलख्ये,

દાખ ત્યાગે હવે તરવ લીધે.

240 C

शुद्धभावे विद्योः सायं साधन साधोः,

स्वामि-प्रतिष्ठे सत्ता आराधे;

गन्तव्य निश्चयिते तेषां साधना नविच्छेदे,

ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਸੰਮੇਲਨ ਸਮਾਜ.

240 6

ਮਾਨੀ ੨੬ ਵਜੇ ਵੀ ਪਹੰਚੇ,

मदनो देव प्रभु गुंड़ी साया;

द्वितीयः प्रश्नः अत्रिंशत् पञ्चमः

नगर नक्षत्रों के अधिक सङ्ख्या राशियाँ.

210 10

(२) श्री पद्मप्रभु स्तवन.

३. एका व्याख्या श्री ३३३ उद्गीतब्राह्मण, अ. ३. ३.

श्री भद्रकाल जिनयुक्त निधिराजः, नमोनाथ नमोहीश्वर पादेश्वरः

[illegible]

संस्कृत-विभाग, दिल्ली विश्वविद्यालय, दिल्ली, हरिद्वार गुरु पवित्रदे वा:

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

સર્વોચ્ચ સ્તરે સ્થિતિમાં રહેવા માટે સરકારે કમર બંધાવેલો છે.

DATE _____ TIME _____

... ..

...and the other side of the road ...

[illegible]

1. The first group of people who are affected by this disease are the young people who are born with it. They are called "congenitally affected" people. They are born with a defect in their body that makes them unable to produce enough of a certain substance called "phenylalanine". This substance is important for the body to function properly. If it is not produced in enough quantities, it can lead to a variety of health problems, including mental retardation and physical deformities. The second group of people who are affected by this disease are the people who are born without the defect, but who develop it later in life. They are called "acquired" people. This can happen for a variety of reasons, including a lack of certain nutrients in their diet, or a problem with their body's ability to produce the substance. The third group of people who are affected by this disease are the people who are born with the defect, but who do not develop it later in life. They are called "asymptomatic" people. They are born with the defect, but their body is able to produce enough of the substance to keep them healthy. They are often unaware of their condition until they are tested for it. The fourth group of people who are affected by this disease are the people who are born with the defect, but who develop it later in life. They are called "late-onset" people. This can happen for a variety of reasons, including a lack of certain nutrients in their diet, or a problem with their body's ability to produce the substance. The fifth group of people who are affected by this disease are the people who are born with the defect, but who develop it later in life. They are called "late-onset" people. This can happen for a variety of reasons, including a lack of certain nutrients in their diet, or a problem with their body's ability to produce the substance.

Journal of Management Studies, 19(1), 67-80.

[illegible]

આત્મસિદ્ધિ કારણ લાગીદે લાલ, સહજ નિર્ધામક હેતુરે વા;
 નામાદિક જિનરાજનાં રૂ લાલ, ભરસાગર માંહે સેતુરે વા. ૭
 સ્તંભન ઇન્દ્રિય યોગનોરે લાલ, રક્તવર્ણુ ગુણ રાપરે વા;
 દેવચંદ્ર વૃદ્ધે અગ્યોરે લાલ, આપ અર્જુ અકાપરે વા. ૮

(૭) શ્રી મુપાર્શ્વનાથ સ્તવન

તપ મરિયું જગદો નહિ, એરેશી.

શ્રી મુપાસ આનંદ મેં, ગુણ અનંતનો કંદહો જિનજી;
 જ્ઞાનાનંદે પૂરણો, પવિત્ર ચારિત્રાનંદહો જિનજી. શ્રી. ૧

સંરક્ષણ વિણનાથ છો, દ્રવ્ય વિના ધનવંત હોજી;
 કર્તા પદ કિરિયા વિના, અંત અગ્રેય અનંત હોજી. શ્રી. ૨

અગમ અગોચર અમર તું, અન્વય કદિ સમૂહ હોજી;
 વર્ણ ગંધ રસ દ્રવ્ય વિણ, નિજ લોકતા ગુણગુહ હોજી. શ્રી. ૩

અસંયદાન અચિંતના, લાલ અયત્ને લોગ હોજી;
 વીર્ય શક્તિ અપ્રયાસતા, શુદ્ધ સ્વગુણ ઉપલોગ હોજી. શ્રી. ૪

એકાંતિક આત્મતિકો, સહજ અદૃત સ્વાધિન હોજી;
 નિરૂપચરિત નિર્ધનધ્વમુખ, અન્ય અહેતુક ખીન હોજી. શ્રી. ૫

એક પ્રદેશે તાહરે, અવ્યાબાધ સમાય હોજી;
 તસ્મ પર્યાય અવિભાગતા, સર્વાકાશ ન માય હોજી. શ્રી. ૬

એમ અનંત ગુણનો ધણી, ગુણ ગુણનો આનંદ હોજી;
 લોગ રમણ આસ્વાદ્યુત, પ્રભુ તું પરમાનંદ હોજી. શ્રી. ૭

અવ્યાબાધ રૂચિ યજ, સાધે અવ્યાબાધ હોજી;
 દેવચંદ્ર પદ તે લહે, પરમાનંદ સમાધ હોજી. શ્રી. ૮

(૮) શ્રી ચંદ્રપ્રભ જિન સ્તવન

આદર જીવ ક્ષમા ગુણ આદર, એદેશી.

- શ્રી ચંદ્રપ્રભ જિનપદ સેવા, હેવાયેજે હલિયાજી,
આતમ ગુણ અનુભવથી મલિયા, તે ભવ ભયથી ટલીયાજી. શ્રી. ૧
- દ્રવ્ય સેવ [વા] વંદન નમનાદિક, અર્ચનવત્રી ગુણ આમોજી;
ભાવ અભેદ થવાની ઇહા, પરભાવે નિઃકામોજી. શ્રી. ૨
- ભાવસેવ [વા] અપવાદે નૈગમ, પ્રભુગુણ ને સંકટપેજી;
સંગ્રહ સત્તા તુલ્યારોપે, ભેદાભેદ વિકટપેજી. શ્રી. ૩
- વ્યવહારે બહુમાન જ્ઞાનનિજ, ચરણે જિનગુણ રમણાજી;
પ્રભુગુણ આલંબી પરિણામી ઋણુપદ ધ્યાન સ્મરણાજી. શ્રી. ૪
- શબ્દે શુકલ ધ્યાનારોહણ, સમભિરૂઢ ગુણ દશમેજી;
ખીય શુકલ અવિકલ્પ એકત્વે, એવંભૂત તે અમમેજી. શ્રી. ૫
- ઉત્સર્ગે સમક્ષિત ગુણ પ્રગટ્યો, નૈગમ પ્રભુતા અંશેજી;
સંગ્રહ આતમ સત્તાલંબી, મુનિપદ ભાવ પ્રશંસેજી. શ્રી. ૬
- ઋણૂ સૂત્રે જે શ્રેણિપદસ્થે, આતમ શક્તિ પ્રકાશેજી;
યથાખ્યાત પદ શબ્દ સ્વરૂપે, શુદ્ધ ધર્મ ઉદ્ધાસેજી. શ્રી. ૭
- ભાવસયોગી અયોગી શૈત્તેશે, અંતિમ દુગનય જાણોજી;
સાધનતાએ નિજ ગુણ વ્યક્તિ, તેહ સેવના વખાણોજી. શ્રી. ૮
- કારણ ભાવ તેહ અપવાદે, કાર્યરૂપ ઉત્સર્ગેજી;
આતમભાવ તે ભાવ દ્રવ્યપદ, બાહ્ય પ્રવૃત્તિ નિસર્ગેજી. શ્રી. ૯
- કારણભાવ પરંપર સેવન, પ્રગટે કારજ ભાવોજી;
કારજ સિદ્ધે કારણતા વ્યય, શુચિ પરિણામિક ભાવોજી. શ્રી. ૧૦
- પરમ ગુણી સેવન તન્મયતા, નિશ્ચય ધ્યાને ધ્યાવેજી;
શુદ્ધાતમ અનુભવ આસ્વાદી, દેવચંદ્ર પદ પાવેજી. શ્રી. ૧૧

(૯) શ્રી સુવિધિજિન સ્તવન

ધારા મહોદધા ઉપર મેઢ જરૂમે વીગધી દોદાલ એ રમી.

દીઠા સુવિધિ જિજીવંદ, સમાધિરસે ભયો હો લાલ સં,
ભાસ્યો આત્મસ્વરૂપ ગનાદિનો વીસર્યો હો લાલ અં;
સકલ વિભાવ ઉપાધિ થકી મન જોસર્યો હો લાલ મં,
સત્તા સાધન માર્ગે લળી એ સંચર્યો હોલાલ બં ૧

તુમ પ્રભુ બલુગ રીતે સર્વ જગ દેખતા હોલાલ સં,
નિજ સત્તાએ શુદ્ધ સદુને લેખતા હોલાલ સં;
પર પરિવૃત્તિ અદ્રેષ પદે ઉવેખતા હોલાલ પં,
લોભપદે નિજ શક્તિ અનંત ગવેખતા હોલાલ અં ૨

દાનાદિક નિજ ભાવ હતા જે પર વશા હોલાલ હં,
તે નિજ સંમુખ ભાવ ગ્રહી લહી તુજ દશા હોલાલ મં;
પ્રભુનો અદ્ભૂત યોગ સ્વરૂપ તણી રસા હોલાલ સ્વં,
વાંસે ભાસે તાસ બાસ ગુણ તુમ જિજ્ઞા હોલાલ બં ૩

મોહાદિકની ધૂમિ અનાદિની ઉતરે હોલાલ અં,
અમલ અર્ખાંડ અલિપ્ત સ્વભાવજ સાંભરે હોલાલ સ્વં;
તત્ત્વ રમણુ શુચિ ધ્યાન ભળીને આદરે હોલાલ ભં,
તે સમતા રસધામ સ્વામી મુદ્રા વરે હોલાલ સ્વાં ૪

પ્રભુ હો ત્રિમુવનનાથ દાસ હું તાહરો હોલાલ દાં,
દરજાનિધિ અલિલાય અછે મુઝ એ ખરો હોલાલ અં;
આતમ વસ્તુ સ્વભાવ સદા મુઝ સાંભરો હોલાલ સં,
ભાસન વાસન એહ અરણ્ય ધ્યાને ધરો હોલાલ અં ૫

પ્રભુ મુદ્રાને યોગ પ્રભુ પ્રભુતા લખે હોલાલ મં,
દ્રવ્ય તણે સાધર્મ્ય સ્વસંપત્તિ જોલખે હોલાલ સ્વં;

આલખતાં બહુમાન સહિત રૂચિ પણ વધે હોલાલ સં,
 રૂચિ અનુયાયી વીર્ય ચરણધારા સથે હોલાલ ચં ૬
 દ્વાયોપશમિક ગુણ સર્વ થયા તુઝે ગુણુરસી હોલાલ ચં,
 મત્તા આધન શક્તિ વ્યક્તતા ઉલ્લસી હોલાલ વ્ય;
 હવે સંપૂર્ણ સિદ્ધ તણી શી વાર છે હોલાલ તં,
 દેવચંદ્ર જિનરાજ જગત આધાર છે હોલાલ જં ૭

(૧૦) શ્રી શીતલ જિન સ્તવન.

આદરણ્ય ક્ષમાગુણ આદર, એદેશી.

શીતલ જિનપતિ પ્રભુતા પ્રભુની, મુઝથી ઠહીય ન જાયછ;
 અનંતતા નિર્મલતા પૂરણતા, જ્ઞાન વિના ન જણાયછ શીં ૧
 ચરમ જલધિજલ મિલે અંજલિ, ગતિ કીપે અતિ વાયછ;
 સર્વ આકાશ આલંબે ચરણે, પણ પ્રભુતા ન ગણાયછ. શીં ૨
 સર્વ દ્રવ્ય પ્રદેશ અનંતા, તેહથી ગુણ પર્યાયછ;
 નામ વર્ગથી અનંતગણ પ્રભુ, કેવલ જ્ઞાન કહાયછ. શીં ૩
 કેવલ દર્શન એમ અનંતું, થહે સામાન્ય સ્વભાવછ;
 સ્વપદ અનંતથી ચરણ અનંતું, સ્મરણ સંવરભાવછ. શીં ૪
 દ્રવ્ય ક્ષેત્રને કાલ ભાવ ગુણ, રાજનીતિ એ ચારછ;
 ત્રાસ વિના જડ ચેતન પ્રભુની, કોઇ ન લોપે કારછ. શીં ૫
 શુદ્ધાશય સ્થિર પ્રભુ ઉપયોગે, જે સમરે તુઝ નામછ;
 અન્યાયાધ અનંતું પામે, પરમ અમૃત મુખ ધામછ. શીં ૬
 આજ્ઞા ઈશ્વરતા નિર્ભયતા, નિર્વાંછકતા રૂપછ;
 ભાવ સ્વાધીન તે અવ્યય રીતે એમ અનંતગુણ ભૂપછ. શીં ૭
 અન્યાયાધ મુખ નિર્મલ તે તે, કરણ જ્ઞાને ન જાણાયછ;
 તેહને એહને જાણુમ લોકના, જે તુમ સમ ગુહરાયછ. શીં ૮

એમ અનંતદાનાદિક નિજગુણ, વચનાતીતં પંડુરજી;
 વાસન લાસન ભાવે દુર્લભ, પ્રાપ્તિ તો અતિ દુરજી. શી. ૮
 સકલ પ્રત્યક્ષપણે ત્રિભુવનસુર, લાલુ તુલ ગુણ આમજી;
 બીજું કાંઈ ન માગું સ્વામી, એહિજ છે મુલ કામજી. શી. ૧૦
 એમ અનંત પ્રભુતા સર્વહતાં, અર્થે જે પ્રભુ રૂપજી;
 દેવચંદ્ર પ્રભુતા તે પામે, પરમાનંદ સ્વરૂપજી. શી. ૧૧

(૧૧) શ્રી શ્રેયાંસ જિનસ્તવન.

પ્રાણીપ્રાણી જિનતણી તમે ધારો ચિત્તમુગ્ધર, એદેથી.

શ્રી શ્રેયાંસ પ્રભુ તણો, અતિ અદ્ભુત સહસ્રનંદરે;
 ગુણ એક વિધ ત્રિક પરિણમ્યો, એમ ગુણ અનંતનો વૃંદરે.
 મુનિચંદ જિણ્દ અમંદ દિણ્દ પરે નિત્ય દીપતો મુખકંદરે. ૧
 નિજ જ્ઞાને કરી જ્ઞેયનો, જ્ઞાપક જ્ઞાતાપદ ઇશરે;
 દેખે નિજ દર્શને કરી, નિજ દશ્ય સામાન્ય જગીશરે. મુ. ૨
 નિજ રમ્યે રમણ કરે, પ્રભુ ચારિત્રે રમતા રામરે;
 લોચ અનંતને લોગવો, લોગે તેજે લોકતા સ્વામરે. મુ. ૩
 દેવ દાન નિત્ય દીજતે, અતિદાતા પ્રભુ સ્વયમેવરે;
 પાત્ર તુમે નિજ શક્તિના, આહક વ્યાપકમય દેવરે. મુ. ૪
 પરિણામી કારજ તણો, દર્શા ગુણ કરણે નાથરે;
 અક્રિય અક્ષય રિયતિમયી, નિકલ્લંક અનંતી આચરે. મુ. ૫
 પરિણામિક મત્તા તણો, આવિર્ભાવ વિલાસ નિવાસરે;
 સહજ અદૃત્રિમ અપરાધથી, નિર્વિદદ્ય ને નિઃપ્રયાસરે. મુ. ૬
 પ્રભુ પ્રભુતા સંભારતા, ગાનાં કરનાં ગુણ આમરે;
 સેવક સાધનતા વરે, નિજ સંવર પરિણતિ પામરે. મુ. ૭

પ્રમટ તત્ત્વતા ધ્યાવતા, નિજ તત્ત્વોનો ધ્યાતા થાયરે;

તત્ત્વ રમણ એકાગ્રતા, પૂરણ તત્ત્વે એક સમાયરે.

મુ. ૮

પ્રભુ દીઠ મુજ આંખલે, પરમાત્મ પૂર્ણાનંદરે;

દેવચંદ્ર જિનરાજના, નિત્ય વંદો પય અરવિંદરે.

મુ. ૯

(૧૨) શ્રીનામુપૂજ્ય જિન સ્તવન.

પંચકો નિકાકરે બીજા જિનતણીરે એદેશી.

પૂજનાતો દીનેરે આરમા જિનતણીરે, જમુ પ્રગથ્યો પૂજ્ય સ્વભાવ;
ચરુત પૂજરે જે ઇચ્છે નહિરે, સાધક કારજ દાવ. પૂ. ૧

કવ્યથી પૂજરે કારણ ભાવનુરે, ભાવ પ્રગટાને શુદ્ધ;

પરમ ઇંદ્ર વહ્ન ત્રિભુવન ધણીરે, વામુપૂજ્ય સ્વયંશુદ્ધ. પૂ. ૨

અતિશય મહિમારે અતિ ઉપકારતારે, નિર્મલ પ્રભુ શુભ રાગ;

સુરમણિ સુરવટ મુરતરે તુચ્છ તે રે, જિનરાગી મહાભાગ. પૂ. ૩

દર્શન જ્ઞાનાદિક શુભ આત્માનંદરે પ્રભુ પ્રભુતા લયલીન;

શુદ્ધ સ્વરૂપી રૂપે તન્મયીરે, તમુ આત્માદન પીન. પૂ. ૪

શુદ્ધતાવ રસ રંગી સેવનારે, પામે આત્મ સ્વભાવ;

આત્માદંબી નિજ શુભ સાધનોરે, પ્રતે પૂજ્ય સ્વભાવ. પૂ. ૫

આપ અકર્તા સેવાથી હુવેરે, સેવક પૂરણ સિદ્ધિ;

નિજધન ન લીયે પણ આશ્રિત હરેરે, અશ્વય અમર અદિ. પૂ. ૬

જિનવર પૂજરે તે નિજ પૂજનારે, પ્રતે અન્યથ શકિત,

પરમાનંદ નિકામી અનુભવેરે, દેવચંદ્ર પદ અદિત. પૂ. ૭

(૧૩) શ્રી વિમલ જિન સ્તવન.

સ્તવ ગ્રામ્ય બ્રાહ્મણ એકેથી.

- વિમલજિન વિમલતા તાહરીછ, અવર જીને ન કહાય;
 હથુ નહી જેમ તેમ લંધીયેંછ, સ્વયંભૂ રમણ ન તરાય. વિં ૧
- સયત્ર પુદવી ગિરિ જલ તરછ, દોષ તોલે એક કલય;
 તેહ પલ્લુ તુજ ગુણગણ બળીછ, ભાંખવા નહિ ગ્રમરથ. વિં ૨
- સર્વ પુણ્ય નશ ધર્મનાછ, તેમ અધર્મ પ્રદેશ;
 તાસ ગુણ ધર્મ પલ્લવ સદુછ, તુજ ગુણ એક તણે લેશ. વિં ૩
- એમ નિજ ભાવ અનંતનીછ, અસ્તિતા દેટલી થાય;
 નાસ્તિતા સ્વપર પદ અસ્તિતાછ, તુજ સમ કામ સમાય. વિં ૪
- તોહરા શુદ્ધ સ્વભાવનેછ, આદરે ધરી બહુમાન;
 તેહને તેહિજ નિપજેછ, એ દોષ અજ્ઞાન તાન. વિં ૫
- તુમ પ્રભુ તુમ તારક વિભૂછ, તુમ સમો અવર ન કોય;
 તુમ દરિસણ થકી હું તરોછ, શુદ્ધ આલંબન હોય. વિં ૬
- પ્રભુ તણી વિમલતા ઓલખીછ, જે કરે સ્થિર મન સેવ;
 દેવચંદ્ર પદ તે લહેછ, વિમલ આનંદ સ્વયમેવ. વિં ૭

(૧૪) શ્રી અનંતજિન સ્તવન.

દીગી હો પ્રભુ દીગી જગણુર તુજ, એ દેશી.

- મૃત્તિ હો પ્રભુ મૃત્તિ અનંત જિણુંદ,
 તાહરી હો પ્રભુ તાહરી મુઝ નથણે વસીછ;
 સમતા હો પ્રભુ સમતા રસનો કંદ,
 સહજે હો પ્રભુ! સહજે અનુભવ રસસ્તરીછ. ૧

- લવલવ હો પ્રભુ ! લવલવ તાપિતથા,
 તેહને હો પ્રભુ તેહને અમૃત ધન સમીલ;
 મિથ્યા વિષ હો પ્રભુ ! મિથ્યા વિષની ખીવ,
 હરવા હો પ્રભુ ! હરવા જાં ગુહિ મન રમીલ. ૨
 ભાવ હો પ્રભુ ! ભાવ ચિંતામણી એહ,
 આતમ હો પ્રભુ ! આતમ સંપત્તિ આપવાલ;
 એહિજ હો પ્રભુ ! એહિજ શિવ સુખ ગેહ,
 તત્ત્વ હો પ્રભુ ! તત્ત્વાલંબન થાપવાલ. ૩
 જાય હો પ્રભુ ! જાય આશ્રવ ચાલ,
 દીઠે હો પ્રભુ ! દીઠે સંવર વધેલ;
 રત્ન હો પ્રભુ ! રત્નત્રયી ગુણભાલ,
 અધ્યાતમ હો પ્રભુ ! અધ્યાતમ સાધન સધેલ. ૪
 મીઠી હો પ્રભુ ! મીઠી સુરત તુઝ,
 દીઠી હો પ્રભુ ! દીઠી રૂચિ બહુ માનથીલ;
 તુઝ ગુણ હો પ્રભુ ! તુઝ ગુણ ભાસન યુક્ત,
 સેવે હો પ્રભુ ! સેવે તસુ લવ લય નથીલ. ૫
 નામે હો પ્રભુ ! નામે અદ્ભૂત રંગ,
 ઠવણા હો પ્રભુ ! ઠવણા દીઠે ઉલ્લસેલ;
 ગુણ આસ્વાદ હો પ્રભુ ! ગુણ આસ્વાદ અલંગ,
 તન્મય હો પ્રભુ ! તન્મયતાયે જે ધસેલ. ૬
 ગુણ અનંત હો પ્રભુ ! ગુણ અનંતનો વૃંદ,
 નાથ હો પ્રભુ ! નાથ અનંતને આદરેલ;
 દેવચંદ્ર હો પ્રભુ ! દેવચંદ્રને આનંદ,
 પરમ હો પ્રભુ ! પરમ મહોદય તે વરેલ. ૭

(૧૫) શ્રી ધર્મનાથ જિન સ્તવન.

સાક્ષ સંશ્રાવ જ્ઞાતાસ એ દુઃસ્થ, એ દેશી.

ધર્મ જગનાથનો ધર્મ શુચિ ગાદીએ,
આપણે આત્મા તેહવે ભાવિયે;
ભાતિ જમ્મુ એકના તેહ પલટે નહિ,
શુદ્ધ શુભ પંચજવા વસ્તુ સત્તામયી. ૧

નિત્ય નિરવયવ વદી એક અક્રિયપણે,
સર્વગત તેહ આમાન્ય ભાવે ભણે;
તેહથી ઇતર આવગવ વિશેષતા,
વ્યક્તિ ભેદે પડે એહની ભેદતા. ૨

એકતા પિંડને નિત્ય અવિનાશતા,
અસ્તિ નિજ ઋદ્ધિથી કાર્યગત ભેદતા;
ભાવશુભ ગમ્ય અભિલાષ અનંતના,
ભવ્યપર્યાયની એ પરાવર્તિતા. ૩

ક્ષેત્રશુભ ભાવ અવિભાગ અનેકતા,
નાશ ઉત્પાદ અનિત્ય પર નાસ્તિતા;
ક્ષેત્ર બ્યાધ્યત્વ અભેદ અવ્યક્તતા,
વસ્તુ તે રૂપથી નિયત અભવ્યતા. ૪

ધર્મ પ્રાગ્ભાવતા સકલશુભ શુદ્ધતા,
ભોગ્યતા ટૂંટીતા રમણ પરિભ્રામતા;
શુદ્ધ સ્વપ્રદેશતા તત્ત્વ ચેતન્યતા,
બ્યાધ્ય બ્યાપક તથા ગ્રાહ્ય ગ્રાહકતા. ૫

સંગ પરિહારથી સ્વામિ! નિજ પદ લક્ષ્ય,
શુદ્ધ આત્મિક આનંદપદ સંગ્રહ્ય;

- જહવી પરભાવથી હું ભવોદ્ધિ વસ્યો;
પરતણો સંગ સંસારતાયે અસ્યો. ૬
- તહવી સત્તા ગુણે જીવ એ નિર્મલો,
અન્ય સંશ્લેષ જિમ સ્ફટિક નવિ સામલો;
જે પદોપાધિથી દુષ્ટ પરિણતિ ગ્રહી,
ભાવ તાદાત્મ્યમાં માહરૂં તે નહી. ૭
- તેણે પરમાત્મ પ્રભુ ભક્તિ રંગી થઈ,
શુદ્ધ કારણ રસે તત્ત્વ પરિણતિ મથી;
આત્મ આહુક થયે તને પર ગ્રહણતા,
તત્ત્વભોગી થયે ટલે પર ભોગ્યતા. ૮
- શુદ્ધ નિઃપ્રયાસ નિજ ભાવ ભોગી યદા,
આત્મ ક્ષેત્રે નહિ અન્ય રક્ષણ તદા;
એક અસહાય નિઃસંગ નિર્વિધ્વતા,
શક્તિ ઉત્સર્ગની હોય સહુ વ્યક્તતા. ૯
- તેણે મુઝ આત્મા તુઝ થકી નીપજે,
માહરી સંપદા સકલ મુઝ સંપજે;
તેણે મન મંદિરે ધર્મ પ્રભુ ધ્યાયે,
પરમ દેવચંદ્ર નિજ સિદ્ધિ મુખ પામ્યે. ૧૦

(૧૬) શ્રી શાંતિનાથ જિન સ્તવન.

આજ ગદતી હું સમવસરણમાં, એ દેશી.

જગત દિવાકર જગત દૃપાનિધિ, બહાલા મારા સમવસરણમાં જોડારે;
અકિમુખ અકિવિદુ ધર્મ પ્રકાશે, તે મેં નયજે દીડારે.
ભવિષ્યજન ! હરખેરે, નિરખી શાંતિ જિણુંદ; ભ
ઉપશમ રસને કંઠ, નહીં ધંજી સરખેરે. ૧

પ્રાતિહાર્ય અતિશય શોભા, વાં તે તો ઠહીય ન જાવેરે;
 ઘૂક બાલકથી રવિકરભરનું, વર્ણન કેણી પરે થાવે રે. ભ. ૨
 વાણી ગુણ પાંત્રીશ અનુપમ, વાં અવિસંવાદ સ્વરૂપેરે;
 અવદુઃખ વારણ શિવમુખ કારણ, મુધો ધર્મ પ્રરૂપેરે. ભા. ૩
 દક્ષિણ પશ્ચિમ ઉત્તર દિગ્વિમુખ, વાં ઠવણા જિન ઉપકારીરે;
 તસ્સ આલંબન લલિત અનેકે, તિહાં થયા સમકિત ધારીરે. ભ. ૪
 મદનય કારજ રૂપે ઠવણા, વાં સગ[સત્] નય કારણ ઠાણીરે;
 નિમિત્ત સમાન થાપના જિનજી, એ આગમની વાણીરે. ભ. ૫
 સાધક તીન નિરોપા મુખ્ય, વાં જે વિણ ભાવ ન લહિયેરે;
 ઉપકારી હુગ ભાષ્યે ભાંખ્યા, ભાવ વંદકનો શ્રદ્ધીયેરે. ભ. ૬
 ઠવણા સમવસરજે જિનસેંતિ, વાં જો અભેદતા વાધીરે;
 એ આત્મના સ્વ સ્વભાવ ગુણ, બ્યક્ત ચોખ્યતા સાધીરે. ભ. ૭
 ભણું થયું મેં પ્રભુ ગુણ ગાયા, વાં રસનાનો ફલ લીધારે;
 દેવચંદ્ર દહે માહરા મનનો, સકલ મનોરથ ત્રીધારે. ભ. ૮

(૧૭) શ્રી કુંથુનાથ જિન સ્તવન.

શરમ નિષેધર એ દેશી.

સમવસરજી બેસી કરી રે, બાર પરિવદ માહિ;
 વસ્તુ સ્વરૂપ પ્રકાશતારે, કટણાકર જમનાહારે. ૧
 કુંથુ જિનેશ્વર, નિર્મલ તુજ મુખવાણીરે;
 જે થવણે મુલે, તેહિજ ગુણમણિ જાણીરે. કું. ૨
 ગુણ પર્યાય અનંત તારે, વલિય સ્વભાવ અગાહ;
 નયમમ ભાંજ નિરોપનારે દેવાદેવ પ્રવાહારે. કું. ૩

કુંથુનાથ પ્રભુ દેશનારે, સાધન સાધક સિદ્ધ;
 ગૌણ મુખ્યતા વચનગારે, જ્ઞાન તે સંકલ સમૃદ્ધોરે. કું ૦ ૪
 વસ્તુ અનંત સ્વભાવ છેરે, અનંત કથક તંત્રુ નાગ;
 આહક અવસર ગોધઘીરે, કહેવે અર્પિત કામોરે. કું ૦ ૫
 શેષ અનર્પિત ધર્મનેરે, સાપેશ શ્રદ્ધા ગોધ;
 ઉભય રહિત ભાસન હોવેરે, પ્રગટે કેવલ ગોધોરે. કું ૦ ૬
 છતી પરિણુતિ ગુણ વર્તનારે, ભાસન ભોગ આનંદ;
 સમકાલે પ્રભુ તાહરે રે, રમ્ય રમણ ગુણ વૃંદોરે. કું ૦ ૭
 નિજ ભાવે સીય અસ્તિતારે, પરનાસ્તિત્વ સ્વભાવ;
 અસ્તિપણે તે નાસ્તિતારે, સીય તે ઉભય સ્વભાવોરે. કું ૦ ૮
 અસ્તિ સ્વભાવ જે આગણોરે, રૂચિ વૈરાગ્ય સમેત;
 પ્રભુ સન્મુખ વંદન કરીરે, માગીસ આતમ હેતોરે. કું ૦ ૯
 અસ્તિ સ્વભાવ રૂચિ થયીરે, ધ્યાતો અસ્તિ સ્વભાવ;
 દેવચંદ્ર પદ તે લહેરે, પરમાનંદગ્ગભાવોરે. કું ૦ ૧૦

(૧૮) શ્રી અરનાથજિન સ્તવન.

રામચંદ્ર કે બાગ આપો મોરી રહ્યોરી, એ દેશી.

પ્રભુમો શ્રી અરનાથ, શિવપુર સાથ ખરોરી;
 ત્રિભુવન જન આધાર, ભવ નિસ્તાર કરોરી. ૧
 કર્તા કારણ યોગ, કારજ સિદ્ધિ લહેરી;
 કારણ ચાર અનુપ, કાર્યાર્થી તેહ અહેરી ૨
 જે કારણ તે કાર્ય, થાય પૂર્ણ પહેરી;
 ઉપાદાન તે હેતુ, માટી ઘટ તે વહેરી. ૩

- ઉપાદાનથી ભિન્ન, જે વિલ્લુ કાર્ય ન થાયે;
 ન દુયે કારજ રૂપ, કર્તાને અવસાયે. ૪
- કારણ તેહ નિમિત્ત, ચક્રાદિક ઘટ ભાયે;
 કાર્ય તથા સમવાય, કારણ નિયતને હાયે. ૫
- વસ્તુ અલેહ સ્વરૂપ, કાર્યપણું ન માંડેરી;
 તે અસાધારણ હેતુ, કુંલે માસ લહેરી. ૬
- જેહનો નવિ વ્યાપાર, ભિન્ન નિયત બટુભાવી;
 જૂમી કાલ આકાશ, ઘટ કારણ સદ્ભાવી; ૭
- એહ અપેક્ષા હેતુ, આગમ માંડે કહોરી;
 કારણ પદ ઉત્પત્ત, કાર્ય સયે ન લહોરી. ૮
- કર્તા આતમ દ્રવ્ય, કાર્ય સિદ્ધિ પહોરી;
 નિજ સત્તાગત ધર્મ, તે ઉપાદાન ગણોરી. ૯
- યોગ સમાધિ વિધાન, અસાધારણ તેહ વહેરી;
 વિધિ આચરણા લક્ષિત, જિજ્ઞે નિજ કાર્ય સધેરી, ૧૦
- નરગતિ પદમ સંઘયણ, તેહ અપેક્ષા જાણો;
 નિમિત્તાશ્રિત ઉપાદાન, તેહને લેજે આણો. ૧૧
- નિમિત્ત હેતુ જિનરાજ, સમતા અમૃતખાણી;
 પ્રભુ અવલંબન સિદ્ધિ, નિયમા એહ વખાણી. ૧૨
- પુંદ્ર હેતુ અરનાથ, તેહને શુભથી મલિયે;
 રીઝ લક્ષિત બટુમાન, લોગ ધ્યાનથી મલિયે. ૧૩
- મોટાને ઉત્સંગ, બેઠાને શી ચિંતા ? ;
 તેમ પ્રભુ ચરણ પસાય, સેવક તથા નિચિંતા. ૧૪
- અરપ્રભુ પ્રભુના રંગ, અંતર શક્તિ વિકાસી;
 દેવચંદ્રને આનંદ, અક્ષય લોગ વિલાસી. ૧૫

(૧૯) શ્રી મહિલનાથ જિન સ્તવન.

દેખી કામની દોયકે કામે વ્યાપિયો, એ દેશી.

- મહિલનાથ જગનાથ ચરણુ યુગ ધ્યાઈયે'રે ચ૦,
શુદ્ધાતમ પ્રાગ્ભાવ પરમપદ પાઈયે'રે પ૦;
સાધક કારક પટ્ટક કરે શુણુ સાધનારે ક૦,
તેહીજ શુદ્ધ સ્વરૂપ, થાય નિરા ણાધનારે. થા૦ ૬
- કર્તા આતમ દ્રવ્ય કાર્યનિજ સિદ્ધતારે કા૦,
ઉપાદાન પરિણામ પ્રયુક્ત તે કરણુતારે પ્ર૦;
આતમ સંપદ દાન તેહ સંપ્રદાનતારે તે૦,
દાતા પાત્રને દેય ત્રિભાવ અલેદતારે ત્રિ૦. ૨
- સ્વપર વિવેચન કરણુ તેહ અપાદાનથીરે તે૦,
સકલ પર્યાય આધાર સળંધ આસ્થાનથીરે સ૦;
આધક કારક ભાવ અનાદિ નિવારવારે અ૦,
સાધકતા અવલંબી તેહ સમારવારે તે૦. ૩
- શુદ્ધપણુ પર્યાય પ્રવર્તન કાર્યમે'રે પ્ર૦,
કર્તાદિક પરિણામ તે આતમ ધર્મ મે'રે આ૦;
ચેતન ચેતન ભાવ કરે સમવેતમે'રે ક૦,
સાદિ અનંતો કાલ રહે નિજ ખેતમે'રે ર૦. ૪
- પર કૃતૃત્વ સ્વભાવ કરે તાં લગે કરે રે ક૦,
શુદ્ધકાર્ય રૂચિભાસ થયે નવિ આદરે રે થ૦;
શુદ્ધાતમ નિજ કાર્ય રૂચે કારક ફિરે રે ર૦,
તેહિજ મૂલ સ્વભાવ ગ્રહે નિજપદ વરે રે થ૦. ૫
- કારણુ કાર્યરૂપ અછે કારક દશારે અ૦,
વસ્તુ પ્રગટ પર્યાય એહ મનમે' વસ્યારે એ૦;

પણ શુદ્ધ સ્વરૂપ ધ્યાન તે ચેતનતા બહે રે તે૦,
 તવ નિજ સાધક ભાવ સદૃશ દારક લહેરે સ૦. ૬
 માહુરૂં પૂર્ણનંદ પ્રગટ કરવા લાગીરે પ્ર૦,
 પુણ્યલંબન રૂપ સેવ [વા] પ્રભુજી તળીરે તે૦;
 દેવચંદ્ર જિનચંદ્ર ભક્તિ મનમેં ધરોરે ભ૦,
 અધ્યાભાષ અનંત અણયપદ આદરોરે અ૦. ૭

(૨૦) શ્રી મુનિમુગ્ધત જિન સ્તવન.

આલંગડી આલંગડી મુદેલીડો, શ્રી એવાંસની, એ રેણી.
 આલંગડી આલંગડી તો કીજે શ્રી મુનિમુગ્ધત સ્વામીનીરે
 જેહથી નિજ પદ સિદ્ધ;
 કેવલ કેવલ જ્ઞાનાદિક શુભ ઉદ્ધસેરે,
 લહિયેં સહજ સમૃદ્ધિ. ઓ૦ ૧
 ઉપાદાન ઉપાદાન નિજ પરિણતિ વસ્તુની રે,
 પણ કારણ નિમિત્ત આધીન;
 પુદ અપુદ દુષિધ તે ઉપદિસ્યોરે,
 આહક વિધિ આધીન. ઓ૦ ૨
 સાધ્ય સાધ્ય ધર્મ જે માંહે હોવેરે,
 તે નિમિત્ત અતિ પુદ;
 પુષ્પ પુષ્પ માંહે તિલ વાસક વાસનારે,
 નવિ પ્રદ્રંસક દુદ. ઓ૦ ૩
 દંડ દંડ નિમિત્ત અપૃદ ઘડા તણો રે,
 નવિ ઘટતા તસ્સમાંય;
 સાધક સાધક પ્રધ્વંસકતા અછે રે,
 તેણે નહિ નિયન પ્રવાહ. ઓ૦ ૪

પટ્કારક પટ્કારક તે કારણ કાર્યનું રે,
 જે કારણ સ્વાધીન;
 કર્તા તે કર્તા સહુકારક તે વસુ રે,
 કર્મ તે કારણ પીન.

ઓ ૫

કાર્ય કાર્ય સંકટપે કારક દશારે,
 છતી સત્તા સદ્ભાવ;
 અથવા અથવા તુલ્ય ધર્મને જોયવે,
 સાધ્યારોપણ દાવ.

ઓ ૬

અતિશય અતિશય કારણ કારક કરણતા રે,
 નિમિત્ત અને ઉપાદાન;
 સંપ્રદાન સંપ્રદાન કારણપદ ભવનથી રે,
 કારણ વ્યય અપાદાન.

ઓ ૭

ભવન ભવન વ્યયવિણ્ણ કારણ નવિ હુવે રે,
 જેમ દષદે ન ઘટત્વ;
 શુદ્ધાધાર શુદ્ધાધાર સ્વગુણનો દ્રવ્ય છે રે,
 સત્તાધાર સુતત્વ.

ઓ ૮

આતમ આતમ કર્તા કાર્ય સિદ્ધતારે,
 તસ્સ સાધન જિનરાજ;
 પ્રભુ દીઠે પ્રભુ દીઠે કારણ રૂચિ ઉપજે રે,
 પ્રગટે આત્મ સમાજ.

ઓ ૯

વંદન વંદન નમન સેવન વલી પૂજના રે,
 સ્મરણ સ્તવન વલી ધ્યાન;
 દેવચંદ્ર દેવચંદ્ર કીજે જગદીશનું રે,
 પ્રગટે પૂર્ણ નિધાન

ઓ ૧૦

(૨૨) શ્રી નમિનાથ જિન સ્તવન.

પીઠોત્તારીપાત્ર ઉઘા દોષમા નવી. એ—દેશી.

શ્રી નમિ જિનવર સેવ [ન] ઘનાઘન ઉનમ્યો દે ઘં,
 દીડાં મિથ્યાદોર ભવિક ચિત્તથી ગમ્યો દે ભં;
 શુચિ આચરણા રીતિ તે અબ્ર વધે વડા દે અં,
 આતમ પરિણુતિ શુદ્ધ તે વીજ અપુકડા દે તેં. ૧

વાળે વાયુ સુવાયુ તે પાવન ભાવના દે તેં
 ઇંદ્ર ધનુષ્ય ત્રિકયોગ તે ભક્તિ એકમના દે તેં;
 નિર્મલ પ્રભુ સ્તવધોમ ધ્વનિ ઘન ગર્જના દે ધ્વં,
 તૃષ્ણા શ્રીમહાલ તાપની તર્જના દે તાં. ૨

શુભ લેશ્યાની આલિ તે બગપંક્તિ બની દે બં,
 શ્રેણિ સરોવર હંસ વસે શુચિ શુભ મુનિ દે વં;
 યોગતિ મારગ બંધ ભવિક નિજ ઘર રહ્યા દે ભં,
 ચેતન સમતા સંગ રંગમે ઉમદ્યા દે રં. ૩

સમ્યગ્દષ્ટિ મોર તિહાં હરખે ધણું દે તિં,
 દેખી અદ્ભૂત રૂપ પરમ જિનવર તણું દે પં,
 પ્રભુ શુભનો ઉપદેશ તે જલધારા વહી દે તેં,
 ધર્મરૂચિ ચિત્તભૂમિ માંહે નિશ્ચલ રહી દે માં. ૪

આતક શ્રમણ સમૂહ કદે તવ પારણો દે કં,
 અનુભવ રસ આસ્વાદ સકલ દુઃખ વારણો દે સં;
 અગુભાચાર નિવારણ તૃણ અંકુરના દે તૃં,
 વિરતિ તણા પરિણામ તે બીજની પૂરતા દે તેં. ૫

પંચ મહાવ્રત પાન્ય તણા કર્પણ વધ્યા દે તં,
 સાધ્યભાવ નિજ ચાપી સાધન તાયેં સધ્યા દે સાં;

દ્વાયિક દર્શન જ્ઞાન, ચરણ ગુણ ઉપના રે ચ૦,
આદિક બહુ ગુણ શસ્ત્ર આતમ ઘર નીપના રે આ૦ ૬
પ્રભુ દર્શન મહામેહ, તણે પ્રવેશ મેં રે ત૦,
પરમાનંદ સુલિષ્ઠ થયા મુઝ દેશમેં રે. ચ૦;
દેવચંદ્ર જિનચંદ્ર તણે અનુભવ કરો રે ત૦,
જાદિ અનંતો કાલ આનમયુગ અનુસરો રે આ૦ ૭

(૨૨) શ્રી નેમિનાથ જિન સ્તવન.

પદ્મ પ્રભ જિન જઈ અવગાવરયા. એ દેશી.

નેમિ જિનેશ્વર નિજ કારજ કર્યું, છાંડયો સર્વ વિલાવોજ;
આતમ શક્તિ સકલ પ્રગટ કરી, આસ્વાદ્યો નિજ ભાવોજ. ને૦ ૧
સાજુલ નારીરે સારી મનિધરી, અવલંબ્યા અરિહંતોજ;
ઉત્તમ સંગેરે ઉત્તમતા વધે, સધે આનંદ અનંતોજ; ને૦ ૨
ધર્મ અધર્મ આશય અચેતના, તે વિન્નતિ અગ્રાહ્યોજ;
પુણ્ય ક્રહવેરે કર્મ કલંકતા, વાધે બાધક બાહ્યોજ. ને૦ ૩
રાગી સંગેરે રાગ દશા વધે, થાએ તેણે સંસારોજ;
નીરાગીધરે રાગતું જોડ્યું, લટીયેં લવનો પારોજ. ને૦ ૪
અપ્રયત્નનારે ટાલી પ્રયત્નતા. કરતા આશ્રય નાણેજ;
સંવર વાધેરે સાધે નિર્જરા, આત્મભાવ પ્રકાશેજ. ને૦ ૫
નેમિ પ્રભુ ધ્યાનરે જોડ્યવતા, નિજ તત્ત્વે અંકતાનોજ;
મુકટ ધ્યાનરે સાધી મુનિહત્ય લહિયેં મુક્તિ નિદાનોજ. ને૦ ૬
અમમ અદ્યારીરે અવળ અભોગ્ય. પરમાતમ પરમીશોજ;
દેવચંદ્ર જિનવરની સેવના, કરતાં વાધે જગીશોજ. ને૦ ૭

(૨૩) શ્રી પાર્શ્વનાથ જિન સ્તવન.

કષ્માની દેવી.

સદજ શુભ આગરો સ્વાગી મુખ સાગરો,
 જ્ઞાન વૈરાગરે પ્રભુ સ્વાયો;
 શુદ્ધતા એકતા તીક્ષ્ણતા ભાવધી,
 મોહ રિપુ છુની જય પડક વાયો. સ. ૧

વસ્તુ નિજભાવ અવિભાસ નિકલંકતા,
 પરિણતિ વૃત્તિતા કરી અલેદે;
 ભાવ તાદાત્મ્યતા શક્તિ ઉદ્ધાસથી,
 સંતતિ યોગને તું ઉચ્છેદે. સ. ૨

દોષ શુભ વસ્તુની લખીય મથાર્થતા,
 લહી ઉદાસીનતા અપર ભાવે;
 ધ્વંસી તનજન્યતા ભાવકર્તાપણું,
 પરમ પ્રભુ તું રમ્યો નિજ સ્વભાવે. સ. ૩

શુભ અશુભ ભાવ અવિભાસ તહકીકતા,
 શુભ અશુભ ભાવ તિહાં પ્રભુ ન કીધું;
 શુદ્ધ પરિણામતા વીર્ય કર્તા થઈ,
 પરમ અક્રિયતા અમૃત પીધું. સ. ૪

શુદ્ધતા પ્રભુતણી આત્મભાવે રમે,
 પરમ પરમાત્મતા તાસ થાએ;
 મિત્રભાવે અછે ત્રિગુણની ભિન્નતા,
 ત્રિગુણ એકત્વ તુજ ચરણ આયે. સ. ૫

ઉપશ્રમ રસભરી સર્વજન શંકરી,
 મૂર્તિ જિનરાજની આજ બેટી;

કારણે માર્ગ નિષ્પત્તિ સદ્ગતિ છે,
 તેણે અવગમણની લીડ મેટી; સ. ૬
 મનસ ખંભાપતે માર્ગ પ્રભુ દર્શાવે,
 નિરાશને હર્ષ ઉત્સાહ નાખ્યો;
 તેનું એકવચન રમણ પરિણામથી,
 સિદ્ધિ સાધકપણું આજ સાધ્યો. સ. ૭
 આજ દૂતપુણ્ય મન્ય દીક માદરો થયો,
 આજ નર જન્મ મેં સફળ ભાળ્યો;
 દેવચંદ્ર સ્વામી ત્રેવીશમો વદિયો,
 ભક્તિ ભર ચિત્ત તુમ શુભ રમાળ્યો. સ. ૮

(૨૪) શ્રી મહાવીર જિન સ્તવન.

દડખાળી દેશી.

તાર હો પ્રભુ ! તાર મુઝ સેવક લાણી,
 જગતમાં એટલું મુજશ લીલું;
 દાસ અવગુણ લયોં જાણી પોતા તણો,
 દયા નિધિ દીનપર દયા ડીલે. તા. ૧
 રાગ દેખે લયોં મોહ વૈરી નડયો,
 લોકની રીતમાં ઘણુંએ રાતો;
 ક્રોધ વશ ધમધમ્યો શુદ્ધ શુભ નવિ રમ્યા,
 ભમ્યો ભવમાંહે હું વિષય માતો. તા. ૨
 આદર્યો આચરણ લોક ઉપચારથી.
 શાસ્ત્ર અભ્યાસ પણ કાંઈ કીધો;
 શુદ્ધ શ્રદ્ધા ન વલી આત્મ અવલંબ વિના,
 તેહવો કાર્ય તેણે કો ન સીધો. તા. ૩

સ્વામી દર્શન સમે નિમિત્ત લાડી નિર્મલો,
તો ઉપાદાન એ શુચિ ન થાયે !

દોષ દો વસ્તુનો અદ્વય ઉદય તણો,
સ્વામિ સેવા સદી નિકટ લાસે.

તા. ૪

સ્વામિ શુભ જોલણી સ્વામીને જો લાગે,
દર્શન શુદ્ધતા તેહ પામે;

જ્ઞાન ચારિત્ર તપ વીર્ય ઉદ્ઘાસથી.
કર્મ જોપી વસે મુક્તિ ધામે.

તા. ૫

જગત વત્સલ મહાવીર જિનવર શુભી,
ચિત્ત પ્રભુ ચરણને શરણ વાસ્યો;

તારજો બાપજી બિરૂદ નિજ રાખવા,
હાસની સેવના રજો જોરો.

તા. ૬

બીનતી માનજો શક્તિ એ આપજો,
ભાવ સ્વાદાહતા શુદ્ધ ભાસે;

સાધી સાધક દશા સિદ્ધતા અનુભવી.
દેવચંદ્ર વિમલ પ્રભુતા પ્રકાશે.

તા. ૭

(૨૫) શ્રી સામાન્ય કલશ રૂપ સ્તવન.

ગુજ વિષ્ણુ ગતિ નીલં જંતુની, એ દેશા

ચોવીથે જિન શુભ ગાઈયે, ધ્યાઈયે તત્ત્વ સ્વરૂપોજી;

પરમાનંદ પદ પાઈયે, અક્ષય જ્ઞાન અનુપોજી.

ચો. ૧

ચૌદસે બાવન લલા, ગણધર શુભ લંકારોજી;

સમતામયી સાદુ સાદુણી, આવય આવયી સારોજી.

ચો. ૨

વર્ધ્ધમાન જિનવર તણો, શાસન અતિસુખકારોણ;
ચૌવિહ સંઘ વિરાજતો, દુષમ કાલ આધારોણ.

ચો ૩

જિનસેવનથી જ્ઞાનતા, લહે હિતાહિત બોધોણ;
અહિત ત્યાગ હિત આદરે, સંમય તપની શોધોણ.

ચો ૪

અભિનવકર્મ અગ્રહણતા, જીર્ણ કર્મ અભાવોણ;
નિઃકર્મીને અબાધતા, અવેદન અનાકુલ ભાવોણ

ચો ૫

ભાવરોગના વિગમથી, અચલ અક્ષય નિરાબાધોણ;
પૂર્ણાનંદ દશા લહી, વિલસે સિદ્ધ સમાધોણ.

ચો ૬

શ્રી જિનચંદ્રની સેવના, અગટે પુણ્ય પ્રધાનોણ;
સુમતિ સાગર અતિ ઉલ્લસે, સાધુ રંગ પ્રભુ ધ્યાનોણ.

ચો ૭

સુવિહિત ખરતર ગચ્છ વર, રાજ સાર ઉવજ્જાયોણ
જ્ઞાન ધર્મ પાઠક તણો, શિષ્ય સુજશ સુખદાયોણ

ચો ૮

દીપચંદ્ર પાઠક તણો, શિષ્ય સ્તવે જિનરાજોણ;
દેવચંદ્ર પદ સેવતાં, પૂર્ણાનંદ સમાજોણ.

ચો ૯

ઇતિ શ્રી ચતુર્વિંશતિ જિન સ્તવનાનિ સંપૂર્ણાનિ.

શ્રીમાન્ દેવચંદ્રજી મહારાજ કૃત અષ્ટપ્રવચન માતાની ઢાલો.

સોદશ.

સુકૃત કલ્પતરૂ શ્રેણિની, વર ઉત્તમ કુરૂ ભોમ;	૧
અધ્યાતમ રસ શશિકલા, શ્રી જિનવર વાણી નોમ.	
દીપચંદ્ર પાઠક પ્રવર, પય વંદી અવદાત;	૨
સાર શ્રમણુ ગુણુ ભાવના, ગાદ્યશ પ્રવચન માત.	
જનની ^૧ પુત્ર-શુભંકરી, તિમ એ પવયણુ માય;	૩
ચારિત્ર ગુણુ ગણુ વદની, નિર્મલ શિવ સુખદાય.	
ભાવ અયોગી કરણુ રૂચિ, મુનિવર શુભિ ધરંત;	૪
જો શુભે ન રહી શકે, તો મુખતે વિચરંત.	
શુભિ એક સંવરમથી, ઉત્સર્ગે પરિણામ;	૫
સંવર નિર્જરા મુખતિથી, અપવાદે શુભધામ.	
દ્રવ્યે દ્રવ્યતઃ ચરણુતા, ભાવે ભાવ ચરિત;	૬
ભાવ દષ્ટિ દ્રવ્યતઃ ક્રિયા, -કરતાં શિવ સંપત્તિ.	
આત્મ ગુણુ પ્રાગ્ ભાવથી, જે સાધક પરિણામ;	૭
મુખતિ શુભિથી જિન કહે, સાધ્ય સિદ્ધિ શિવધામ.	
નિશ્ચય કરણુ રૂચિ ચર્મ, મુખતિ શુભિ ધર સાધ ! ;	૮
પરમ અદ્વિતીયક ભાવથી, આરાધેા નિરૂપાધ.	
પરમ મહોદય સાધવા, જેહ યથા ઉજમાલ;	૯
શ્રમણુ લિપ્તુ માહણુ યતિ, ગાઉં તમ ગુણુ માલ.	

૧ પાર્શ્વતર-જિનની પુત્રી-શુભંકરી. એપ્રાય; અશુદ્ધ પાઠ છે.

ઢાન ૧ લી. (પ્રથમ ગોવાલ તણે લવેલ, એ દેશી.)

- પ્રથમ અહિંસક વ્રત તણીલ, ઉત્તમ ભાવના એહ;
 સંવર કારણ ઉપદિગીલ, સંમતા રસ ગુણગેહ. ૧
- મુનિશ્વર ! ધ્યાં મુમતિ વિચાર, આશ્રવકર તનુયોગનીલ;
 હુય ચપલતા વાર, મુનિશ્વર ! ધ્યાં મુમતિ વિચાર. મુ. ૨
- કાય ગુપ્તિ ઉત્સર્ગનોલ, પ્રથમ મુમતિ અપવાહ;
 ધ્યાં તે ને ચાલવોલ, ધરી આગમ-વિધિવાહ. મુ. ૩
- જ્ઞાન ધ્યાન સત્ત્વભાયમાંલ, સ્થિર બેઠા મુનિરાય;
 જ્ઞાને ચપલપાથું કરેલ, અનુલવરસ મુળરાય. મુ. ૪
- મુનિ ઉઠે 'વસહિ થકીલ, પામી કારણ ચાર;
 જિનવંદન આમાંતરેલ, કે આહાર નિહાર. મુ. ૫
- પરમચરણ સંવર ધરેલ, સર્વજાણું જિન દીઠ;
 શુચિ સમતા રૂચિ ઉપજેલ, તિણે મુનિને એ ઈઠ. મુ. ૬
- રાગ વધે સ્થિર ભાવથીલ, જ્ઞાન વિના પરમાહ;
 વીતરાગતા ઇહતાલ, વિચરે મુનિ સાહ્યાહ. મુ. ૭
- એ શરીર ભવમૂલ છેલ, તસ પોષક આહાર;
 લવ અયોગી નવિ હુવેલ, ત્યાં અનાદિ આહાર. મુ. ૮
- કવલ આહારે નિહાર છેલ, એહ અંગ વ્યહહાર,
 ધન્ય ! અતનુપરમાતમાલ, જિહાં નિશ્ચલતા સાર. મુ. ૯
- પરપરિણતિ કૃત ચપલતાલ, કેમ મૂઢ્યે ? એહ;
 એમ વિચારી કારણેલ, કરે ગોચરી તેહ. મુ. ૧૦
- સમા દયાહુ પાલુઆ લ, નિષ્પૃહી તનુ નીરાગ;
 નિર્વિધથી ગજ ગનિ પરેલ, વિચરે મુનિ મહાભાગ. મુ. ૧૧

પરમાનંદ રચઅનુભવેછ, નિજ શુભ રમતા ધીર;
 દેવચંદ્ર અનિ વંદતાછ, લહીયે ભવ જલ તીર. મુ. ૧૨

દાસ ૨ છ. (સ્વસ્તિત્રી પ્રમુખાવતી, એ દેહી.)

સાધુછ સુમતિ બીછ ધરો, વચન નિર્દોષ પ્રકાશરે;
 શુભિ હિસગનો સુમતિ તે, માર્ગ અપવાદ સુવિદ્યાસરે. સા. ૧

ભાવના બીચ મહામત તણી, જિનેં ભણી સત્યતા મૂલરે;
 ભાવ અહિંસકતા વધે, સર્વ સંવર અનુકૂલરે. સા. ૨

જ્ઞાનધારી મુનિ ના વદે, વચન જે આશ્રવ ગેહરે;
 આચરણ જ્ઞાનને ધ્યાનનો, સાધક ઉપદેશે તેહ. સા. ૩

હિંદિત પર્યાસિ જે વચનની, તે કરી શ્રુત અનુસારરે;
 બોધ પ્રાગ્ભાવ સજ્જાવધી, વહી કરે જમ-ઉપકારરે; સા. ૪

સાધુ નિજ વીર્યથી પરતણો, નથી કરે મહાજુને ત્યાગરે;
 તે ભણી વચન શુભિ રહે, એ હિસગ અનિ-માગરે. સા. ૫

યોગ જે આશ્રવ પદ હતો, તે કર્યો નિર્જરા રૂપરે;
 હોહથી કંચન મુનિ કરે, સાધતા સાધ્ય ચિદુપરે. સા. ૬

આત્મહિત પરહિત કારણે, આદરે પંચ સજ્જાવરે;
 તે ભણી અશન વસનાદિક, - આશ્રય સર્વ અપવાપરે. સા. ૭

જિન શુભ સ્તવન નિજ યતનને, તે હંદાર કરે અવિરોધરે;
 દેશના ભવ્ય-મતિ બોધવા, વાપણા કરણ નિજ બોધરે. સા. ૮

નય જમ ભંગ નિરોપથી, સહિત સ્યાદાદ પુન વાણરે;
 જ્ઞાન દશ આર શુભમું મિલી, કહે અનુયોગ મુપદાજરે. સા. ૯

પા. ૧૨-૧ નવની. ૨ અપોષ્ટા કરે અવિરોધરે; એ પદ યોગ જલ્પાય છે.

સૂત્રને અર્થે અનુયોગ એ, બીય નિજગુતિ સંયુતારે;
 તીય લાખ્ય નય લાવિયો, મુનિ વદે એમ તંતરે. સા. ૧૦

જ્ઞાન સમુદ્ર સમતા લયો, સંવર દયા-ભંડારરે;
 તત્ત્વાનંદ આસ્વાદતા, વંદિયે ચરણ-ગુણ ધારરે. સા. ૧૧

મોહ ઉદયે અમોહી નિશ્યા, શુદ્ધ નિજ સાધ્ય લયલીનરે;
 દેવચંદ્ર તે મુનિ વંદિયે, જ્ઞાન અમૃત રસ પીનરે. સા. ૧૨

ઢાલ ૩ છ. (જાંઝરિયા મુનિવરની દેશી.)

સુમતિ ત્રીજી એણણીજી, પંચ મહાવ્રત-મૂલ
 અનાહારી ઉત્સર્ગ નો છ, એ અપવાદ અમુલ.
 મન-મોહન મુનિવર ! સુમતિ સદા દિલ ધાર. ૧

ચેતનતા ચેતન તણીજી, નવી પરસંગી તેહ;
 તિહો પર-સન્મુખ નવી કરેજી, આત્મ રતિ વ્રતી બેહ. મ. ૨

કાય યોગ પુદ્ગલ ગ્રહે છ, એહ ન આતમ-ધર્મ;
 જાણુગ કર્તા ભોક્તાજી, હું માહરો એ મર્મ. મ. ૩

અનલિસંધિ ચલ વીર્યનોજી, રોધક શક્તિ અભાવ;
 પણ અલિસંધિજી વીરોજી, કેમ ગ્રહે ? પરભાવ. મ. ૪

એમ પર ત્યાગી સંવરીજી, ગ્રહે નહી પુદ્ગલ ગાંધ;
 સાધક કારણ રાખવાજી, અશનાદિક સંગંધ. મ. ૫

આત્મ-તત્ત્વ અનંતાજી, જ્ઞાન વિના ન જણાય;
 તેહ પ્રગટ કરવા લણીજી, સૂત્ર-સત્ત્વજાય ઉપાય. મ. ૬

તેહ દેહથી દેહ એહજી, આહારે ભક્તવાન;
 સાધ્ય અધુરે હેતુ ને છ, કેમ તરે ? મુક્તવાન. મ. ૭

તનુ-અનુયાયી વીર્યનોજી, વર્તન અશન-સંલોગ;	
વૃદ્ધ-ચરિત્રા બળિયેજી, અશનાદિક ઉપયોગ.	મ. ૮
બ્યાં સાધકતા નવી અડેજી, ત્યાં નવી ઝહે આહાર;	
બાધક પરિણતિ વારવાજી, અશનાદિક ઉપચાર.	મ. ૯
સડતાલીસે દ્રવ્યનાંજી, દોષ તજી નીરાગ;	
અસંજાંત મૂર્છા વિનાજી, જમર પરે વડભાગ.	મ. ૧૦
તત્ત્વ રૂચિ તત્ત્વાશ્રયીજી, તત્ત્વરસી નિર્ભય;	
કર્મ-ઉદયે આહારતાજી, મુનિ માને પદ્મી મંથ.	મ. ૧૧
લાભ થકી પજી અણુસહેજી, અતિ નિર્જરા કરંત;	
પામે અણુ બ્યાપકપણેજી, નિર્ભય સંત મહંત.	મ. ૧૨
અનાહારતા સાધતાજી, સમતા અમૃત-કંદ;	
અમણુ શિશુ 'વાચંયમીજી, તે વહે દેવચંદ્ર	મ. ૧૩

કાલ ૪ થી. (જોલીયા હસારે વિગત ન રાખિયે, એ દેથી.)

મુમતિ ધ્યાથીરે ચિહ્નું ગતિ વારણી, સાંખી શ્રી જિનરાય;	
રાખી પરમ અહિંસક મુનિવરે, આખી જ્ઞાન સમાજ.	૧
સદજ સંવેગી રે મુમતિ પરિણમે, સાધન આનમકાજ;	
આરાધન એ સંવર ભાવનો, ભવજલ તારણ જહાજ.	સ૦ ૨
અલિકાપી નિજ આતમતત્ત્વનાં, સાંખ ધરે રે સિદ્ધાંત;	
નાખી સર્વ પરિમહ-સંજને, ધ્યાનાક્રંદીરે મંત્ર	સ૦ ૩
સંવર પંથ તણી એ ભાવના, નિરૂપાધિક અપ્રમાદ.	
સર્વ પરિમહ-ત્યાગ અસંગતા. તેહનો એ અપચાદ;	સ૦ ૪

- શ્યાને મુનિવર ! ઉપધિ સંગ્રહે ? , જે પર ભાવ વિરત્ત ;
 દેહ-અમોહી નવી 'લોહી કદા, રતનત્રયી સંપત્ત. સં ૫
- ભાવ અહિંસકતા કારણ ભણી, દ્રવ્ય અહિંસક સાધ ;
 જ્ઞેહરણ મુખવસ્ત્રિકા ધરે, ધરવા યોગ-સમાધિ. સં ૬
- શિવસાધનનું મૂલ તે જ્ઞાન છે, તેહનો હેતુ સજ્જાય ;
 તે આહારેરે તે વસ્ત્રી પાત્રથી, જયણાયે ગ્રહવાય. સં ૭
- આલ તરણ નરનારી જંતુને, નગ દુગંધા હેતુ ;
 તેણે ચોલપટ મુનિગ્રહી ઉપદેસે. શુદ્ધ ધર્મ સંકેત. સ. ૮
- દંસ મસક શીતાદિ પરિષહે, ન રહે ધ્યાન-સમાધિ ;
 રેકટપક આદિક નિર્મોહિ પણે, ધારે મુનિ નિરાખાધ. સં ૯
- લેપ અલેપ નદીના જ્ઞાનનું, કારણ દંડ ગ્રહંત ;
 દશ વૈકાલિક ભગવતી-સાંખ્યી, તનુ-સ્થિરતા નેરે સંત. સ. ૧૦
- લઘુ ત્રસ જીવ સચિત્ત રજ્જદિનો, વારણ દુઃખ સંઘટ્ટ ;
 દેખી પોંછરે મુનિવર વાવરે, એ પૂર્વ મુનિવદ્. સ. ૧૧
- પુદ્ગલ-ખંધ ગ્રહણ નિખેવણા, દ્રવ્યે જયણા તાસ ;
 ભાવે આત્મપરિણતિ નવનવી, ગ્રહતાં સુમતિ પ્રકાશ. સ. ૧૨
- ખાધક ભાવ અદ્રેષ પણે તજે, સાધક લે ગતરાગ ;
 પૂર્વ ગુણ પોષક રક્ષક પણે, નીપજતે શિવમાગ. સ. ૧૩
- સંયમ-શ્રેણિએ સંગ્રહરતા મુનિ, હરતા કર્મ કલંક ;
 ધરતા દમરતારે રસ એકત્વતા, તત્ત્વ રમણ નિઃશંક. સ. ૧૪
- જગ-ઉપકારીરે તારક ભવ્યના, લાયક પૂર્ણાનંદ ;
 દેવચંદ્ર એવા મુનિરાજનાં, વદે પદ અરવિંદ. સ. ૧૫

કાલ ૫ મી. (ચેતન ચેતને દે, એ દેથી.)

પાંચમી સુમતિ કહી અતિ સુંદરી દે, પારિકાવલ્લિયા નામ;
 પરમ અહિંસક પર્મ-વધારણી દે, મુદ્દ કર્ણા પરિચામ. ૧
 મુનિવર ! સેવજે દે, સુમતિ સદા સુખદાય;
 સ્થિર ભાવે સંજમ સોહિયે દે,^૧
 નિર્મલ સંવર થાય. મુનિવર સેવજે દે. ૨
 દેહ-નેહાણી ચંચલતા વધે દે, વિકસે દુષ્ટ કપાય;
 તિલ્લે તત્તુ રાગ તથા ધ્યાને રમે દે, જ્ઞાન ચરણ સુપસાય. મુ. ૩
 જીહ્વા શરીર તિહાં મલ ઉપજે દે, તેહ તણા પરિકાર;
 કરે જાતુ ચર સ્થિર અણુ દુહંવે દે, સકલ દુશુન્દ્રા વાર. મુ. ૪
 સંયમ બાધક આત્મ વિરાહણા દે, આણા ઘાતક જાણ;
 ઉપધિ અશન શિખ્યાદિક પરઠવે દે, આયતિ લાભ પિછાણ. મુ. ૫
 વધે આહારે તપિયા પરઠવે દે, નિજ કોઠે અપ્રમાદ;
 દેહ અરાગી ભાત અંબ્યાપતારે, ધીરનો એ અપવાદ. મુ. ૬
 સંલોકાદિક દુષણ પરિકરી દે, વરજી રાગને દેખ;
 આગમરીતે પરિકવણા કરે દે, લાઘવ હેતુ વિશેષ. મુ. ૭
 કષ્ટપાતીન અહાસંદી સુમી દે, જિન કષ્ટપાદિ મુનીય;
 તેહને પરિકવણા એક મલ તણી દે, તેહ અદ્ય વસી દીય. મુ. ૮
 રાત્રે પ્રશ્નવણાદિક પરિકવે દે. વિધિદ્રુત મંડલ કામ;
 ન્યવિર કષ્ટિપનો વિધિ^૨ અપવાદ છે દે, સ્વાભાદિકને કામ. મુ. ૯
 એહ દબ્યથી ભાવે પરિકવે દે, બાધક જે પરિણામ;
 દેખ નિવારે માદકતા વિનારે, સર્વે વિભાવ વિરામ. મુ. ૧૦

૧ પાર્શ્વ-સોદાય છે દે. ૨ (અદીય !) ૩ પ્રતિ અ. ૧૦ પાક છે.
 ૪ જ્ઞાનાદિક નહિ કામ એમ પણ પાઠ છે.

આત્મ પરિણતિ તત્ત્વમથી કરે રે, પરિહરતા પરભાવ;
 દ્રવ્ય સુમતિ પણ ભાવ ભાણી ધરે રે, મુનિનો એહ સ્વભાવ. મુ. ૧૧
 પંચ સુમતિ સમતા પરિણામથી રે, ક્ષમાકોષ ગતરોષ;
 ભાવન પાવન સંયમ-સાધતા રે, કરતા ગુણ ગણપોષ. મુ. ૧૨
 સાધ્યરસી નિજતત્ત્વે તન્મથી રે, ઉત્સર્ગી નિર્માય;
 યોગ ક્રિયા ફલ ભાવ અવંચતા રે, શુચિ અનુભવ સુખરાય. મુ. ૧૩
 આણાયુત નાણી દર્શની રે, નિશ્ચય નિઝહવંત;
 દેવચંદ્ર એવા નિર્ઞય જે રે, તે મુજ ગુરૂ મહંત. મુ. ૧૪

ઠાલ ૬ ક્રી. (વૈરાગી થયો, એ દેશી.)

હુષ્ટ તુરંગ ચિત્તને કહ્યો રે, મોહ નૃપતિ-પ્રધાન;
 આર્તક્રૂનો ખેત્ર એ રે, રોક તું જ્ઞાન નિધાન ! રે
 મુનિ ! મન વશ કરો, મન એ આશ્રવગેહ રે;
 મન એ તારસે, મન સ્થિર ચતિવર તેહરે. મુ. ૧
 શુભિ પ્રથમ એ સાધુનેરે, ધર્મ શુકલનો કંદ;
 વસ્તુ 'ધર્મે' ચૈતન રમેરે, સાધે પૂર્ણાનંદરે. મુ. ૨
 યોગ તે પુદ્ગલ યોગવેરે, જાંચે અભિનવ કર્મ;
 યોગ-વર્તના કંપના રે, નવી એ આતમ ધર્મરે. મુ. ૩
 વીર્ય ચપલ પર સંગમીરે, એહ ન સાધક પક્ષ;
 જ્ઞાન ચરણ સહકારતારે, વરતાવે મુનિ દક્ષરે. મુ. ૪
 સવિકલ્પ ગુણ સાધનારે, ધ્યાનીને ન સુહાય;
 નિર્વિકલ્પ અનુભવ રસીરે, આત્માનાંદી થાયરે. મુ. ૫
 રત્નત્રયીની ભેદતારે, એ સમલ વ્યવહાર;
 ત્રિકરણ વીર્ય એકત્વતારે, નિર્મલ આત્માચારરે. મુ. ૬

શુકલધ્યાન શુતાવંજનારે, એ પણ સાધન હાવ; વસ્તુધર્મ ઉત્સર્ગમાંરે, શુણ્ણુશી એક સ્વભાવરે.	મુ. ૭
પર સહાય શુણ્ણુ વર્તનારે, વસ્તુ ધર્મ ન કહાય; સાધ્યરસી તો કેમ થશે? રે, આધુ ચિત્ત-સહાય.	મુ. ૮
આત્મરસી આત્માલયીરે, ધ્યાતા તત્ત્વ અનંત; સ્વાદ્વાદનાની મુનિ રે, તત્ત્વ રમણ ઉપશાંતરે.	મુ. ૯
નવી અપવાદ-રૂચિ કહારે, શિવરસિયા અણુગાર; શક્તિ-યથાગમ તે સેવતારે, નિંદે કર્મ-પ્રચારરે.	મુ. ૧૦
શુદ્ધ સિદ્ધ નિઃ નત્વતારે, પૂજાનંદ સમાજ; દેવચંદ્ર પદ સાધનારે, નભિયે તે મુનિરાજરે.	મુ. ૧૧

હાલ ૭ મી. (મુમતિ સદા દ્વિગે ધરો, એ દેશી.)

વચન શુભિ સૂધી ધરો, વચન તે કર્મ-સહાય સહુછે; ઉદ્યાગ્રિત જે ચેતના, નિશ્ચય તેહ અપાય,	સ. વ. ૧
વચન-ઓગચર આત્મા, સિદ્ધ તે વચનાવીત; સં સત્તા અસ્તિ સ્વભાવમે, ભાવક ભાવ અતીત.	સ. વ. ૨
અનુભવ રસ આસ્વાદતા, કરતા આતમ ધ્યાન; સં વચન તે ભાવક ભાવ છે, ન વહે મુનિ અનિદાન.	સ. વ. ૩
વચનાશ્રવ-પલટાવતા, મુનિ સાધે સ્વાધ્યાય; સં તેહ સર્વથા ગોપવે, પરમ મહા રસ થાય.	સ. વ. ૪
ભાષા પુદ્ગલ-વર્ગણા, બહુલુ નિસર્ગ-ઉપાધિ; સં કરવા આતમ વીર્યને, શ્યાને પ્રેરે? સાધ.	સ. વ. ૫
ચાવત્ વીર્ય ચેતના, આતમશુણ્ણુ સંપત્ત; સં તાવત્ 'સંવર નિર્જરા, આશ્રવ પર આવત.	સ. વ. ૬

એમ જાણી સ્થિર સંયમી, નાંકરે અપલ[તા] પલિમંથ; સં
 આત્માનંદ આરાધતા, ૧ગજન્નતથાચી નિર્ગથ. સં વ. ૭
 સાધ્ય શુદ્ધ પરમાત્મા, તસ્મિ સાધન ઉત્સર્ગ, સં
 બારે ભેદે તપ રવિભે, સકલ શ્રેષ્ઠ વ્યુત્સર્ગ. સં વ. ૮
 સમક્ષિત ગુણઠાણે કરે, ૨ સાધ્ય અયોગી ભાવ, સં
 ઉપાદાનતા તેહની, ગુપ્તિ રૂપ સ્થિર ભાવ. સં વ. ૯
 ગુપ્તિ રૂચિ ગુપ્તિયે રમ્યા, કારણ મુમતિ; પરપંચ; સં
 કરતા સ્થિરતા ઇહતા, ગ્રહે તત્ત્વ ગુણ સંચ. સં વ. ૧૦
 અપવાદે ઉત્સર્ગની, દૃષ્ટિ ન ચુકે જેહ, સં
 પ્રણમે નિત પ્રતે ભાવસું, દેવચંદ્ર મુનિ તેહ. સં વ. ૧૧

ઢાલ ૮ મી. (અરણિક મુનિવર ચાલ્યા ગાયરી, એ દેશી.)

ગુપ્તિ સંભારેરે ત્રીજી મુનિવર, જેહથી પરમ આનંદોજી;
 મોહ ટલે ધનધાતી પરિગલે, પ્રગટે જ્ઞાન અમંદોજી. ગુ ૧
 કિરિયા શુભ અશુભ ભવ-ખીજ છે, તિણે તજી તનુ-વ્યાપારોજી;
 ચંચલ ભાવ તે આશ્રવ-મૂલ છે, જીવ અચલ અવિકારોજી. ગુ ૨
 ઇન્દ્રિય વિષય સકલનો દ્વાર એ, બંધ હેતુ દહ એહોજી;
 અભિનવ કર્મ ગ્રહે તનુ યોગથી, તિણે સ્થિર કરિયે દેહોજી. ગુ ૩
 આત્મ વીર્ય સ્ફુરે પર સંગમે, તે કહીયે તનુ યોગોજી;
 ચેતન સત્તારે પરમ અયોગી છે, નિર્મલ સ્થિર ઉપયોગોજી. ગુ ૪
 જાવત્ કંપન તાવત્ બંધ છે, ભાંજ્યુ ભગવર્ધ અંગેજી;
 તે માટે ધ્રુવ તત્ત્વ રસે રમે, માહણુ ધ્યાન પ્રસંગેજી. ગુ ૫
 વીર્ય સહાયીરે આત્મ ધર્મનો, અચલ સહજ અપ્રયાસોજી;
 તે પરભાવ સહાય કેમ કરે, ૧ મુનિવર ગુણ આવાસોજી. ગુ ૬

૧ અધ્યાત્મ. ૨ પાઠાંતર-ધ્વવિધે. ૩ ક્યો.

ખંતી મુત્તિ યુત્ત અકિંચની, શૌચ બ્રહ્મધર ધીરોછ;
 ૧ વિવિધ પરિવહ-સેના વિહારવા, વીર પરમ શૌંદ્રીરોછ. મું ૭.
 કર્મ પટલ દલ-ક્ષય કરવા રચી, આતમ-ઝલ્દિ સમૃદ્ધોછ;
 દેવચંદ્ર નિન આણા પાલતા, વદો ગુરુગુણ વૃદ્ધોછ. મું ૮

હાલ ૬ મી. (દેશી રસિયાની.)

ધર્મ ધુરંધર મુનિવર રસદંડીયે, નાણ ચરણ સંપત્ત; મુગલુનર
 ઇંદ્રિય-ભોગ તણ નિજ મુખ બાણ, ભવ-વારક ઉઠવિજા મુંધ. ૧
 દ્રવ્ય ભાવ સાચી ધડા ધરી, પરિકુરી શંકા-દોષ; મું
 કારણ કારજ સાધન આકરી, ધરે આધ્ય મતોષ. મુંધ. ૨
 ગુણ પર્યાય વસ્તુ પરિક્ષતા, શિક્ષા ઉભય બંધાર; મું
 પરિણતિ શક્તિ સ્વરૂપે પરિણમે, કરતાં તત્ત્વ બ્યવહાર. મુંધ. ૩
 લોક સત્તા વિતિગિચ્છા ટાલના, કરતા અંયમ-નૃદિ; મું
 મૂલ ઉત્તર ગુણ સર્વ સંભાલતા, ધરતા આતમ-ગુદિ. મુંધ. ૪
 શુનધારી શુભધર નિધારત્રી, વરપ કર્યા ત્રિક યોગ; મું
 અભ્યામી અભિનવ શુભ સારનાં, અવિનાશી ઉપયોગ. મુંધ. ૫
 દ્રવ્ય ભાવ આશ્રયમત્ર-ટાલના, પાલતા સંયમ સાર, મું
 સાચી જૈન ક્રિયા અંભારતા, માલતા કર્મ વિકાર. મુંધ. ૬
 સામાયિક આદિ ગુણ શ્રેણિમાં, રમતા ચક્રતેરે ભાવ; મું
 લીન લોકથી ભિન્ન ત્રિલોકમાં, પૂજનિક જમ પાવ. મુંધ. ૭
 અધિક ગુણી નિજ તુલ્ય ગુણી ઘડી, મિલના જે મુનિરાજ; મું
 પરમ સમાધિ નિધિ ભરજ સધિના, નરણુતારણ જહાજ. મુંધ. ૮

સમકિતવંત સંયમ ગુણ ઇહતા, તે ધરવા સમરથ; સુ. ૫૦ ૮
 સંવેગપક્ષી ભાવે શોધતા, કહેતા સાચોરે અર્થ. સુ. ૫૦ ૯
 આપ-પ્રશંસાએ નવી માયતા, રાચતા મુનિ ગુણ રંગ; સુ.
 અપ્રમત્ત મુનિ શ્રુત-તત્ત્વ પૂછતા, સેવે જાસ અભંગ. સુ. ૫૦ ૧૦
 સદહણા આગમ-અનુમોદના, ગુણકર સંયમ ચાલ; સુ.
 વ્યવહારે સાચી તે સાચવે, આચતિ લાભ સંભાલ. સુ. ૫૦ ૧૧
 દુષ્કરકાર થકી અધિકા કહે, બૃહદ્દકદપ વ્યવહાર; સુ.
 ઉપદેશમાલા લગવઈ અંગમે, ગીતાર્થ-અધિકાર. સુ. ૫૦ ૧૨
 ભાવ ચરણ-સ્થાનકં ફરસ્યા વિના, ન હુવે સંયમ-ધર્મ; સુ.
 તો શ્યાને બુઠો તે ઉચ્ચરે ?, જે જાણે પ્રવચન-મર્મ સુ. ૫૦ ૧૩
 યશ-લોભે નિજ મુમતિ સ્થાપવા, પરમન રંજન કાજ; સુ.
 જ્ઞાન ક્રિયા દ્રવ્યથી સાચવે, તેહ નહિ મુનિરાજ. સુ. ૫૦ ૧૪
 બાહ્ય દયા એકાંતે ઉપદેશે, શ્રુત-આમ્નાય વિહીન; સુ.
 બગપરે ઠગતા મુરખ લોકને, બહુ ભમસે તે દીન. સુ. ૫૦ ૧૫
 અધ્યાત્મ સાધન પરિણતિ ગ્રહી, ઉચિત વહે આચાર; સુ.
 જિનઆણા અવિરાધક પુરૂષ જે, ધન્ય તેહનો અવતાર. સુ. ૫૦ ૧૬
 દ્રવ્ય ક્રિયા નૈમિત્તિક હેતુ છે, ભાવક્રિયા લયલીન; સુ.
 નિરૂપાધિકતા જે નિજ અંશની, માને લાભ નવીન. સુ. ૫૦ ૧૭
 પરિણતિ દોષ ભણી જે નિંદતા, કહેતા પરિણતિ ધર્મ; સુ.
 યોગ અંધના િશાસ્ત્ર અભ્યાસતા, તેહ વિદારે ક્રમે સુ. ૫૦ ૧૮
 અદ્ય ક્રિયા પણ ઉપગારી પણે, જ્ઞાની સાધેરે શુદ્ધ; સુ.
 દેવચંદ્ર સુવિહિત મુનિવૃંદને, પ્રણમે સચવ સમૃદ્ધ. સુ. ૫૦ ૧૯

પ્રશસ્તિ.

રાગ-ધ-પાત્રી.

તે તસ્થિયારે ભાઈ તે તરિયા, જે જિન શાસન અનુસરિયાછ;
 જે કરે સુવિહિત મુનિ કિરિયા, જ્ઞાનામૃત રસ હરિયાછ. તે૦ ૧
 વિષય કષાય સદ્ગુણરિહરિયા, ઉત્તમ સમતા પરિયાછ;
 શીલ સન્નાહ યત્રી પાખરિયા, ભવસમુદ્ર જલ તરિયાછ. તે૦ ૨
 સમિતિ શુપતિમુંજે પરિવરિયા, આત્માનંદે ભરિયાછ;
 આશ્રવ દ્વાર સકલ આવરિયા, વર સંવર સ્થંવરિયા. તે૦ ૩
 ખરતર મુનિ આચરણા ચરિયા, રાજસાગર શુભગરિયાછ;
 જ્ઞાન ધરમ તપ ધ્યાને વસિયા, શુભ રહસ્યના રસિયાછ. તે૦ ૪
 દીપચંદ્ર પાઠક પદ ધરિયા, વિનય રથણ સાગરિયાછ;
 દેવચંદ્ર મુનિ-શુભ ઉચ્ચરિયા, કર્મ અરિ નિર્ભરિયાછ. તે૦ ૫
 મુરગિરિ મુંદર જિનવર મંદિર, શોભિત નગર સવામીછ;
 નવા નગર ચોમામું કરી ને, મુનિવર શુભસ્તુતિ ગાઈછ. તે૦ ૬

કલશ.

એમ દ્રવ્યભાવે સુમતિ સમતા, શુભિ શુભતા મુનિવરા;
 નિર્મોદી નિર્મલ શુદ્ધ ચિદ્ધન, તત્ત્વસાધન તે તથા. ૧
 દેવચંદ્ર અરિહા-આણુ વિચરે, વિસ્તારે સુખ સંપદા;
 નિર્મય વંદન સ્તવન કરતાં. પરમમંગલ સુખ સદા. ૨

શ્રીમાન્ દેવચંદ્રજી મહારાજ રચિત—

શ્રી ગજસુકુમાલની ઢાલો.

ઢાલ ૧ લી. (રાગ અંગાદ-રાગ નહિ નમે, જો દેશી.)

દારિકાનગરી ઋદ્ધિ સમૃદ્ધ, કૃષ્ણ નરેશ્વર ભુવનપ્રસિદ્ધ ચેતનસાંભલો;
વસુદેવ દેવકી અંગ સુન્દત, ગજસુકુમાલ કુંવર વિખ્યાત. ચે૦ ૧
નયરી-પરિસરે શ્રી જિનરાય, સમવસર્યા નિર્મમ નિર્માય; ચે૦
યાદવકુલ અવતંસ મુનીંદ, નેમનાથ કેવલગુણ વૃંદ. ચે૦ ૨
ત્રિભુવનપતિ શ્રી નેમજિણુંદ, આઠ્યા સુણી હુપ્યા ગોવિંદ; ચે૦
સજયું સામર્થ્યું વંદન કાજ, હરખે વાંદ્યા શ્રી જિનરાજ. ચે૦ ૩
લઘુવય પણુ શ્રી ગજસુકુમાલ, રૂપ મનોહર લીલાએ ચાલ; ચે૦
વીતરાગ-વંદન અતિ રંગ, સુવિવેકે આવે ઉચ્છરંગ. ચે૦ ૪
સમવસરણુ દેખી વિકસંત, ત્રિકરણુ યોગે અતિ હરખંત; ચે૦
ધન્ય ! ધન્ય ! માને મન માંહિ, ગયો પાપ હું થયો સનાહ. ચે૦ ૫
કુંવરે વંદ્યા શ્રીજિન-પાય, આનંદ લહેર અંગ ન માય. ચે૦
નિષ્કામી પ્રભુ-દીઠા જામ, વીસરી વામા ને ધન ધામ. ચે૦ ૬
જિન-સુખ અમૃત વયણુ સુણુંત, ભાગ્યો મિથા મોહ અનંત; ચે૦
જ્ઞાન દર્શન ચરણુ સુખ-ખાણુ, શુદ્ધાત્મ નિજતત્ત્વ-પિચ્છાણુ. ચે૦ ૭
પરપરિણુતિ સંયોગીલાવ, સર્વ વિલાવ ન શુદ્ધ સ્વલાવ; ચે૦
દ્રવ્ય કર્મ નોકર્મ ઉપાધિ, અંધ હેતુ પમુહા સવિવ્યાધિ ચે૦ ૮
તેથી લિન્ન અમૂરત રૂપ, ચિન્મય ચેતન નિજગુણ ભૂપ;
શ્રદ્ધા ભાસન સ્થિરતાભાવ, કરતાં પ્રગટે શુદ્ધ સ્વભાવ. ચે૦ ૯
નેમવચન સુણી વડવીર, ધીર વચન ભાંખે ગંભીર; ચે૦
દેહાદિક એ મુઝ ગુણ નાંહિ, તો કેમ રહેવું મુઝ એ માંહિ ? ચે. ૧૦

જેદમી ભંધાય નિજ નાત, તેદમી સંમ કદે દોલ, સત્ય ? મેઝ
પ્રભુજી ! રહેવું દરી મુખપ્રાય, હું આવું માતા-મમજીય. મા. ૧૧

માત ૨ છ. (માં મનમોદી રે મેજે રૂમો રે, મે રંગી)

માતાજી ! નેમિ-દેશના મુળી રે, મુજ થયો આજ આનંદ;
મનુજ ભવ આજ અક્ષય થયો રે, આજ મુજ ઉદય દિવંદ. મા. ૧
દેવકી ચિત્ત અતિ ગદગદી રે, એમ કહે મધુર મુખ વાણી;
ધન્યાં તું ધન્યાં મતિ તાહરીરે, નિજો મુળી નેમિ-મુખવાળી. મા. ૨

માતાજી ! હજી સંસારમાં રે મુખ તણે નદિ લગેશ;
વસ્તુગત ભાવ અવલોકતાં રે, સર્વ 'સંયોગ' કલેશ. મા. ૩

કર્મથી જન્મ તનુ કર્મથી રે, કર્મ એ મુખ દુઃખ-મૂલ;
આતમ-ધર્મ નવી એ કદા, આજ ટલી મુજ બૂલ. મા. ૪

નેમિ-ચરણે રહી આદરું રે, ચરણ શિવ મુખ-કંદ;
વિષય વિષ મુજ હવે નવી મને રે, સાંભર્યું આત્માનંદ. મા. ૫

માતાજી ! અનુમતિ આપિયે રે, હવે મુજ એમ ન રહાય;
એક ક્ષણ અવિરતિ દોષની, વાતડી વચને ન કહાય. મા. ૬

મોહાવેયે મોહલતી દેવકી રે, વિશ્વપતી એમ કહે વાત;
પુત્ર ! તેં એ કિશું ભાખિયું ? રે, તુઝવિરહ મુજન મુહાન. મા. ૭

વચ્છ ! સંયમ અતિ દોહિલું રે, તોલવું મેરૂ એક હાય;
પ્રાણજીવત ! મુજ વાલહો ! રે, માહરે તુંહિંજ આથ. મા. ૮

માત ! તમે શ્રાવિકા નેમની રે, તુમેં એમ ન કહાય;
મોક્ષ મુખ હેતુ સંયમ તણે, કેમ કરે ? માત ! અંતરાય. મા. ૯

વત્સ ! મુનિ-ભાવ હજાર ધણે રે, છપવો મોહ ભૂપાલ;
વિષય-સેના સદૃ વારવી રે, તમે છો જાલ મુકુમાલ. મા. ૧૦

૧ પાતાલ-સંસાર. ૨ મુઝી.

માતલુ ! નિજ ઘર આંગણે રે, જાલક રમે નિરખીહ;
 તેમ મુઝ આતમ-ધર્મમાં રે, રમણ કરતાં કિચી ખીહ ? મા. ૧૧
 મોહવિષ સહિત જે વચનડાં રે, તે હવે મુઝ ન છિખંત;
 પરમ ગુરૂ વચન અમૃત થકી રે, હું થયો ઉપશમવંત. મા. ૧૨
 ભવ તણો કંદ^૧ હવે ભાંજવો, સાધવો મોહ અરિ-વૃંદ;
 આતમાનંદ આરાધવો રે, સાધવો મોક્ષ સુખ કંદ. મા. ૧૩
 નેમ થકી અધિકો જે હુવે રે, તો માનિયેં તાસ વચન;
 માતલુ ! કાંઈ નવી ભાંજિયેં રે, માહરૂં સંયમે મન. મા. ૧૪

ઢાલ ૩ છ. (ધન ધન સાધુ શિરોમણિ દુઢણો રે, એ દેશો.)
 ધન્ય ! ધન્ય ! જે મુનિવર ધ્યાને રમ્યારે, સમતાસાગર ઉપશમવંતરે;
 વિષય કષાયેં જે નડિયા નહિરે, સાધક પરમાર્થ સુમહંતરે. ધન્ય. ૧
 આદવપતિ પરિવારે પરવર્યો રે, નેમ-ચરણે પોતા ગજ સુકુમાલ રે;
 માતપિતા પ્રીતે વહોરાવતારે; નંદન જાલ મનોહર ચાલરે. ધન્ય. ૨
 પ્રભુ-મુખે સર્વ વિરતિ અંગીકરીરે મૂકી સર્વ અનાદિ ઉપાધિરે;
 પૂછે શ્વામિ! કોકો કેમ નીપજે? રે, મુઝને વહેલી સિદ્ધ સમાધિરે. ધન્ય. ૩
 પ્રભુ ભાંખે નિજ સત્ત્વે એકતારે, ઉદય અવ્યાપકતા પરિણામરે;
 સંવર વૃદ્ધ વાઘે નિર્જરારે, લઘુ કાલે લહિયેં શિવ-ધામરે. ધન્ય. ૪
 એક રાત્રિ-પડિમા તમે આદરોરે, ધરજો આતમ ભાવ સુધીરરે;
 સમતા સિંધુ મુનિવર તેમ કરે રે, શિવ-પદ સાધવા વડવીરરે. ધન્ય. ૫
 શિર ઉપર સિંગડી સોમિલેં કરીરે, સમતા શીતલ ગજ સુકુમાલરે;
 ક્ષમા નીરે નવરાયો આતમારે, શું દાઝે તેનો નહિ ખ્યાલા રે. ધન્ય. ૬
 દહન ધર્મ તે દાઝે અગ્નિથીરે, હું તો પરમ અદાહ્ય અગ્રાહ્ય રે;
 જે દાઝે છે તે માહરૂં નહિરે, અક્ષય ચિન્મય તત્ત્વ પ્રવાહરે. ધન્ય. ૭

દાપદ મંત્રિ-ધ્યાને આરોદનદે, પુનઃ-આનમના નિશ્ચ આપદે;
નિજ ગુણ-અનુભવ વડી એકાગ્રતાદે, ભજતાં કીર્તિ કર્મ-અજાપદે
ધન્ય. ૮

નિર્મલ ધ્યાને તત્ત્વ-અભેદતાદે, નિર્વિદ્ય ધ્યાને તદુપદે.
ધાતિ-વિહયે નિજ ગુણ ઉદ્ભવદે, નિર્મલ દેવદા આદિ અનુપદે.
ધન્ય. ૯

અર્ધ અયોગી શૈલેશી કરીદે, દાઢ્યો મૂર્ખ સંયોગી ભાવદે;
આત્મ આત્મરૂપે પરિભ્રમો દે. પ્રગટ્યો પૂર્ણ વસ્તુ સ્વભાવદે
ધન્ય. ૧૦

સહજ અદૃતિમ વહી અસંગતાદે, નિરૂપમ ચરિત વલિ નિર્દંદરે;
નિરૂપમ અવ્યાભાષ ગુણી થવાદે, થીગજ મુકુમાલ મુળિંદરે;
ધન્ય. ૧૧

નિત્ય પ્રત્યે એવા મુનિ-સંભારિયેદે, પરિયે મનમાં એહજ ધ્યાનદે;
ઈન્છા કીને એ મુનિ-ભાવનીદે, જેમ લહિયે અનુભવ પરમનિધાનદે.
ધન્ય. ૧૨

ખરતર ગમ્મ ભાઠક દીપચંદ્રનેદે, દેવચંદ્ર વહે મુનિરાપદે;
સહજ સંધ મુખકારણ સાધુછદે, ભવ ભવ હોમે મુગુર-સહાયદે.
ધન્ય. ૧૩

શ્રીમાન્ દેવચંદ્રજી મહારાજ વિરચિત—

પ્રલંબનાની ઢાલો.

ઢાળ ૧ લી (પહેલેરે સુપનમેં ગયવર દીકો રે લો. એ દેશી.)

ગિરિ વૈતાલ્યની ઉપરે, ચકાંકા નયરી રે લોલ. અહો; ચં
ચકાયુધ રાજ તિહાં, છત્યા સવો વયરી રે લોં અં છ. ૧
મદનલતા તસ સુંદરી, ગુણુશીલ અચંભા રે લોં અં ગુ
પુત્રી તાસ પ્રલંબના, રૂપે રતિ રંભારે લોં અં રં ૨
વિદ્યાધર ભૂચર-સુતા બહુ મલી એક પંથે રે લો; અં બં
રાધાં વેધ મંડાવિયો, વર-વરવા ખંતે રે લોં અં વં ૩
કન્યા એક હજારથી, પ્રલંબના ચાલીરે લો; અં પ્રં
આર્ય ખંડમાં આવતાં, વન ખંડ વિચાલે રે લોં અં વં ૪
નિર્ગંથી સુપ્રતિષ્ઠિતા, બહુ મુણુણી સંગે રે લો; અં બં
સાધુ વિહારે વિચરતાં, વંદે મન રંગે રે લોં અં વં ૫
આર્યા પૂછે એવડો, ઉમાહો શ્યો છે ? રે લો; અં ઉં
વિનયેં કન્યા વીનવે, વર-વરવા ધર્યે રે લોં વં ૬
એ શ્યો હિત ? જાણો તમે, એહથી નવી સિદ્ધિ રે લો; અં એં
વિષય હલાહલ વિપ તિહાં, શી અમૃત બુદ્ધિ ? રે લોં અં શીં ૭
લોગ સંગ કારમા કહ્યા, જિનરાજ સદાય રે લો; અં છં
રાગ દ્રેષ-સંગેં વધે, લવ ભ્રમણ સદાય રે લોં અં લં ૮
રાજસુતા ઠહે સાચ એ, જે ભાંખો વાણી રે લો, અં જેં
પણુ એ ભૂલ અનાદિની, કેમ જાય ? છંડાણી રે લોં અં કેં ૯
જેહ તને તે ધન્ય ! છે, સેવક જિનજીના રે લો; અં સેં
અમે જડ પુદ્ગલ રસે રમ્યા, મોહે લવલીના રે લોં અં મોં ૧૦

અધ્યાતમ-રસ પાનથી, પીના મુનિરાયા રે લો; અં પીં
 તે પર પરિણતિ રતિ તણ, નિજ તત્ત્વે સમાયા રે લોં અં નિં ૧૧
 અમને પણ કરવો ઘટે, કારણ સંજોગે રે લો; અં કાં
 પણ ચેતનતા પરિણમે, જડ પુદ્ગલ લોગે રે લોં અં જં ૧૨
 અવર કન્યા એમ જોયરે, ચિતિત હવે કીજે રે લો; અં ચિં
 પછે પરમ પદ-સાધવા, ઉચમ સાધીજે રે લોં અં ઉં ૧૩
 પ્રભંજના કહે છે સખિ !, એ કાયર પ્રાણી રે લો; અં એં
 ધર્મ પ્રથમ કરવો ઘટે, દેવચંદ્રની વાણી રે લોં અં દેં ૧૪

ઠાણ રે છ (જીનવચને વેરાગીઓ રે ધના, એ દેશી.)

કહે સાહુણી મુલ્ય કન્યકા ! રે, ધન્યા એ સંસાર કલેશ;
 એહને જે હિત કરી ગણે રે, ધં તે મિથ્યાત્વ આવેશ રે ૧
 મુજાની કન્યા ! સાંભલો હિત-ઉપદેશ;
 જગ-હિતકારી જિનેશ છે રે, ધં કીજે તસ આદેશ રે. મું ૨
 ખરડીને જે ધાયલું રે, ધં તે નહિ શિષ્ટાચાર;
 રત્નત્રયો સાધન કરો રે, ધં મોહાધીનતા વાર રે. મું ૩
 જે પુરુષ-વરવા તણી રે, ધં હચે છે તે શુભ;
 રથો સંબંધ પલ્લે ભણો ! રે, ધં ધારી કાલ સદૈવ રે. મું ૪
 તવ પ્રભંજના ચિંતવે રે, અપ્પા ! તું છે અનાદિ અનંત;
 તે પણ મુજ સત્તા સમો રે, અં સહજ અદૃત મુમહંત રે. મું ૫
 ભવ ભમતાં સર્વી શુભચીરે, અં પામ્યા સર્વ સંગંધ;
 માત પિતા બ્રાતા મુતા રે, અં પુત્રવધૂ-પ્રતિબંધ રે. મુ. ૬
 રથો સંબંધ કહું ? હહારે અં શત્રુ મિત્ર પણ થાય.
 મિત્ર શત્રુતા વહી લહેરે, અં એમ સંસરણ-સ્વભાવ રે. મુ. ૭

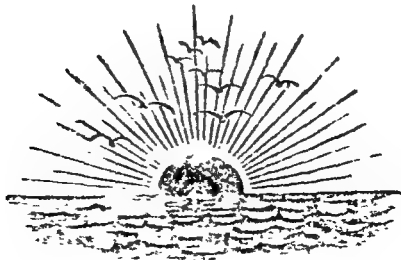
સત્તા સમ સવી જીવ છેરે, અં જોતાં વસ્તુ-સ્વભાવ;
 એ મહારો એ પારકોરે, અં સવી આરોપિત ભાવરે. સુ. ૭
 ગુરૂણી આગલ એહવું રે, અં જૂઠું કેમ કહેવાય ?
 સ્વ-પર વિવેચન કીજતારે અં માહરો કોઈ ન થાયરે. સુ. ૮
 ભોગ્યપણું પણ ભૂલથીરે, અં માને પુદ્ગલ-બંધ;
 હું ભોગી નિજ ભાવનોરે, અં પરથી નહિ પ્રતિબંધરે. સુ. ૧૦
 સમ્યક્ જ્ઞાને બેઠેયતાં રે, અં હું અમૂર્ત ચિદ્રૂપ;
 કર્તા ભોક્તા તત્ત્વનોરે. અં અક્ષય અક્રિય સ્વરૂપરે. સુ. ૧૧
 સર્વ વિભાવ થકી જૂદોરે, અં નિશ્ચય નિજ અનુભૂતિ;
 પૂર્ણાનંદી^૧ પરમાત્મારે, અં નહિ પર પરિણુતિ રીતિરે. સુ. ૧૨
 સિદ્ધસમો એ સંગ્રહે રે, અં પર-રંગે પલટાય;
 સંગાંગી ભાવે રૂઢો રે, અં અશુદ્ધ વિભાવ અપાયરે. સુ. ૧૩
 શુદ્ધ નિશ્ચય નયે કરીરે, અં આતમ ભાવ અનંત;
 તેહ અશુદ્ધ નયે કરીરે, અં દૂષ્ટ વિભાવ મહંતરે. સુ. ૧૪
 દ્રવ્ય કર્મ-કર્તા થયોરે, અં નય અશુદ્ધ વ્યવહાર;
 તેહ નિવારો સ્વપદેરે, અં રમતાં શુદ્ધ વ્યવહારરે. સુ. ૧૫
 વ્યવહારે સમરે થકેરે, અં સમરે નિશ્ચય આચાર;
 પ્રવૃત્તિ સમારે વિકલ્પનેરે અં તે સ્થિર પરિણુતિ સારરે. સુ. ૧૬
 પુદ્ગલને પર જીવથીરે, અં કીધો ભેદ વિજ્ઞાન;
 બાધકતા દૂરે ટલેરે, અં હવે કોણ રોકે ? ધ્યાનરે. સુ. ૧૭
 આલંબન ભાવન વશેરે, અં ધર્મ ધ્યાન પ્રગટાય;
 દેવચંદ્ર પદ સાધવારે, અં એહજ શુદ્ધ ઉપાયરે. સુ. ૧૮

હાલ ૩૨. (તુઠો તુઠોરે યજ સાદેન જમનો તુઠોરે એ રેથી.)

આયો આયોરે અનુભવ આતમયો આયો, શુદ્ધ નિગિત
આલંબન સજતા; આલંબન પાયોરે, આયો આયોરે અનુભવ આતમયો આયો. ૧
આતમ ક્ષેત્રી શુભ પર્યાય વિધિ, તિહા ઉપયોગ રમાયો;
પર પરિણતિ પર રીતે બાળી, તાસ વિકલ્પ ગમાયોરે. આ. ૨
પૃથક્ત્વ વિતર્ક શુદ્ધ આરોહી, શુભ શુભી એક સમાયો;
પર્યાય દ્વય વિતર્ક એકતા, દુર્ધર મોહ ખપાયોરે. આ. ૩
અનંતાનુભવી સુભટને કાઢી, દર્શન મોહ ગમાયો;
ત્રિગતિ-દેતુ પ્રકૃતિ ક્ષય કીધી, યયો આત્મરસ રાયોરે. આ. ૪
દ્વિતીય તૃતીય એકડી ખપાવી, વેદ યુગલ ક્ષય થાયો;
હાસ્થાદિક સત્તાથી દેવંસી, ઉદય વેદ મિટાયો રે. આ. ૫
થઈ અવેદી ને અવીકારી, હણ્યો સંભવલનો કપાયો;
માયો મોહવરણ ક્ષયકારી, પૂરણ સમતા સમાયો રે. આ. ૬
ધનધાતિક ત્રિક યોધા લડિયા, ધ્યાન એકત્વને ધ્યાયો;
જ્ઞાનાવરણાદિક સુભટ પડિયા, છત નીશાણુ ધુરાયો રે. આ. ૭
કેવલજ્ઞાન દર્શન શુભ પ્રગટયો, મહારાજ પદ પાયો;
શેષ અધાતિકર્મ ક્ષીણદલ, ઉદય અભાષ દેખાયો રે. આ. ૮
સયોગી કેવલી યયા પ્રભંજના, લોકાલોક જણાયો;
લીનકાલની ત્રિવિધ વર્તના, એક સમયે જોલખાયો રે. આ. ૯
સર્વ સાધવીએ વંદના કીધી, શુભી વિનય ઉપજાયો;
દેવદેવી તવ ઠરે શુભ સ્તુતિ, જગ જય પડહ વળાયો રે. આ. ૨૦

૧ પાદંતર-તિવાર. ૨ ત્યારે.

- સહસ્ત્ર કન્યકાએ દીક્ષા લીધી, આશ્રવ સર્વ તનયો;
જગ ઉપકારી દેશ વિહારી, શુદ્ધ ધર્મ દીપાયો રે, આ. ૧૧
- કારણ યોગે કારજ સાધે, તેહ ચતુર ગાઇ બે;
આત્મસાધન નિર્મલ સાધે, પરમાનંદ પાઈજે રે. આ. ૧૨
- એ અધિકાર ઠહ્યો ગુણરાગે, વૈરાગે મન લાવી;
વસુદેવહિંડ તણે અનુસારે, મુનિગુણ ભાવના ભાવી રે. આ. ૧૩
- મુનિગુણ શુણ્ણતાં ભાવ વિશુદ્ધે, ભવવિચ્છેદન થાવે,
પૂર્ણાનંદ ઇહાંથી પ્રગટે, સાધન શક્તિ જમાવે રે. આ. ૧૪
- મુનિગુણ ગાવો ભાવના ભાવો, ધ્યાવો સહજ સમાધિ;
રત્નત્રયી એકત્વે ખેલો, મિટે અનાદિ ઉપાધિ રે. આ. ૧૫
- રાજસાગર પાઠક ઉપગારી, જ્ઞાન ધરમ દાતારી;
દીપચંદ પાઠક ખરતરવર, દેવચંદ સુખકારી રે. આ. ૧૬
- નયર લીંબકી માંચ રહીને, વાચંચમ સ્તુતિ ગાઇ;
આત્મ-રસિક શ્રોતાજન મનને, સાધન રૂચિ ઉપજાઇ રે. આ. ૧૭
- એમ ઉત્તમ ગુણમાલા ગાવો, પાવો હર્ષ વધાઇ;
જૈન ધર્મ માર્ગ રૂચિ કરતાં, મંગલ લીલા સદાઇ રે. આ. ૧૮

શ્રીમાન દેવચંદ્રજી મહારાજ કૃત

પાંચ ભાવનાની ઢાલો.

દાહરા.

- સ્વસ્તિથી-મંદિર પરમ, ધર્મ-ધામ સુખ-ધામ;
સ્વાધ્વાદ પરિણામ ધર, પ્રણમુ ચેતન રામ. ૧
- મહાવીર જિનવર નમુ, ભદ્રબાહુ સૂરીશ;
વંદી શ્રી જિનભદ્રગણી, શ્રી શેમેંદ્ર મુનીશ. ૨
- સદ્ગુરુ શાસન-દેવ નમી, બૃહદ્દેવ અનુસાર;
શુદ્ધ ભાવના સાધુની, ભાવિષ્ય પંચ પ્રકાર. ૩
- ઈદ્રિય યોગ દ્વાય ને, હૃદયે મુનિ નિઃશંક;
ધણુ છતે કુધ્યાન-જય, ભગ્યે ચિત-તરંગ. ૪
- પ્રથમ ભાવના શ્રુત તણી, બીજી તપ તીથ સત્ત્વ;
તુરીય એકત્વ ભાવના, પંચમ ભાવ મુતત્ત્વ. ૫
- શ્રુત ભાવના મન-સ્થિર દરે, ટાલે ભવનો ખેદ;
તપ ભાવન કાયા-દમ્યે, વસ્ત્રે વેદ-ઉમેદ [ધ્વેષ]. ૬
- સત્ત્વભાવ નિર્ભય દશા, નિષ્કલ્પતા એકભાવ;
તત્ત્વ ભાવના આત્મ-શુણુ, સિદ્ધિ-સાધના દાવ. ૭

ઢાલ ૧ લી (ભોલ સ્વરૂપ વિચારો આત્મા ૨, એ દેહો)

- સૂત્ર-અભ્યાસ કરો મુનિવર સદા દે, અતિચાર સદુ ટાલ;
હીણ અધિક અસર મન ઉચ્ચરો દે, શબ્દ-અર્થ-સંભાલ. સ. ૧
- સૂત્રમ અર્થ અગોચર દૃષ્ટિ દે, રૂપી રૂપ વિહીન;
એક અતીત અનાગત વર્તતારે, બાણે રાખી લીન. સ. ૨

પાકાંતર-૧ પંચમ ભાવના તત્ત્વ,

નિત્ય અનિત્ય એક અનેકતારે. સદસદ્ભાવ સ્વરૂપ;
 છએ ભાવ એક દ્રવ્યે પરિણુમ્યારે, એક સમયમાં અનુપ. સૂ.
 ઉત્સર્ગ અપવાદ પદે કરી રે, જાણે સદુ શ્રુત-ચાલ;
 વચન-વિરોધ નિવારે ચુકિતથી રે, થાપે દૂષણ-ટાલ. સૂ.
 દ્રવ્યાર્થિક પર્યાયાર્થિક ધરે રે, નય ગમ ભંગ અનેક;
 નય સામાન્ય વિશેષે તે રે ગહેરે, લોકાલોક-વિવેક. સૂ.
 નંદી સૂત્રે ઉપકારી કહ્યોરે, વલી અસુમ્યા ઠામ;
 દ્રવ્ય શ્રુતને વાંધો ગણુધરેરે, ભગવદ્ અંગે નામ. સૂ. ૬
 શ્રુત-અભ્યાસે જિનપદ પામિયેરે, છદ્દે અંગે સાંખ;
 શ્રુતનાણી કેવલ નાણી સમોરે, પદ્મવણીને ભાંખ. સૂ. ૭
 સૂત્રધારી આરાધક સર્વનોરે, જાણે અર્થ સ્વભાવ;
 નિજ આત્મ પરમાત્મ સમ ગણુરે, ધ્યાવે તે નય-દાવ. સૂ. ૮
 સંયમ દર્શન તે જ્ઞાને વધેરે, ધ્યા [જ્ઞા ?] ને શિવસાધનંત,
 ભવ સ્વરૂપ ચઉગતિનો તે લખેરે, તેણે સંસાર-તજનંત. સૂ. ૯
 ઈન્દ્રિય-સુખ ચંચલ જાણી તજેરે, નવ નવ અર્થ તરંગ;
 જિમ જિમ પામે તિમ મન ઉલ્લસેરે, વસે ન ચિત્ત અનંગ. સૂ.
 કાલ અસંખ્યાતાના ભવ લખેરે, ઉપદેશક પણ તેહ;
 પરભવ-સાથી અવલંબન ખરોરે, ચરણ વિના શિવગેહ. સૂ. ૧૦
 પંચમકાલે શ્રુત-બલ પણ ઘટ્યોરે, તો પણ એહ આધાર;
 દેવચંદ્રાજનમતનું તત્ત્વ એરે, સૂત્ર સું ધરજો પ્યાર. સૂ. ૧૧

કાસ ૨ છ. (અનુમતિ દીધી માથે રાવતી, એ દેખી.)

રણાવલી કનકાવલી, મુકતાવલી શુભરથણ; ૧
 વજ્રમધ્ય ને જવમધ્ય એ, તપ કરીને હો છપો રિપુ મયણ. ૧
 ભવિષ્ય ! તપગુણ આદરો, તપ તેજેરે છીજે સહુ કર્મ;
 વિષય વિકાર ફરે દલે, મન ગંજે હો ભંજે ભવ ભર્મ. ભ૦ ૨
 ભોગ-જય દ્વિય-જય તહા, તપ બાણો હો કર્મ સૂઝણ સાર;
 ઉવહાણ ભોગ હુહા કરી, શિવ સાધેરે મુખા અણગાર. ભ૦ ૩
 જિમ જિમ પ્રતિજ્ઞા દહ થકો, વૈરાગી તપસી મુનિરાય;
 તિમ તિમ અશુભ દલ છીજે, રવિ તેજે રે જિમ શીત વિલાય. ભ૦ ૪
 ને ભિક્ષુ-પડિમા આદરે, આસન અકંપ મુધીર;
 અતિલીન સ્મૃતિ ભાવમાં, તૃણની પરેહો ભણત શરીર. ભ૦ ૫
 જિણ સાધુ તપ તરવારથી, સૂઝ્યો મોહ ગયંદ,
 તિણ સાધુનો હું કાસ છું, નિત્ય વંદું હો તસપય અરવિંદ. ભ૦ ૬
 આધાર મુખગડાંગમાં, તિમ કહો ભગવંત અંગ;
 ઉત્તર ગયણે એ શુભતીથ મેં, તપ સંગે હો સહુ કર્મનો ભંગ. ભ૦ ૭
 ને દુવિધ દુહર તપ તપે, ભવ પાસ આશ વિરત;
 ધન્ય ! સાધુ મુનિ હુંદણ સમા, ઋષિ ખંદકહો તિસગ કુરુદત. ભ૦ ૮
 નિજ આતમ કંચન ભણી, તપ અગ્નિ કરી ચોખંત;
 નવ નવ હળિધ-ગલ છતે, ઉપસર્ગ હો તે સહંત મહંત. ભ૦ ૯
 ધન્ય ! તેહ ને ધન ગૃહતણ, તન-નેહનો કરી છેહ;
 નિસ્સંગ વનવાસે વસે, તપધારી હો જે અભિગ્રહ-ગેહ. ભ૦ ૧૦
 ધન્ય ! તેહ ગચ્છ ગુફા-તણ, જિન કલ્પ-ભાવ અકુંદ;
 પરિહાર વિશુદ્ધિ તપ તપે, ને વદેહો દેવચંદ મુણિંદ. ભ૦ ૧૧

ઢાલ ૩ જી. (હવે રાણી પદ્માવતી, એ દેશી.)

- રે જીવ ! સાહસ આદરો, મત થાઓ દીન;
સુખ દુઃખ સંપદ આપદા, પૂર્વ કર્મ આધીન. રે જીવ. ૧
- કોધાદિક વશે રણ સમે, સદ્યા દુઃખ અનેક;
તે જો સમતામાં સહે, તો તુજ ખરો વિવેક. રે જીવ. ૨
- સર્વ આનંદ અશાશ્વતો, જેહ દીસે એહ;
તન ધન સયણ સગા સહુ, તિણસું શ્યો નેહ. ? રે જીવ. ૩
- જિમ બાલક વેલુતણા, ઘર કરીય રમંત;
તેહ છતે અથવા ઢહે, નિજ નિજ ઘર જંત. રે જીવ. ૪
- પંથી જિમ સરાહમેં, નદી નાવની રીત;
તિમ એ પરિજન તો મિલ્યો, તિણથી શી પ્રીતિ. ? રે જીવ. ૫
- જ્યાં સ્વાર્થે તિહાં સહુ સગા, વિણ સ્વાર્થે દૂર;
પર-કાજે પાપે ભજે, તું કિમ હોવે શૂર. ? રે જીવ. ૬
- તજ બાહિર મેલાવડો, મિલિયો બહુ વાર;
જે પૂર્વે મલિયો નહિ, તિણ સું ધર પ્યાર. રે જીવ. ૭
- અકી હરિ બલ પ્રતિહરિ, તસ વૈભવ અમાન;
તે પણ કાલે સંહ્યા, તુજ ધન શ્યે માન. ? રે જીવ ૮
- હા હા ! હું તો તું ફિરે, પરિણની ચિંત;
નરક પડ્યાં કહે તાહરી, કોણ કરશે ? ચિંત. રે જીવ. ૯
- રોગાદિક દુઃખ ઉપને, મન અરનિ મ ધરેવ [હ ?];
પૂરવ નિજ કૃત કર્મનો, એ અનુભવ હેવ [ભેહ ?]. રે જીવ. ૧૦
- એહ શરીર અશાશ્વતું, ક્ષણમેં છીજંત;
પ્રીતિ કિશી તસ ઉપરે, જેહ સ્વાર્થ વંત. રે જીવ. ૧૧
- જ્યાં લગેં તુજ ઈણ દેહથી, છે પૂરવ સંગ;
ત્યાં લગેં કોડી ઉપાયથી, નત્રિ થાયે ભંગ. રે જીવ. ૧૨

આગલ પાછલ ચિંહું દિને, જે વિષુશી ભય;	૨ે જીવ. ૧૩
શાગાદિકથી નવિ રહે, કીધે કાઢી ઉપાય.	
અંતે પણ એહને તત્ત્વાં, યાય શિવ-મુખ;	૨ે જીવ. ૧૪
તે ને છૂટે આપથી, તો તુમ રયો દુઃખ. ૧	
એ તન વિષુશે તાહરે, નવિ કાંઈ હાણ;	૨ે જીવ. ૧૫
જો જ્ઞાનાદિક શુણ તણો, તુજ આવે જાણ.	
તું અજરામર આતમા અવિચલ શુણ-ખાણ;	૨ે જીવ. ૧૬
શણ ભંશુર આ દેહથી, તુજ કિહાં પીછાણ. ૧	
છેહન ભેહન તાહના, વધ બંધન દાહ;	૨ે જીવ. ૧૭
પુણ્યલને પુણ્યલ કરે, તું તો અમર અગાહ.	
પૂર્વ કર્મ-ઉદયે સહી, જે વેહના યાય;	૨ે જીવ. ૧૮
ધ્યાવે આતમ તિણ સમે, તે ધ્યાનીરાય.	
જ્ઞાન ધ્યાનની વાતડી, કરણી આસાન;	૨ે જીવ. ૧૯
અંત સમે આપદ પડ્યાં, વિરલા ધરે ધ્યાન.	
અરતિ કરી દુઃખ લોગવે, પરવશ જિમ કીર;	૨ે જીવ. ૨૦
તો તુજ જાણપણ તણો, શુણ કિયો ? ધીર !	
શુદ્ધ નિરંજન નિર્મલો, નિજ આતમ-ભાવ;	૨ે જીવ. ૨૧
તે વિષુશે કહે દુઃખ કિશું ? જે મલિયો આવ;	
દેહ ગેહ ભાડા તણો, એ આપણો નાંહિ;	૨ે જીવ. ૨૨
તુજ શુદ્ધ આતમ-જ્ઞાન એ, તિણ માંહિ સમાહિ	
મેતારજ મુકોશલો, વલી ગજ સુકુમાલ;	૨ે જીવ. ૨૩
સનત્કુમાર ચક્રી પરે, તન-મમતા ટાલ.	
કદ પડ્યાં સમતા રમે, નિજ આતમ-ધ્યાય;	૨ે જીવ. ૨૪
દેવચંદ્ર તિણ મુનિ તણા, નિત્ય વંદું પામ.	

ઢાલ ૪ થી. (પ્રાણી ધરિયે સંવેગ વિચાર, એ દેશી.)

- જ્ઞાન ધ્યાન ચારિત્રને રે, જો દઢ કરવા ચાહ્ય;
તો એકાકી વિહરતો રે, જિન કલ્પાદિ સ્થાય રે.
- પ્રાણી ! એકલ ભાવના ભાવો, શિવ માર્ગે સાધન દાવરે. પ્રા. ૧
- સાધુ ભણી ગૃહ-વાસનીરે, છૂટી મમતા જોહ;
તો પણ ગમ્મ વાસી પહોરે, ગણુ ગુરુ પર છે નેહરે. પ્રા. ૨
- વન-મૃગની પરે તેહથી રે, છોડી સકલ પ્રતિ બંધ;
તું એકાકી અનાદિનો રે, કિણથી તુજ સબંધ ? રે. પ્રા. ૩
- શત્રુ મિત્રતા સર્વથીરે, પામી વાર અનંત;
કોણ સજ્જન ? દુશ્મન કિશ્યો ? રે, કાલે સહુનો અંતરે. પ્રા. ૪
- બાંધે કર્મ જીવ એકલોરે, ભોગવે પણ તે એક;
કિણ ઉપર કિણ વાતનીરે, રાગ દ્વેષની ટેક રે. પ્રા. ૫
- જો નિજ એકપણું ગ્રહેરે, છોડી સકલ પરભાવ;
શુદ્ધાત્મ-જ્ઞાનાદિશું રે, એક સ્વરૂપે ભાવરે. પ્રા. ૬
- આવ્યો છે તું એકલોરે, જાઈશ પણ તું એક;
તો એ સયલ કુટુંબથીરે, પ્રીતિ કિ શી ? અવિવેકરે. પ્રા. ૭
- વનમાં ગજ સિંહાદિથીરે, વિહરતાં ન ટલે જોહ;
જિણુ આસને રવિ આથમેરે, તિણુ આસન નિશિ છેહરે. પ્રા. ૮
- તપ પારણે આહાર ગ્રહેરે, કરમાં લેપ વિહીન;
એકવાર પાણી પીવને રે, વનચારી ચિત્ત અદીનરે. પ્રા. ૯
- એહ દોષ પર-ગ્રહણથીરે, પર-સંગે ગુણ-હાણ;
પરધન-ગ્રાહી ચોર તે રે, એકપણું સુખ-ઠાણ રે. પ્રા. ૧૦
- પર સંયોગથી બંધ છે રે, પર-વિયોગથી મોક્ષ;
તેણે તણ પર મેલાવડોરે, એકપણું નિજ પોખરે. પ્રા. ૧૧

૧ પાદાંતર-સૌ પર તણો રે.

જન્મ ન પામ્યો સાથે કો રે, સાથ ન મરશે કોય;
 દુઃખ વેચાડ કોય નહિરે, ક્ષણ ભંજન સદુ લોયરે. પ્રા. ૧૨
 પરિજન મરતો દેખીનેરે, શોય કરે જન મૃદ;
 અવસરે વારો આપણેરે, સદુ જનની જો રૂદરે. પ્રા. ૧૩
 મુરખતિ ચક્રી હરિ હસીરે, એકલા પર ભવ ભય;
 તન ધન પરિજન સદુ મિલીરે, કોઈ સખાઈ ન યાયરે. પ્રા. ૧૪
 એક આતમા માહરેરે, જ્ઞાન દર્શન શુભવંત
 બાહ્ય યોગ સદુ અવર છે રે, પામ્યો વાર અનંતરે. પ્રા. ૧૫
 કરકંડુ નમિ નિગધરે, હમુહમમુખ ઋપિરાયા;
 મૃગાપુત્ર : હરિકેશીનારે, હું વંડુ નિત્ય પાયારે. પ્રા. ૧૬
 સાધુ ચિહ્નાતી સુત ભલોરે, વલી અનાથી તેમ;
 એમ મુનિ-શુભ અનુમોહતારે, દેવચંદ્ર સુખ જેમરે. પ્રા. ૧૭

(કાલ ૫ મી) એણી પડે ચંચલ આંલગી, એ દેવી.

ચેતન! એ તન કારમો, તમે ધ્યાવેરે શુદ્ધ નિરંજન દેવ;
 ભવિકતમે ધ્યાવેરે, શુદ્ધ સ્વરૂપ અનુપ, ભવિકતમે ધ્યાવેરે; ૧
 નરભવ ધાવક-કુલ લલો, ત. લાપો સમકિત સાર; ભ.
 જિન-આગમ રૂચિસું મુણે, ત. આવસનિંદ નિવાર. ભ. ૨
 નિનલોક તિહું કાલની, ત. પરિણતિ તીન પ્રકાર. ભ.
 એક સમયે જાણે તિણે, ત. નાણુ અનંત અપાર. ભ. ૩
 * સમયાંતર સહભાવનો, ત. દર્શન જાસ અનંત. ભ.
 આતમ ભાવે સ્થિર સદા, ત. અક્ષય ચરણુ અનંત. ભ. ૪

* આ ૪ થી ગાથા કેટલીક પ્રતોમાં ગ્રીજ છે. પરંતુ અર્થ-સબધ વિચારતાં એથી જ હોવી જોઈએ.

સકલ દોષ હરે શાશ્વતો, ત. વીરજ પરમ અદીન;	ભ.
સુક્રમતર્નુ બંધ (ન) વિના, ત. અવગાહના સ્વાધીન.	ભ.૫
પુદ્ગલ સકલ વિવેકથી, ત. શુદ્ધ અમૂર્તિ રૂપ.	ભ.
દ્રવ્ય-સુખ નિરપૃહ થયા, ત. અકથ્ય અગાહ [ધ્ય] સ્વરૂપ.	ભ.૬
દ્રવ્યતણા પરિણામથી, ત. અગુરુ લઘુત્વ અનિત્ય;	ભ.
સત્ય સ્વભાવમયી સદા, ત. છોડી ભાવ અસત્ય.	ભ.૭
નિજ ગુણ રમતો રામએ, ત. સકલ અકલ ગુણ-ખાણ;	ભ.
પરમાત્મ પરત્યોતિ: એ, ત. ચાલળ અલેપ વખાણ.	ભ.૮
પંચ પૂજ્યથી પૂજ્ય એ, ત. સર્વ ધ્યેયથી ધ્યેય.	ભ.
ધ્યાતા ધ્યાન રૂ ધ્યેય એ, ત. નિશ્ચય એકા અભેય.	ભ.૬
અનુભવ કરતાં એકનો, ત. થાય પરમ પ્રમોદ;	ભ.
એક સ્વરૂપ અભ્યાસમું, ત. શિવ-મુખ છે તસ ગોદ.	ભ.૧૦
બંધ અબંધ એ આતમા, ત. કર્તા અકર્તા એહ;	ભ.
એહ ભોક્તા અભોક્તા, ત. સ્વાધ્વાદ ગુણ-ગેહ.	ભ.૧૧
એક અનેક સ્વરૂપ એ, ત. નિત્ય અનિત્ય અનાદિ;	ભ.
સદસદ ભાવે પરિણ્યા, ત. મુક્ત સકલ ઉન્માદ.	ભ.૧૨
તપ જપ ટિરિયા ખપ થમી, ત. અટ કર્મ ન વિલાય.	ભ.
તે સદુ આતમ ધ્યાનથી, ત. અતુમાં એરૂ થાય.	ભ.૧૩
શુદ્ધાત્મ-અનુભવ વિના, ત. બંધ દેતુ શુભ ચાર.	ભ.
આતમ પરિણામે રમ્યા, ત. એકજ આશ્રય-પાદ.	ભ.૧૪
એમ સત્કી નિજ આતમા, ત. વરજ સકલ ઉપાસ;	ભ.
કેવલ અવરજને, ત. પરમ મહેદય સાધ.	ભ.૧૫

ભરત એકામુત તેતલી, ત. ક્રિયાદિક મુનિ-વંદઃ. ભ.
આતમ-ધ્યાનથી એ તર્યા. ત. પ્રભુને તે દેવચંદ્ર. ભ. ૧૬

હાલ ૬ ઠી (સેવન સેનુંજ્યે સિદ્ધ થયા, એ દેશી.)

ભાવના મુદ્ધિ નિશાળી જાણી, ભાવો આસન્તિ આણીછ;
યોગ કયાય કપટની હાણી, યાચ નિર્મલ જાણીછ. ભા. ૧
પંચ ભાવના એ મુનિ ૧ મનને, અંવર-ખાણી વખાણીછ;
બૃહત્કદમ સૂત્રની વાણી, ફીઠી તેમ કહાણીછ; ભા. ૨
કર્મ-કતરણી શિવની શરણી, ૨ જાણ-હાણ-અનુસરણીછ;
ચેતન રામ તણી એ ધરણી, ભવ સસુદ્દ દુઃખ-હરણીછ. ભા. ૩.
જયવંતા પાઠક શુભધારી, રાજસાગર મુવિચારીછ;
નિર્મલ જ્ઞાન ધર્મ અંભાલી, પાઠક સદુદ્ધિતકારીછ. ભા. ૪
રાજ હંસ સહ મુચુર પસાયે, દેવચંદ્ર શુભ જાવોછ;
ભવિક છવ જે ભાવના ભાવે, તે અમિત મુખ પાવેછ. ભા. ૫
જેસલ મેરે શાહ મુત્યાગી, વર્દમાન વહભાગીછ;
પુત્ર કલત્ર સકલ સોભાગી સાધુ શુભના રાગીછ. ભા. ૬
તસ આગ્રહથી ભાવના ભાવી, હાલ બંધમાં ગાઈછ;
ભણસે ગણસે જે એ જ્ઞાતા, લેહેથે તે મુખ સાતાછ. ભા. ૭
મન શુદ્ધે પંચ ભાવના ભાવો, પાવન જિન-શુભ વગાવોછ;
મન મુનિવર-શુભ સંઘવસાવો, મુખ સંપત્તિ ગૃહ યાવોછ. ભા. ૮

મહોપાધ્યાય શ્રી યશોવિજયજી મહારાજ કૃત ચતુર્વિંશતિ સ્તવનો.

(૧) શ્રી ઋષભજિન-સ્તવન.

(મહા વિદેહ ક્ષેત્ર સોહામણ્યં. ઓ દેશી.)

જગ-જીવન જગ-વાલહો, મરૂદેવીનો નંદ લાલરે;
મુખ દીઠે સુખ ઉપને, દર્શન અતિ આનંદ લાલરે. જા ૧
આંખડી અંબુજ-પાંખડી, અષ્ટમી શશી સમ લાલ લાલરે;
વદન તે શારદ-ચંદ્રલો, વાણી અતિહિ રસાળ લાલરે. જા ૨
લક્ષણ અંગે વિરાજતા, અડહિ સહસ્ત્ર ઉદાર લાલરે,
રેખા કર ચરણાદિકે, અભ્યંતર નહિ પાર લાલરે. જા ૩
ઈંદ્ર ચંદ્ર રવિ ગિરિ તણા, ગુણુ લઈ ઘડીયું અંગ લાલરે;
ભાગ્ય કિહાં થકી આવિયો, અચરજ એહ ઉત્તંગ લાલરે. જા ૪
ગુણુ સઘલાં અંગે કર્યા, દૂર કર્યા સર્વી દોષ લાલ રે;
વાચક જશ વિજયે થુણ્યો, દેજો સુખનો પોષ લાલરે. જા ૫

(૨) શ્રી અજિતનાથ જિન-સ્તવન.

(નિંદ્રડી વેરણુ હુઈ રહી. ઓ દેશી.)

અજિત જિણુંદ શું પ્રીતડી, મુઝ ન ગમે હો બીજનો સંગકે;
માલતી-ફૂલે મોહીયો, કેમ બેસે ? હો બાવલતરૂ બ્રંગ કે. અ. ૧
ગંગાજલમાં જે રમ્યા, કિમ છિદ્ધર હો રતિ પામે ? મરાલકે;
સરોવર જલધર જલ વિના, નવિ ચાહે હો જગ ચાતુક બાલકે. અ. ૨
કોકિલ કલ કૂજિત કરે, પામી મંજરી હો પંજર સહકારકે;
ઓછા તરૂવર નવી ગમે, ગિર્યાસુ હો હોય ગુણુનો ખ્યારકે. ૩

કમલિની દિનકર કર ઝહે, વલી કુમુદિની હો ધરે ચંદ્ર્યું પ્રીતકે;
 ગીરી ગિરીશ ગિરિધર વિના, નવી ચાહે હો કમલા નિજ ચિતકે.૪
 તિમ પ્રભુશું મુઝ મન રમ્યું, બીજાશું હો નંદિ આવે દાય કે;
 શ્રી નયવિજય મુગુરૂ તણો, વાયક યથા હો નિત નિત ગુણ ગાયકે.૫

(૩) શ્રી સંભવનાથ જિન-સ્તવન.

(મન મધુકર મોહી રહી. એ દેશી.)

સંભવ જિનવર વીનતી, અવધારો ગુણ જ્ઞાતા રે;
 ખામી નહિ મુઝ ખિજગતે, કહિયે હોયો ફલ-દાતા રે. સં ૦ ૧
 કર જોડી ઉભો રહું, રાત દિવસ તુમ ધ્યાને રે;
 જો મનમાં આવ્યો નહિ, તો શું કહિયે ? છાને રે. સં ૦ ૨
 ખોટ ખજાને કો નહિ, દીજે વંચિત દાનો રે;
 કરણા નજર પ્રભુશ તણી, વાધે સેવક પાનો રે. સં ૦ ૩
 કાલ લખિ મતિ ગણો, ભાવ લખિ તુજ હાથે રે;
 લકચકતું પલુ ગજ-ગમ્યું, ગાજે ગજવર સાથે રે. સં ૦ ૪
 દેશે તો તુમહિં ભલું, બીજા તો નવી ચાચું રે;
 વાયક યથા કહે સાંઈશું, ફળશે એ મુજ સાચું રે. સં ૦ ૫

(૪) શ્રી અભિનંદન જિન-સ્તવન.

દીડી હો પ્રભુ ! દીડી જગચરુ તુજ,
 મૂર્તિ હો પ્રભુ ! મૂર્તિ મોહન વેલડીશ;
 મીડી હો પ્રભુ ! મીડી તાહરી વાણી,
 લાગે હો પ્રભુ ! લાગે નેમી સેવડીશ.
 જાણું હો પ્રભુ ! જાણું જન્મ કયલ્ય,
 જો હું હો પ્રભુ ! જો હું તુમ સાથે મલ્યોશ;

સુરમણિ હો પ્રભુ ! સુરમણિ પામ્યો હૃદય,
આંગણે હો પ્રભુ ! આંગણે મુજ સુર તરે દૃઢ્યોછ.

જાગ્યા હો પ્રભુ ! જાગ્યા પુન્ય અંકુર,
માગ્યા હો પ્રભુ ! મેઠાં માગ્યા પાશા ઢલ્યાછ;
વુઠા હો પ્રભુ ! વુઠા અમીરસ મેહ,
નાઠા હો પ્રભુ ! નાઠા અશુભ શુભ દિન વલ્યાછ.

ભૂખ્યાં હો પ્રભુ ! ભૂખ્યાં મિલ્યા દૂતપુર,
તરસ્યાં હો પ્રભુ ! તરસ્યાં દિવ્ય ઉઠક મિલ્યાછ;
થાક્યાં હો પ્રભુ ! થાક્યાં મલ્યા સુખપાલ,
આહતા હો પ્રભુ ! આહતા સજ્જન હેજે હલ્યાછ.

દીવો હો પ્રભુ ! દીવો નિશા વન ગેહ,
સાખી હો પ્રભુ ! સાખી થલે જલે નૌકા મલીછ;
કલિયુગે હો પ્રભુ ! કલિયુગે હલ્લહો તુજ,
દર્શન હો પ્રભુ ! દર્શન લહી આશા ફલીછ.

વાચક હો પ્રભુ ! વાચક જશ તુમ દાસ,
વિનવે હો પ્રભુ ! વિનવે અભિનંદન મુણોછ;
કદીએ હો પ્રભુ ! કદીએ મ દેશે છેહ,
દેજો હો પ્રભુ ! દેજો મુખ દરિયન તણોછ.

(૫) મુમતિનાથ જિન-સ્તવન.

(જાંઘરિયા મુનિવરની દેશી.)

મુમતિનાથ-ગુરુ મું મિલીછ, વાધે મુજ મન પ્રીત;
તેજ જિંદ જેન વિસ્તરેછ, જગન્નાદે લલી રીત,
મેસામી જિનમું, દાગો અવિહર રંગ.

સાજનન શું ને પ્રીતપ્રીત, છાની તે ન રખાય;

પરિમલ કસ્તુરી તણોત, મહી માંહે મહકાય.

સો. ૨

આંગલીએ નવી મેડું ઢાંકાયે, છાબપ્રીએ રવિ-તેજ;

અંલલીમાં જેમ ગંગ ન માયે, મુજ મન તેમ પ્રભુ-હેજ. સો. ૩

હુઓ છુપે નહિ અધર અડલુ જેમ, ખાતાં પાન મુરંગ;

પીવત ભરભર પ્રભુ-ગુણ ધ્યાવા, તેમ મુજ પ્રેમ અમંગ. સો. ૪

ઢાંડી ઇંધુ પરાલ શું છ, ન રહે લહે વિસ્તાર;

વાચક થય કહે પ્રભુ તણોત, તેમ મુજ પ્રેમ પ્રકાર. સો. ૫

(૬) શ્રી પદમપ્રભ જિન સ્તવન.

(સદજ સહુજા હો સાધુજ એ દેસી.)

પદમપ્રભ જિન જઈ અંતગા રહ્યા, જિહાંથી નાવે લેજોત;

કાગડ ને મચ્છી તિહાં નવી સંપજે, નંચસે વાંટ વિશેષોત.

સુગુણ સનેહા । રે કહિય ન વીસરો. ૧

ઈહાંથી તિહાં જઈ કાઇ આવે નહિ, જેહ કહે સંદેષોત;

જેહનું મલ્લવું દોહિલું તેહનું, નેહ તે આપે કિલેષોત. સુ. ૨

વીતરાગનું રાગ તે એક પખખો, કીજે કવલુ પ્રકારોત;

યોદો દોડે રે સાહેબ વાજમાં, મન નાણે અસવારોત. સુ. ૩

સાચી મહિત રે લાવન રસ કહ્યો, રસ હોય તિહાં હોય રીજોત.

હોહોહોટરે બીદું રસ રીઝયો, મનનાં મનોરથ ચીજોત. સુ. ૪

પણ શુભવંતારે ગોઠે ગાજિયે, મહોટા તે વિશ્રામત;

વાચક જય કહે એહજ આશરે, મુખ લહું ઠામોઠામત. સુ. ૫

(૭) શ્રી સુપાર્શ્વ જિન સ્તવન.

(લામ્બલ દે પ્રાત મહાર, એ દેશી.)

શ્રી સુપાર્શ્વ જિનરાજ; તું ત્રિભુવન-શિરતાજ;
આજ હો છાને રે, ઠકુરાઈ પ્રભુ ! તુજ પદ તણી છ. ૧
દિવ્યધ્વનિ સુરકૂલ, ચામર છત્ર અમૂલ;
આજ હો રાને રે, લામ્બલ ગાને હુંહુભિછ. ૨
અતિશય સહજના ચાર, કર્મ-ખખ્યાથી ઇગ્યાર;
આજ હો ક્રીધારે, ઓગણીશે સુરગણ લાસુરેછ. ૩
વાણી-ગુણ પાંત્રીશ, પ્રતિહારજ જગદીશ;
આજ હો રાને રે, દીવાને છાને આઠસું છ. ૪
ઋસિંહાસન અશોક, માહેં બેઠા લોક;
આજ હો સ્વામી રે શિવગામી વાચક યશ થુણ્યોછ. ૫

---

* આ સ્તવનની છેલ્લી ત્રણ ગાથા આ પ્રમાણે હોવી સંભવિત છે
કારણ કે પ્રતિહાર્યનો ક્રમ બરોબર જળવાય છે.

ઋસિંહાસન અશોક, બેઠા^૧ મોહે લોક;
આજ હો રાને રે, દીવાને છાને આઠસું છ. ૩
અતિશય સહજ ના ચાર, કર્મ ખખ્યાથી ઇગ્યાર;
આજ હો ક્રીધારે, ઉગણીશે સુરગણ લાસુરેછ. ૪
વાણી ગુણ પાંત્રીશ, પ્રતિહારજ જગદીશ;
આજ હો સ્વામી રે, શિવગામી વાચક યશે થુણ્યોછ. ૫
૧ પાદાંતર-માહે બેઠા.

(૮) શ્રી ચંદ્રપ્રભ જિન-સ્તવન.

(પરજી રાક્ષની દેશી.)

ચંદ્રપ્રભ જિન સાહેબા રે, તુમે છો ચતુર મુજાણ મનનારે માન્યા;
સેવા બલે દાસની રે, દેશો 'ફલ નિર્વાણ' મ.

આયો આયો રે ચતુર મુજાણગી, દીજે વાત જોકાંતે અજોગી;
શુણ ગોઠે પ્રગટે પ્રેમ, મનના રે માન્યા. ૧

જોણું અધિકું પણ કહે રે, આસંગાયત જેહ, મ.

આપે ફલ જે અણુ કહું રે, ગિરજો સાહેબ તેહ. મ. ૨

દીન કહ્યા વિણ દાનથી રે, દાતાની વાધે મામ; મ.

જલ દીધે ચાતક ખીજવીરે, મેઘ હુવો તેણે શ્યામ. મ. ૩

પિઉ પિઉ કરી તુમને જપું રે, હું ચાતક તમે મેહ; મ.

એક લહેરમાં હુઃમ હરો રે, વાધે ગમલો નેહ મ. ૪

મોહું વહેણું આપવું રે, તો શી ઢીલ કરાય ?; મ.

વાચક યશ કહે જગ-ધણી રે, તુમ તહે મુજ થાય. મ. ૫

(૯) શ્રી સુવિધિનાથ જિન-સ્તવન.

(સુજો મેરી સગળી રગળી ન ભવે એ દેશી.)

લણુ પણ હું તુમ મન નવી માણું રે, જગ-ગુરુ તમને દિલમાં લાણું રે;
કિણને એ દીજે શાખાશી રે, કહો શ્રી સુવિધિ નિષ્કંદ । પિમાસી રે. ૧

મુજ મન અણ માંહિ ભકિત છે આઝી રે, તેહ દરીનો તું છે માઝી રે;
યોગી પણ જે વાત ન બાણે રે, તે અચરજ કુણથી હુવો ઢાણે રે. ૨

અથવા સ્થિરમાં અસ્થિર ન માવે રે, મોટો ગલ્લ દર્પણમાં આવે રે;
જેહને તેજે શુદ્ધિ પ્રકાશી રે, તેહને દીજે એ શાખાશી રે. ૩

ઉર્ધ્વ મૂલ તરૂવર અધ શાખા રે, છંદ પુરાણે એવી છે ભાખા
અચરિજવાલે અચરજ દીકું રે, ભક્તિયે સેવક કારજ સીધું રે
લાડ કરી જે બાલક બોલે રે, માતપિતા મન અમીય તોલે રે;
શ્રી નયવિજયનો શિષ્ય રે, જશ કહે એમ બાણો જગદીશ રે.

(૧૦) શ્રી શીતલ જિન-સ્તવન.

(અલિ અલિ કદિ આવેગે એ દેશી.)

શ્રી શીતલ જિન ભેટિયે, કરી ચોખું ભક્તિયે ચિત્તહો;
તેહસું કહો છાનું કિશું ? , જેહને સોખ્યા તન મન વિત્તહો. શ્રી
દાયક નામેં છે ઘણા, પણ તું સાચર તે કૂપહો;
તે બહુ બબુવા તગ તગે, તું દિનકર તેજ સ્વરૂપહો. શ્રી.
મોટો બાણી આદર્યો, દારિદ્ર ભાંગ્યો જગતાત હો;
તું કરૂણાવંત શિરોમણિ, હું કરૂણા-પાત્ર વિખ્યાત હો. શ્રી.
અંતર્યામી સવી લહો, અમ મનની જે છે વાત હો;
મા આગલ મોશાલનાં, શ્યા વર્ણવવા ? અવદાત હો. શ્રી.
બાણો તો તાણો કિશું ? , સેવા-ફલ દીજે દેવ ! હો;
વાચક યશ કહે લીલની, ન ગમે મુજને દેવ હો. શ્રી.

(૧૧) શ્રી શ્રેયાંસજિન-સ્તવન.

(કર્મ ન છૂટેરે પ્રાણિયા એ દેશી.)

તમે બહુ મિત્રીરે સાહેળા, માહરે તો મન એક;
તુમ વિણ બીજેરે નવિ ગમે, એ મુજ મોટીરે ટેક.
શ્રી શ્રેયાંસ કૃપા કરો. ૧

મન રાખો તમે સવી તણા, પણ કિહાં એક મદી બાઓ;
લલચાવો લખ લોકને, સાથી સહજ ન થાઓ. શ્રી. ૨

રાગ ભરે [લ] જન મન રહો, પત્ર તિલું કાગ વૈરાગ;
 ચિત્ત તુમારારે મુમુદ્રનો, દોષ ન પામે તાગ. શ્રી. ૩
 એહવાસુ ચિત્ત મેલબુ, ઠેલબુ પડેલાં ન કાંઈ;
 સેવક નિપટ અણુજ છે, નિરવહેથો તુમ શાંઈ. શ્રી. ૪
 નીરાગી મુરે કેમ મિલે?, પત્ર મળવાનો એકાંત;
 વાચકે યશ કહે મુજ મિથ્યા, ભક્તિયે કામઢુવંત. શ્રી. ૫

(૧૨) શ્રી વાસુપૂજ્ય જિન-સ્તવન,

(મોનામની રચા.)

સ્વામિ! તમે કાંઈ કામલુ કીધું ?
 ચિત્તકું અમારું ચોરી લીધું;
 આહેમા વાસુપૂજ્ય જિવુંદા,
 મોહના વાસુ પૂજ્ય જિવુંદા.
 અમે પણ તુમનું કામલુ કરશું;
 ભક્તિયે બહી મન ઘરમાં ધરશું. સા. ૧
 મન ધરમાં ધરિયા ઘર-ચોલા,
 દેખતા નિત રહેથો સ્થિર ચોલા;
 મન વૈકુંઠ અકુંઠિત ભક્તે,
 ચોગી ભાંજે અનુભવ યુક્તે. સા. ૨
 કલેશ વાસિત મન સંસાર,
 કલેશ રહિત મન તે ભવપાર;
 જો વિશુદ્ધ મન ઘર તુમ આવ્યા,
 પ્રભુ! તો અમે નવનિધિ ઋદ્ધિ પાવ્યા. સા. ૩

સાત રાજ અલગા જઈ બેઠા,
પણ ભક્તિયેં અમ મનમાં પેઠા;
અલગાને વલગ્યા ને રહેવું,
તે ભાણા ખડ ખડ હુંખ સહેવું.
૧ધ્યાયકે ધ્યેય ધ્યાન ગુણ એકે,
લેઈ છેદ કરશું હવે ટેકે;
ખીર નીર પડે તુમસું મિલશું,
વાચકે યશ કહે હજે હલસું.

(૧૩) શ્રી વિમલ જિન-સ્તવન.

(તુમ સાથે નદિ બોલું. એ દેશી.)

સેવો ભવિયાં વિમલ જિનેશ્વર, હૃદયહી સમજન-મં-
એહવા પ્રભુનું દર્શન લહેવું; તે આલસમાં ગંગાજી.
અવસર પામી આલસ કરશે, તે મુરખમાં પહેલોજી;
ભૂખ્યાને જેમ ઘેવર દેતાં, હાથ ન માંડે ગહેલોજી;
ભવ અનંતમાં દર્શન લીડું. પ્રભુ એહવા દેખાડેજી
વિશ્વ વધિ ને પોતે પોલિયો. કન વિવર ઊઘાડેજી
તત્ત્વ પ્રતિષ્ઠા પામી પાએ. વિમલજીએ આજીજી
લે. વજ્રુ તુને પરમ. સ દેએ તવ પ્રભુ નામ નવી માં
પ્રભુ ભાગ્યે. તવ નમુને પ્રેમે. તવ કંઠ નમ જોડ
કનર ગણે. જો વિવરે આપ ને. જો વિવરે જોડ
જો નમ વિવર વિવર વિવર વિવર વિવર વિવર વિવર
કું. તવ કંઠ દેએ દેએ. તવ નમુ વિવર નવી

(૧૪) શ્રી અનંતનાથ જિન-સ્તવન.

(સાહેલગ્રીમાં એ દેશી.)

શ્રીઅનંતજિનશુકરોં સાહેલડિયાં, ચોલ મંછાંનો રંગરે શુભવેલડિયાં
 સાચો રંગ તે ધર્મનો. સાં બીજો રંગ પતંગરે; શુ. ૧
 ધર્મ-રંગ છરણ નહિં સાં દેહ તે છરણ થાય રે. શુ.
 સોનું તે વિણ્યે નહિં સાં ઘાટ ઘડામણુ જાયરે. શુ. ૨
 ત્રાંબું જે રસ વેધિયું, સાં તે હોય જાન્યું હેમરે. શુ.
 ફરી ત્રાંબું તે નવિ હુવે, સાં જોવો જગ-ગુરૂ પ્રેમરે. શુ. ૩
 ઉત્તમ શુભ અનુરાગથી, સાં લલિયે ઉત્તમ હામરે, શુ.
 ઉત્તમ નિજ મહિમા પ્રપે, સાં દીપે ઉત્તમ ધામ રે. શુ. ૪
 ઉઠક-બિંદુ સાયર ભલ્યો, સાં જેમ હોય અક્ષય અભંગરે. શુ.
 વાચક યશ હલે પ્રભુ-શુભે, સાં તેમ મુગ પ્રેમ પ્રસંગરે. શુ. ૫

(૧૫) શ્રી ધર્મનાથ જિન-સ્તવન.

(જોલે બાર પણે છે રાજ એ દેશી.)

ધાશું પ્રેમ જાન્યો છે રાજ, નિરવહણો તો લેજો;
 મેં રાગી પ્રભુ ! થું છો નીરાગી અણુ જુલો હોય હાંત્રી;
 એક પણે જે નેહ નિરવહવો, તે માંહિર (કિન્ની) સાબારી ? થા. ૧
 નીરાગી સેવે કાંઈ હોવે ? ઈમ મનમે નવી આણું;
 ફલે અચેતન પણ જેમ મુરમણિ, તેમ તુમ ભક્તિ પ્રમાણું. થા. ૨
 અદન શીતલના ઉપચવે, અગ્નિ તે શીત નીટાવે;
 સેવકના તેમ દુઃખ જમાવે, પ્રભુ શુભ પ્રેમ સ્વમાવે. થા. ૩

૧ કાલક પ્રભા પ્રભુ પદ નવો. ૨ પાદાનર-માંગીનં માંગી)

વ્યસન ઉદય જલધિ અણુહરે શશિને તેજ સંબંધે;
અણુ સંબંધે કુસુદ અણુહરે, શુદ્ધ સ્વભાવ પ્રગલ્ભે.

થા૦ ૪

દેવ અનેરા તુમથી છોટા, થેં જગમાં અધિકેરા;
જગ કહે ધર્મ જિનેશ્વર ગામું, દિલ માન્યા હે મેરા.

થા. ૫

(૧૬) શ્રી શાંતિનાથ જિન-સ્તવન.

(શ્રી જ્યાનંદ કુમાર એ દેશી.)

ધન્ય ! દિન વેલા ધન્ય ! ૧વલી તેહ,
અચિરાનો નંદન જિન યદિ ભેટસુંછ;
લહીશું રે મુખ દેખી મુખ ચંદ,
વિરહ વ્યથાના દુઃખ સર્વી મેટસુંછ.

૧

જાણ્યોરે જોણે તુજ શુભ-લેશ,
બીજોરે રસ તેહને મન નવી ગમેછ;
ચાખ્યોરે જોણે અમી લવલેશ,
બાકસ છુકસ તમ ન રૂચે કિમેછ.

૨

તુજ સમકિતરસ-સ્વાદનો જાણ,
પાપ કુમનને બાદ દિન સેવિયોછ;
સેવે જો કર્મને યોગે તોહિ,
ચંદે તે સમકિત અમૃત ધુરે લિખ્યુંછ.

૩

તારું ધ્યાન તે સમકિત ડપ,
તેહ જ્ઞાન ને ચાન્નિ તેહ છે છ;
તેહથીરે બદલ સદગા પાપ,
ધ્યાના દ્યેવ સ્વદેવ હોવ પડેછ.

૪

રૂપી રે અદ્ભુત તાદરૂં રૂપ,
અચરિત ભવિષ્ઠ અરૂપી પદ વરેણ;
તાદરી ગત છું બાણે દેવ,
સ્મરણ બજન તે વાચક યશ કરેણ.

(૧૭) શ્રી કુંડુનાથ જિન-સ્તવન.
(સાહેલા હે એ દેશી.)

સાહેલા હે કુંડુ જિનેશ્વર દેવ, રત્ન દીપક અતિ દીપતો હો લાલ;
સાહેલા હે મુન મનમંદિર માંહે, આવે જો અરિ-દલ છુપ તો હો. ૧
સાહેલા હે મિટે તો મોહ અંધાર, અનુભવ તેજે જલકલે દો;
સાહેલા હે ધૂમ ક્યાયની રેખ, ચરણ ચિત્રામણ નવી ચણે હો. ૨
સાહેલા હે પાત્ર કરે નહિ હેઠ, સુરજ તેજે નવી છુપે હો;
સાહેલા હે સર્વ તેજતું તેજ, પહેલાંથી વાંધે પછે હો. ૩
સાહેલા હે જેહ ન મરૂતને ગમ્ય, અંચળતા જે નવી લહે હો.
સાહેલા હે જેહ સદા છે રમ્ય, પુષ્પ ગુણે નવી કૃશ રહે હો. ૪
સાહેલા હે પુદ્ગલ તેલ ન ખેપ, જેહ ન શુદ્ધ કથા હહે હો;
સાહેલા હે શ્રીનયવિજય-સુશય્ય, વાચક્યશ એણિપરે કહે હો. ૫

(૧૮) શ્રી અરનાથ જિન સ્તવન.

(આસજરા મોગી એ દેશી.)

શ્રીઅરજિન ભવજલનો તારૂ, મુજમન લાગે વાફરે મનમોહન સ્વામી
બાહે ચહી ભવિજનને તારે, આણે શિવપુર આરે રે. મં ૧
તપ જપ-મોહ મહા તોફાને નાવ ન ચાલે માનેરે; મં ૦
પણ નવી ભય મુજ હાથોહાથે, તારે તે છે સાથેરે. મં ૨

સકતને સ્વર્ગ સ્વર્ગથી અધિકું,--જ્ઞાનીને ફલ દેધરે; મ૦
કાયા કષ્ટ વિના ફલ લહિયે, મનમાં ધ્યાનજ ધરિયેરે. મ૦ ૩
જે ઉપાય બહુ વિધની રચના, યોગમાયા તે જાણોરે, મ૦
શુદ્ધ દ્રવ્ય ગુણુ પર્યાય-ધ્યાને, શિવ દે પ્રભુ સપરાણોરે. મ૦ ૪
પ્રભુ પાય વલગ્યા તે રહ્યા તાજ, અલગા અંગ ન સાજરે મ૦
વાચક યશ કહે અવર ન ધ્યાઉં; એ પ્રભુના ગુણુ ગાઉંરે. મ૦ ૫

(૧૯) શ્રી મલ્લિનાથ જિન સ્તવન.

(નાભિરાયા કે આગ, એ દેશી.)

તુઝ મુજ રીઝની રીઝ, અટપટ એહ ખરીરી;
લટપટ નાવે કામ, ખટપટ ભાંજ પરીરી. ૧
મલ્લિનાથ ! તુઝ રીઝ, જન રીઝે ન હુયેરી;
દોય રીઝણુનો ઉપાય, સાહસું કાંઈ ન જુવેરી ? ૨
દુરારાધ્ય છે લોક, સહુને સમ ન શશીરી;
એક હુહવાએ ગાઠ, એક જો જોલે હસીરી. ૩
લોક લોકોત્તર વાત, રીઝ દોઈ જુઈરી;
તાત ચક્ર ધુર પૂજ્ય ? ચિંતા એહ હુઈરી. ૪
રીઝવો એક સાંઈ, લોક તે વાત કરેરી;
શ્રી નયવિજય-મુશિખ, એહ જ ચિત્ત ધરેરી. ૫

(૨૦) શ્રી મુનિસુવ્રત જિન સ્તવન.

(પાંડવ પાંચે વાંદતાં, એ દેશી.)

મુનિ સુવ્રત જિન વંદતાં, અતિ ઉલ્લસિત તન મન થાયરે;
વદન અનુપમ નિરખતાં મારા ભવ ભવનાં દુઃખ જાયરે. મા૦
જગત ગુરૂ જાગતો સુખ કંદરે, સુખકંદ અમંદ આનંદ. જ૦

નિશ્ચિતિ સૂતાં બાગતાં, હૈયડાથી ન રહે દૂરરે;
 જળ ઉપગાર સંભારિયે, તળ ઉપજે આનંદ પૂરરે. જા ૨
 પ્રભુ ઉપગાર શુભે ભર્યો, મન અવશુભ એક ન સંભાયરે;
 શુભ શુભ-અનુભૂતી હુવા, તે તો અશ્વત્થ^૧ બાવ કહાયરે. જા ૩
 અશ્વત્થપદ દીયે પ્રેમ જે, પ્રભુનો તે અનુભવ રૂપરે;
 અક્ષર સ્વર ગોચર નહિ, એ તો અકલ્પ અમાય અરૂપરે. જા ૪
 અક્ષર થોડા શુભ ધણા, સજ્જનના તે ન લખાયરે;
 વાચક યશ કહે પ્રેમથી, પણ મનમાંહિ પરણાયરે. જા ૫

(૨૧) શ્રી નમિનાથ જિન સ્તવન.

(૬ તુમ સાથે નહિ બેઠું કામભ. એ દેશી.)

શ્રી નમિ જિનની સેવા કરતાં અલિપિ વિધન સતી દૂરે નાથેછ;
 અહ મહાસિદ્ધિ નવનિધિ લીલા, આવે બહુ રમકમુર પાથેછ. શ્રી. ૧
 મયમતા આંગળે ગજ ગાળે, રાજે તુખાર ચંગાછ;
 બેટા બેટી બંધર ભેટી, લલિયે બહુ અધિકાર રંગાછ. શ્રી. ૨
 વલ્લભસંગમ રંગ લલીજે, અણવાહવા હોય દૂર સહજેછ;
 વાંછા તણે વિલંબ ન દૂળે, કારજ શ્રીજે બુરિ રસહજેછ. શ્રી. ૩
 અંદ-કિસ્મુ યશ ઉજવલ ઉડેસે, સૂર્ય તુલ્ય પ્રતાપે દીપેછ;
 જે પ્રભુ-ભક્તિ કરે નિત વિનયે, તે અરિયણ મહુ પ્રતાપીછપેછ. શ્રી. ૪
 મંગલ માણ લક્ષ્મી વિશાલા, બાલા બહુલે પ્રેમ રંગેછ;
 શ્રી નયવિજય વિબુધ પદ સેવક, કહે લલિયે પ્રેમમુખ અંગેછ. શ્રી. ૫

(૨૨) શ્રી નેમિનાથ જિન-સ્તવન.

(કાચી કલિ અનારકી રે હાં. એ દેશી.)

તોરણથી રથ ફેરી ગયા રે હાં, પશુડાં-શિર દઇ દોષ, મેરે વાલમા
 નવલવ નેહ નિવારિયો રે હાં, સ્યો જોઇ આઘ્યા જોષ ? મે. ૧
 ચંદ્ર કલંકી જેહથી રે હાં, રામને સીતા વિયોગ; મે.
 તેહ કુરંગને વયણલે રે હાં, ?પતિઆવે કોણ લોગ ? મે. ૨
 ઉતારી હું ચિત્તથી રે હાં, મુક્તિ ધૂતારી હેત. મે.
 સિદ્ધ અનંતે લોગવી રે હાં, તેહથી કવણ સંકેત. મે. ૩
 પ્રીતિ કરંતાં સોહેલી રે હાં, નિરવહંતાં જંજાલ; મે.
 જેહવો બ્યાલ ખેલાવવો રે હાં, જેહવી અગનની જાલ. મે. ૪
 જો વિવાહ અવસરે દિયો રે હાં, હાથ ઉપર નવિ હાથ, મે.
 દીક્ષા અવસર દીજિયે રે હાં, શિર ઉપર જગનાથ !. મે. ૫
 એમ વિલપતી રાણુલ ગઇ રે હાં, નેમ કને વ્રત લીધ. મે.
 વાચક યશ કહે પ્રણમિયે રે હાં, એ દંપતી દોય સિદ્ધ. મે. ૬

(૨૩) શ્રી પાર્શ્વનાથ જિન-સ્તવન.

(રાગ મલ્હાર.)

વામાનંદન જિનવર, મુનિવરમાં વડો રે કે મુનિવરમાં વડોઃ
 જિમ સુર માંહે સોહે, સુરપતિ પરવડો રે કે; સુ૦
 જિમ ગિરિ માંહે સુરાચલ, મૃગ માંહે કેશરી રે કે; મૃ૦
 જિમ ચંદન તરૂ માંહે, મુક્ષત માંહે રમુર-અરિ રે કે, સુ૦ ૧

નદી માંહે જોમ ગંગ, જ્ઞાનંગ સ્વરૂપમાં રે કે;	૨૧૦
ફૂલ માંહે અરવિંદ, ભરતપતિ બૂપમાં રે કે;	૨૧૦
ઐરાવત ગજ માંહે, ગરુડ ખગમાં ધયા રે કે;	૨૧૦
તેજવંત માંહે બાણ, વળાણમાં જિન-કથા રે કે;	૧૦ ૨
મંત્ર માંહે નવકાર, રતન માંહે સુર મણિ રે કે;	૨૦
સાગર માંહે સ્વયંભૂ, -રમણ શિરોમણિ રે કે;	૨૦
શુકલ ધ્યાન જિમ ધ્યાનમાં, અતિ નિર્મલપણે રે કે;	૨૦
શ્રી નયવિજય વિષુધપથ, -સેવક ઇમ બલેરે કે;	સે૦

(૨૪) શ્રી મહાવીર જિન-સ્તવન.

(શ્રી જ્ઞાનંદ્ર સાંભળા એ-દેશી.)

જિરવારે શુણુ તુમતણા, શ્રી વર્દમાન જિનરાયા રે;
 સુણુતાં થવણે અમી ઝરે, મારી નિર્મલ યાયે ઠાયા રે. ગિ૦ ૧
 તુમ શુણુ ગણુ ગંગાજલે, હું બીલી નિર્મલ યાઉં રે;
 અવર ન ધંધો આદરું, નિશદિન તોરા શુણુ ગાઉં રે. ગિ૦ ૨
 બીચ્યા ને ગંગાજલે, તે છિલર જલ કેમ પેસે ? રે;
 માલતી ફૂલે મોહિયા, તે બાવળે જઇ નવી બેસે રે. ગિ૦ ૩
 એમ અમે તુજ શુણુ મોહમું, રંગે રાચ્યા ને વલી માચ્યા રે;
 તે કેમ પર સુર આદરે ? ને પરનારી વશ રાચ્યા રે. ગિ૦ ૪
 તું ગતિ તું મતિ આશરો, તું આલંબન મુજ પ્યારો રે;
 વાચક જથ કહે માહરે, તું જીવ-જીવન આધારો રે. ગિ૦ ૫

શ્રીમાન્ મહોપાધ્યાય શ્રી યશોવિજયજી કૃત સમકિત સડસઠી.

(પ્રસ્તાવના-દોહરા.)

- સુકૃત વહ્નિ કાદંબિની, સમરી સરસ્વતી માત;
સમકિત સડસઠ યોલની, કહિશું મધુરી વાત. ૧
- સમકિત-દાયક ગુરૂ તણો, ^૧પરચુવચાર ન થાય;
ભવકોડા કોડે કરી, કરતાં સર્વ ઉપાય. ૨
- દાનાદિક કિરિયા ન દે, સમકિત વિણ શિવ-શર્મ;
તે માટે સમકિત વડું, જાણો પ્રવચન-મર્મ. ૩
- દર્શનમોહ-વિનાશથી, જે નિર્મલ ગુણ ઠાણ;
તે નિશ્ચય સમકિત કહું, તેહના એ અહિકાણ. ૪

સમકિતના ૬૭ યોલ.

ઢાલ ૧ લી. (દેષ દેષ દરિસણુ આપણું એ દેશી.)

^૧ચઉ સદહણા ^૩નિલિંગ છે, ^{૧૦}દશ વિધ વિનય વિચારો રે;
^૩તણુ શુદ્ધિ ^૫પણુ હપણુ, ^૬આઠ પ્રભાવિક ધારો રે.

(ચુટક)

પ્રભાવક અડ ^૫પંચ બૂપણુ, ^૫પંચ લક્ષણુ જાણિયે;
^૬પદ્ જયણા ^૬પદ્ આગાર ભાવના, છવિવહા મન આણિયે.
^૬પદ્ ઠાણુ સમકિત તણા, સડસઠ લેદ એ ઉદાર એ;
એહુનો તત્ત્વ વિચાર કરનાં, લહીને ભવ-પાર એ. ૧

૧ પ્રત્યુપદાર-ઉપદારનો અર્થો.

(ચાર સદહણા)

ચંડિવિહ સદહણા તિહાં, જીવાદિક પરમત્યો રે;
પ્રવચન માંડિ જે ભાંખિયા, હીજે તેનો અત્યોરે.

(૨૮૬)

તેહનો અર્થ વિચાર કરીએ, એ પ્રથમ સદહણા ખરી,
ખીજી સદહણા તેહના જે, નાણુ મુનિ ગુણુ જવહરી.
સ્વેગ રંગ તરંગ ઝીંઝે, માર્ગ મુદ્દ ઠહે છુધા;
તેહની સેવા કીજિયે જિમ, ખીજીએ સમતા મુધા. ૨
સમકિત જેણે ગ્રહી વચ્ચું, નિન્દવને અહ [હા ?] છંદારે;
પાશાયા ને કુશીલિયા, વેપ-વિડંગક મંદા રે.

(૨૮૭)

મંદા અપ્રાણી દૂર છડો, ત્રીજી સદહણા ગ્રહી;
પર દર્શનીનો સંગ તનિયે, દોશી સદહણા કદી.
હીજાતણો જે સંગ ન તજે, તેહનો ગુણુ નવિ રહે;
જ્યુજલધિ જળમાં બાધુ મંગા, નીર લગુપણુ લહે. ૩

(ત્રણ સિંગ.)

દાસ ૨ જી. (કપર હોવે અનિ ઉજગો રે—એ દેશી.)

ત્રણ સિંગ સમકિત તણારે, પહેલો મુન-અભિલાષ;
જેહથી યોતા રસ લહેદે, જેહવો આકર દાણ રે.
પ્રાણી ધરીએ સમકિત રગ, જેમ લહિયે મુખ અભંગદે પ્રા. ૧
તરણ મુખી સ્ત્રીપરવર્યોરે, ચતુર મુલે મુગ-ગીન;
તેહથી રાગે અનિ પહોરે, ધર્મ મુખ્યાની રીત રે. પ્રા. ૨

૧ પ્રાંતિર-ગિદા. ૨ ત્રિચારીએ. ૩ પાડાનર-પટેલુ.

ભૂખ્યો અટવી ઉતર્યો રે, જિમ ધિવજ ઘેવર ચંગ;
 ઇચ્છે તિમ જે ધર્મને રે, એહિજ ખીજું લિંગ રે પ્રાં ૩
 વૈયાવચ્ચ ગુરૂદેવનું રે, ત્રીજું લિંગ ઉદાર;
 વિદ્યાસાધક તણી પરે રે, આલસ નવિય લંગાર રે. પ્રાં ૪

(દશ પ્રકારનો વિનય.)

ઢાલ ૩ છ. (પ્રથમ ગોવાલણ તણે ભવેછ—એ દેશી.)

અરિહંત તે જિન વિચરતાછ, કર્મ ખપી હુઆ સિદ્ધ;
 એઇય જિન પડિમા કહીછ, સૂત્ર સિદ્ધાંત પ્રસિદ્ધ.
 ચતુરનર ! સમજે વિનય-પ્રકાર, જેમ લહિયે સમકિત-સાર. ચં ૧
 ધર્મ ક્ષમાદિક ભાંખિયોછ, સાધુ તેહના રે ગેહ;
 આચાર્ય આચારનાછ, દાયક નાયક જેહ. ચં ૨
 ઉપાધ્યાય તે શિષ્યનેછ, સૂત્ર ભણાવણહાર;
 પ્રવચન સંઘ વખાણિયેછ, દર્શન સમકિત સાર. ચં ૩
 ભક્તિ બાહ્ય પ્રતિપત્તિથીછ, હૃદય પ્રેમ બહુમાન;
 ગુણ-સ્તુતિ અવગુણ-ઢાંકવાછ, આશાતનની હાણ. ચં ૪
 પાંચ ભેદે એ દશતણોછ, વિનય કરે અનુકૂલ;
 સીચે તેહ સુધારસેછ, ધર્મ વૃક્ષનું મૂલ. ચં ૫

(ત્રણ શુદ્ધિ.)

ઢાલ ૪ થી. (ધોખીડા તું ધોજે મનનું ધોતીઉં રે—એ દેશી.)

ત્રણ શુદ્ધિ સમકિત તણીરે, તિહાં પહેલી મનશુદ્ધિ રે,
 શ્રી જિનને જિન-મત વિનારે, જૂઠ સકલ એ બુદ્ધિ રે.

ચતુર ! વિચારો ચિત્તમાં રે. ૧

જિન-સંક્રિએ જે નવી યયું રે, તે જીભાળી નવિ થાય રે;
 એવું જે મુખે ભાંજિયેરે, તે વચન શુદ્ધિ કહેવાય રે. ચૃ૦ ૨
 ઉઘો ભેધો વેદના રે, જે સહતો અનેક પ્રકાર રે;
 જિનવિષ્ણુ પરમુર નવિનમે રે, તેહની કાયા શુદ્ધિ ઉદાર રે. ચૃ૦ ૩

(પાંચ દ્રવ્ય.)

કાલ ૫ મી. (મુનિ જનમારગની—એ દેશી.)

સમક્રિત દ્રવ્ય પરિહરે, જેહમાં પહેલી છે શંકા રે;
 તે જિન-વચનમાં મત કરે, જેહને સગ નૃપ શંકારે રે. ચૃ૦ ૧
 કંખા કુમતની વાંછના, જીભું દ્રવ્ય તજિયે રે;
 પામી સુરતરૂ પરગઠો, કેમ બાવલ ભલિયે ? રે. ચૃ૦ ૨
 અંશય ધર્મના ફલ તણે, વિતિગિચ્છા નામે રે;
 ત્રીજું દ્રવ્ય પરિહરે, નિજ શુભ પરિણામે રે. ચૃ૦ ૩
 મિથ્યામતિ-શુભ વર્ણના, ટાલે ચોથો દોષ રે;
 ઉન્માર્ગ-શુભતાં હુવે, ઉન્માર્ગનો પોષ રે. ચૃ૦ ૪
 પાંચમો દોષ મિથ્યામતિ, પરિચય નવિ કીજે રે;
 એમ શુભમતિ અરવિંદની, ભક્તી વાસના લીજે રે. ચૃ૦ ૫

(આઠ પ્રભાવક.)

કાલ ૬ ઠી. (ભોષિયા હંસા રે વિવચન રાચિયે—એ દેશી.)

આઠ પ્રભાવક પ્રવચનના કલા, પાત્રચણી ધુરિ જાણ;
 વર્તમાન દ્યુતના જે અર્થનો, પાર લહે શુભ જાણ.
 ધન્ય ! ધન્ય ! શાસન મંડન મુનિવરા. ૧

ધર્મકથા તે બીજો જાણિયો, નંદિવેણુ : પરે જોહું;
 નિજ ઉપદેશે રે રંજે લોકને, ભંજે હૃદય-સંદેહ. ધન્ય૦ ૨
 વાદી ત્રીજો રે તર્ક નિપુણ લણ્યો, મહાવાદી પરે જોહું;
 રાજદારે રે જય કમલા વરે, ગાજતો જેમ મેહ. ધન્ય૦ ૩
 ભદ્રબાહુ પરે જોહું નિમિત્ત કહે, પરમત-જીવણ કાજ;
 તેહ નિમિત્તી રે ચોથો જાણિયો, શ્રી જિનશાસનરાજ. ધન્ય૦ ૪
 તપગુણ ઉપર રોપે ધર્મને, ગોપે નવિ જિન-આણ;
 આશ્રવ લોપે રે નવિ કોપે કદા, પાંચમ તપગ્રી રેજાણ. ધન્ય૦ ૫
 છઠો વિદ્યા રે મંત્રતણો બલી, જિમ શ્રી વચર મુણિંદ;
 સિદ્ધ સાતમો રે અંજનયોગથી, જિમ કાલિક મુનિ ચંદ, ધન્ય૦ ૬
 કાવ્ય સુધારસ મધુર અર્થ ભર્યા, ધર્મ-હેતુ કરે જોહું;
 સિદ્ધસેન પરે નરપતિ-રીઝવે, અઠમ વર કવિ તેહ. ધન્ય૦ ૭
 જળ નવિ હોવે પ્રભાવક એહવા, તળ વિધિ પૂર્વ અનેક;
 જાત્રા પૂજાદિક કરણી કરે, તેહ પ્રભાવક છેક. ધન્ય૦ ૮

(પાંચ ભૂપણ.)

દાસ ૭ મી, (સતી સુભદ્રાની—એ દેશી.)

સોહો સમકિત જોહુથી, સખિ ! જિમ આભરણે દેહ રે;
 ભૂપણ પાંચ તે મન વશ્યાં, સખિ ! તેમાં નહિ સંદેહ રે.
 મુજ સમકિત-રંગ અચલ હોતો. ૧
 પહેલું કુશલપણ તિહાં, સખિ ! વંદન ને પચ્ચજ્જાણ રે;
 ક્રિયાનો વિધિ અતિગણો, સખિ ! આચરે તેહ મુજાણ રે. મુ० ૨
 બીજું તીર્થ-સેવના, સખિ ! તીર્થ તારે જંદ રે;
 તે ત્રીતાઈ સુનિવરા, સખિ ! તેહમું દીને નેહ રે. મુ० ૩

સક્તિ કરે ગુરુ દેવની, સણિ ! ત્રીભું ભૂપણ હોય રે,
 કિષ્કિં ચલાવ્યો નવિ ચલે, સણિ ! ચોથું ભૂપણ જોય રે. સું ૪
 જિનશાસન-અનુમોદના, સણિ ! જોયી જહુ જન હુંત રે;
 કીજે તેહ પ્રભાવના, સણિ ! પાંચ ભૂપણની ખંત રે. સું ૫

(પાંચ લક્ષણ.)

કાલ ૮ મી, (દેશી રસિવાની.)

લક્ષણ પાંચ કદ્યા સમકિતતાણા, ધુર ઉપચમ અનુકૂળ મુગળ નર,
 અપરાધી થું (પણ) નવિ ચિત્ત થકી, ચિંતવિયે પ્રતિકૂલ. સું
 કી જિનભાષિત વચન વિચારિયે. ૧

મુરનર-મુખ જે દુઃખ કરી લેખવે, વછે શિવ-મુખ એક; સું
 બીભું લક્ષણ તે અંગી કરે, સાર સંવેગસ્થું ટેક. સું ૨
 નારક ચારક સમ ભવ-ઉભગ્યો, તારક જાણીને ધર્મ; સું
 ચાહે નિકલવું નિર્વેદ તે, ત્રીભું લક્ષણ મર્મ; સું ૩
 દ્રવ્ય થકી દુઃખિયાની જે દયા, ધર્મહીણાની ભાવ; સું
 ચોથું લક્ષણ અનુકંપા રહ્યું, નિજશક્તિએ મન ભાવ. સું ૪
 જે જિન વાખ્યું તે નહિ અન્યથા, એહવો જે દહ રંગ; સું
 તે આસ્તિકતા લક્ષણ પાંચમું, કરે કુમતિનો એ ભંગ. સું ૫

છં યતના.

કાલ ૯મી (જિન જિન પ્રતિવંદન દિસે—એ દેશી.)

પર તીર્થી પરના સુર તેજે, ચૈત્ય અદ્યા વલી જેહ;
 વંદન પ્રમુખ તિહાં નવિ કરવું, તે જયણા પટ લેયરે.

સવિકા ! સમકિત-યતના કીજે. ૧

૧ પાકાંતર-પંચમું ભૂપણ ખંત. ૨ પાકાંતર કહી.

વંદન તે કર રજોડન કહિયે, નમન તે શીશ નમાડે;
 દાન ઇષ્ટ અન્નાદિક દેણું, ગૌરવ ભક્તિ દેખાડે રે. ભ. ૨
 અનુપ્રદાન તે તેહને કહિયે, વારંવાર જે દાન;
 દોષકુપાત્રે પાત્ર-મતિયે, નહિં અનુકંપા માન રે. ભ. ૩
 અણુ ખોલાવે જેહું ભાંખણું, તે કહિયે આલાપ;
 વારંવાર આલાપ જે કરવો, તે કહિયે^૧ સંલાપરે. ભ. ૪
 એ જયણાથી સમકિત દીપે, વલી દીપે વ્યવહાર;
 એમાં પણ કારણથી જયણા, તેનાં અનેક પ્રકારરે. ભ. ૫

(છ આગાર.)

ઢાલ ૧૦ મી. (દેશી લલનાની.)

શુદ્ધ ધર્મથી નવિ ચલે, અતિદૃઢ ગુણુ-આધાર, લલના;
 તેા પણ જે નવી એહવા, તેહને એ આગાર. લલના. ૧
 ખોલ્યું તેહણું પાલિયે, દંતી-દંત સમ ખોલ; લલના.
 સજ્જનના હુર્જન તણા, કચ્છપ કોટીને તોલ. લલના. ૨
 રાજા નગરાદિક ધણી, તસ શાસન અલિયોગ; લલના.
 તેહથી કાર્તિકની પરે, નહિ મિથ્યાત્વ-સંયોગ. લલના. ૩
 મેલો જનનો ગણુ કહ્યો, ખલ ચૌરાદિક જાણુ; લલના.
 ક્ષેત્રપાલાદિક દેવતા, તાતાદિક ગુરુ-ઠાણુ. લલના. ૪
 વૃત્તિ દુર્લભ આજીવિકા, જે લીધણુ કાંતાર; લલના.
 તે હેતુએ દૂષણુ નહિ, કરતાં અન્ય આચાર. લલના. ૫

છ ભાવના.

લાલ ૧૧ મી. (રામ મલ્હાર.)

ભાવિને રે સમકિત જોહથી રૂપડું,
તે ભાવનારે ભાવો મન કરી પરવડું;
જો સમકિતરે તાબુ સાબુ મૂલરે,
તો વ્રતતરે દિયે શિવકલ અનુકુલ રે.

(ગુલક)

અનુકુલ મુલ રસાલ સમકિત, તેહ વિષુ મતિ અંધ જો,
જે કરે કિરિયા ગર્વ ભરિયા, તેહ જુઠો ધંધ જો.
જો પ્રથમ ભાવના ગુણે રૂઢી, મુણે બીજી ભાવના;
બારણું સમકિત ધર્મ-પુરતું, જોહવી તે પાવના. ૧
ત્રીજી ભાવનારે સમકિત પીઠજો હઠ સહી,
તો મોટોરે ધર્મ પ્રાસાદ હજે નહિ;
પાયે જોટોરે મોટો મંડાલ ન ચોભિયે,
તેણે કારણ રે સમકિતમું ચિંત ચોભિયે. ૨

(ગુલક)

ચોભિયે ચિત્ત નિત એમ ભાવી, ચોધી ભાવના ભાવિયે;
સમકિત નિધાન સમસ્ત ગુણતું જોહવું મન ભાવિયે,
તે વિષુ છુટા રત્ન સરિખા, મૂલ ઉત્તર ગુણ સવે;
કિમ રહે તાકે જોહ હરવા, ચાર બેર ભવે ભવે. ૨

ભાવો પંચમી રે ભાવના સમ હમ સાર રે
પૃથવી પરેરે સમકિત તસ આધાર રે.
છઠી ભાવનારે સમકિત ભાજન જો મિલે,
ધન શીલનોરે તો રસ તેહમાંથી નવી દવે.

(મુટક)

નવિ ઢલે સમકિત ભાવના રસ, અમિય સમ સંવર તણે;
 ષટ્ ભાવના એ કહી એહમાં, કરો આદર અતિ ઘણે;
 એમ ભાવતાં પરમાર્થ જલનિધિ. હોય નિત્ય ઝકઝોલએ;
 ઘન પવન પુણ્ય પ્રમાણુ પ્રગટે, ચિદાનંદ કહ્યોલ એ. ૩

છ સ્થાનક.

ઠરે જિહાં સમકિત તે સ્થાનક. તેહના ષટ્વિધ કહિયે રે;
 ત્યાં પહેલું સ્થાનક છે ચેતન, લક્ષણુ આતમ લહિયે રે.
 ક્ષીર નીરપરે પુદ્ગલ મિશ્રિત, પણ એહથી છે અલગો રે;
 અનુભવ હંસ-ચંચુ જો લાગે, તે નવિ દીસે વલગો રે. ૬૦ ૧

ખીળું સ્થાનક નિત્ય આતમા, જે અનુભૂત-સંભારે રે;
 ખાલકને સ્તન્યપાન-વાસના, પૂરવ લવ-અનુસારે રે.
 દેવ મનુજ નરકાદિક તેહના, છે અનિત્ય પર્યાય રે;
 દ્રવ્ય થકી અવિચલિત અખંડિત, નિજગુણુ આતમરાયરે. ૬૦ ૨

ત્રીળું સ્થાનક ચેતન કર્તા, કર્મ તણે છે યોગે રે;
 કુંભકાર જિમ કુંભ તણે. ૧ જે, દંડાદિક-સંયોગે રે.
 નિશ્ચયથી નિજગુણુનો કર્તા, અનુપચરિત વ્યવહારે રે;
 દ્રવ્ય કર્મનો નગરાદિકનો, તે ઉપચાર પ્રકારે રે. ૬૦ ૩

ચોથું સ્થાનક ચેતન લોકતા, પુન્ય પાપ-ફલ કેરો રે;
 વ્યવહારે નિશ્ચય નય દષ્ટે, ભુંજે નિજ ગુણુ નેરો રે.
 પાંચમું સ્થાનક છે પરમ પદ, અચલ અનંત સુખ-વાસો રે;
 આધિ વ્યાધિ તન મનથી લહિયે, તસ અભાવે સુખ ખાસોરે. ૬૪

છું સ્થાનક મોક્ષતણ છે, સંયમ : જ્ઞાન ઉપાયો રે;
 ને સહજે લહિયે તો સમયે, કારણ નિષ્કલ થાયો રે.
 દહે જ્ઞાન નય જ્ઞાન ને સંયુતિ તે વિલગ્નહી કિરિયા રે; ૬૦
 ન લહે રૂપ રૂપ બાણી, છીપ બાણી ને કિરિયા રે. ૬૦ ૫
 દહે કિયાનય કિરિયા વિણ ને, જ્ઞાન તેહ શું કરશે ? રે;
 જલ યેસી દર પદ ન હલાવે, તાર તે કિમ તરશે ? રે.
 દૂપણ ભૂપણ છે ધડાં રબહલા, નય એકેકને વાદે રે;
 સિદ્ધાંતી તે બેઉ ગ્રંથ સાધે, જ્ઞાનવંત અપ્રમાદે રે. ૬૦ ૬
 એણીપરે સઠશઠ બોલ વિચારી, ને સંમકિત આશહે રે;
 શાગ દેવ-ટાલી મન-વાલી, તે સંમ સુખ અવગાહે રે.
 નેહનું મન સંમકિતમાં નિશ્ચલ, કાંઈ નહિ તસ તોલે રે;
 શ્રી નયવિજય વિજયપથ-સેવક, વાચકયશ એમ બોલે રે. ૬૦ ૭

મહોપાધ્યાય શ્રી યશોવિજયજી મહારાજકૃત સવાસો ગાથાનું શ્રી મંદિર સ્વામીનું સ્તવન.

ઢાલ ૧ લી (એક દિન દાસી દોડતી.—એ દેશી.)

સ્વામિ ! સીમંધર વીનતી, સાંભલો માહરી દેવ ! રે,
તાહરી આણુ હું શિર ધરું, આદરું તાહરી સેવ રે.—સ્વા. ૧.
કુચુરની વાસના પાશમાં, હરિણુ પરે જે પડયા લોકરે,
તેહને શરણુ તુજ વિણુ નહિં, ટળવળે બાપડા ફેાકરે.—સ્વા. ૨
જ્ઞાન દર્શન ચરણુ ગુણુ વિના, જે કરાવે કુલાચારરે;
લૂટે તેણે જગ દેખતાં, કિહાં કરે ? લોક પોકારરે—સ્વા. ૩
જેહુ નવિ ભવ તર્યા નિર્ગુણી, તારશે કેણી પરે તેહરે;
એમ અબાણુયા પડે કંદમાં, પાપ-ખંધે રહ્યા તેહરે—સ્વા. ૪
કામ કુંભાદિક(થી) વધિક છે, ધર્મનું કો નવિ મૂલરે;
દોકડે કુચુર તે દાખવે !, શું થયું ? એ જગ શૂલરે—સ્વા. ૫
અર્થની દેશના જે દીએ, એાલવે ધર્મના ગ્રંથરે;
પરમ પદના પ્રગટ ચોરટા, તેહથી કેમ વહે ? પંથરે—સ્વા. ૬
વિષય રસમાં ગૃહી માચિયા, નાચિયા કુચુર—પદ પૂરરે;
રધુમધામે ધમાધમ ચલી, જ્ઞાન-માર્ગ રહ્યો દૂરરે.—સ્વા. ૭
કલહકારી કદાચહુ ભર્યા, થાપતા આપણા બોલરે;
જિન વચન અન્યથા દાખવે, આજતો વાજતે ઢોલરે.—સ્વા. ૮
કેઇ નિજ દોષને ગોપવા, રોપવા કેઇ મતકંદરે;
ધર્મની દેશના પાલટે, સત્ય ભાંખે નહિં મંદરે.—સ્વા. ૯

બહુ મુખે બોલ એમ સાંભલી, નવિ ધરે લોક વિશ્વાસરે;
દ્વંદ્વાતાં ધર્મને તે થયા, જમર જેમ ઠમલની વાસરે.—સ્વા. ૧૦

કાલ ૨ છ (બોલીડા હંસારે વિષય ન રાગિયે.—એ દેશી.)

એમ દ્વંદ્વાતાં રે ધર્મ સોહામણો, મિલિયો સદ્ગુરુ એક;
તોહને સાથોરે માર્ગ દાખિયો, આણી હૃદય વિવેક:—

શ્રી સીમંધર સાહેબ ! સાંભલો. ૧

પર ધર જોતાંરે ધર્મ તમે કરો, નિજ ધરે ન લહોરે ધર્મ;
જેમ નવિ જાણેરે મૃગ ઠસ્તુરીઓ, મૃગમદ-પરિમલ મર્મ.—શ્રી ૨
જેમ તે બૂલોરે મૃગ દિશિ દિશિ કરે, લેવા મૃગમદ-ગંધ;
તેમ જગ દૂઢેરે બાહિર ધર્મને, મિથ્યા દષ્ટિરે અંધ. શ્રી. ૩

જાતિ અંધનો રે દોષ ન આકરો, જે નવિ દેખે રે અર્થ;
મિથ્યા દષ્ટિરે તેથી આકરો, માને અર્થ-અનર્થ. શ્રી. ૪

આપ પ્રથમેરે પરશુલુ ઓલવે, ન ધરે શુભનો રે લેશ;
તે જિન-વાણીરે નવિ અવણે મુણે, દિયે મિથ્યા ઉપદેશ. શ્રી ૫
જ્ઞાન પ્રકાશે રે મોહ તિમિર હણે, જેહને સદ્ગુરુ મુર;
તે નિજ દેખેરે સત્તા ધર્મની, ચિદાનંદ ભરપૂર. શ્રી. ૬

જેમ નિર્મલતા રે રત્ન સ્ફટિક તણી, તેમ જે છવ સ્વભાવ;
તે જિનવીરે રે ધર્મ પ્રકાશિયો, પ્રજલ કપાલ-અભાવ. શ્રી. ૭

જેમ તે રાતે રે ફૂલે રાતડું, રયામ ફૂલથી રે રયામ;
પાપ પુણ્યથી રે તેમ જગ છવને, રાગ દોષ પરિણામ. શ્રી ૮
ધર્મ ન ઠહિયે નિશ્ચય તોહને, જે વિભાવ વડ વ્યાધિ;
પહેલે અંગેરે ઓણીપરે બાંખિયું, ઠમે દોષ ઉપાધિ. શ્રી. ૯

૧ પાસાંનર-તેણે.

જે જે અંગેરે નિરૂપાધિસ્તયું, તે તે જાણેરે ધર્મ;
 સમય દહિરે શુભકાળા મરી, જાવ લહે શિવ-શર્મ. શ્રી. ૧૦
 જોમ જાણીનેરે જ્ઞાન-દશા ભણી, સહીએ આગ સ્વરૂપ;
 પર પરિણુતિમાં રે મર્મ ન છાંડિયે, નવિ ગંડિયે ભવકૂપ. શ્રી. ૧૧

કાલ ૩ ૬૭. (કવે રાણી પ્રમાવતી-એ દેશી.)

તિહાં લગે આતમ ધર્મનું, લક્ષણ નવિ જાણ્યું;
 તિહાં લગે શુભકાળું ભણું, કેમ આવે તાણ્યું ?

આતમ-તત્ત્વ વિચારીયે. આ. ૧

આતમ-અજ્ઞાને દરી; જે ભવ દુઃખ લાહીએ

આતમ-જ્ઞાને તે ટલે, જોમ મન સદહીએ. આ. ૨

જ્ઞાન દશા જે આકરી, તેહ ચરણ વિચારે;

નિર્વિકલ્પ ઉપયોગમાં, નહીં કર્મનો ચારે. આ. ૩

ભગવદ્ અંગે ભાંખિયો, સામાયિક-અર્થ;

સામાયિક પણ આતમા, ધરો સૂધો અર્થ. આ. ૪

લોક સાર અધ્યયનમાં, સમકિત મુનિ ભાવે,

મુનિભાવજ સમકિત કહ્યું, નિજ શુદ્ધ સ્વભાવે. આ. ૫

કષ્ટ કરો સંયમ ધરો, ગાળો નિજ દેહ;

જ્ઞાનદશા વિણ જીવને, નહીં દુઃખનો છેહ. આ. ૬

બાહિર ચતના બાપડા, કરતાં દુહવાય;

અંતર ચતના જ્ઞાનની, નવી તેણે થાય. આ. ૭

રાગ-દ્વેષમલ ગાલવા, ઉપશમ રસ ઝીલો;

આતમ-પરિણુતિ આદરી, પર પરિણુતિ ખીલો. આ. ૮

હું એહનો એ માહરો, એ હું એણિ શુદ્ધિ;

ચેતન જડતા અનુભવે, ન વિમાસો શુદ્ધિ. આ. ૯

બાહિર દૃષ્ટિ દેખતાં, બાહિર મન ધાવે; આં ૧૦
 અંતર દૃષ્ટિ દેખતાં, અક્ષયપદ-પાવે. આં ૧૦
 ચરણ હોય લલનાદિક, નવી મનને બાળે; આં ૧૧
 ત્રીજે અધ્યયને કહ્યું, જોમ પહેલે અંગે. આં ૧૧
 અધ્યાતમ વિષ્ણુ જે ક્રિયા, તે તત્ત્વ-મંત્ર તોલે; આં ૧૨
 મમકારાદિક યોગથી, જોમ જ્ઞાની બોલે. આં ૧૨
 હું કરતા પરભાવનો, જોમ જેમ જેમ જાણે; આં ૧૩
 તેમ તેમ અજ્ઞાની પડે, નિજ કર્મને ધાણે. આં ૧૩
 પુણ્ય કર્માદિક તણે, કરતા બંધહારે; આં ૧૪
 કર્તા ચેતન કરમનો, નિશ્ચય સુવિચારે. આં ૧૪
 કર્તા શુદ્ધ સ્વભાવનો, નયશુદ્ધ કહીએ; આં ૧૫
 કર્તા પર પરિણામનો, બેઠ કિરિયા ગ્રહીએ. આં ૧૫

હાલ ૪ થી : (વીરમતી પ્રીતિ મારણી-એ દેખી.)
 શિષ્ય કહે જો પરભાવનો, અકર્તા કહ્યો પ્રાણી રે; ૧
 દાન-હરણાદિક કેમ ધટે ? કહે સદ્ગુરુ વાણી રે.
 શુદ્ધનય-અર્થ મન ધારીએ. ૧
 ધર્મ નવિ દીએ ન વા સુખ દીએ, પર જંતુને દેતો રે; ૨
 આપ સત્તા રહે આપમાં, જોમ હૃદયમાં ચેતો રે. શુ ૨
 જોગ વશે જે પુણ્ય ગ્રંથા, નવી જીવના તેહરે; ૩
 તેહથી જીવ છે જૂનૂઓ, વલી જૂનૂઓ દેહરે. શુ ૩
 ભક્તપાનાદિક પુણ્ય પ્રતે, ન દીએ છતી વિના ચોતે રે; ૪
 દાન-હરણાદિક પર જંતુને, જોમ નવિ ધટે જોતે રે. શુ ૪
 દાન-હરણાદિક અવગ્રહે, શુભ અશુભ સંકલ્પે રે; ૫
 દીએ હરે તુ નિજરૂપને, મુખે અન્યથા જલ્પે રે. શુ ૫

અન્યથા વચન-અભિમાનથી, ફરી કર્મ તું જાણે રે;
 જ્ઞાયકભાવ જે એકલો, ગહે તે સુખ સાધે રે. શુ. ૬
 શુભ અશુભ વસ્તુ સંકટપથી, ધરે જે નટ-માયારે;
 તે ટલે સહજ સુખ અનુભવે, પ્રભુ આતમ રાયા રે. શુ. ૭
 પરતણી આશા વિષવેલડી, ફલે કર્મ બહુ ભાંતિ રે;
 જ્ઞાન દહને કરી તે દહે, હોય એક જે જાતિ રે. શુ. ૮
 રાગ દ્વેષ રહિત એક જે, દયા શુદ્ધ તે પાલેરે;
 પ્રથમ અગે એમ ભાંખિયું, નિજ શક્તિ અનુવાલેરે. શુ. ૯
 એકતા જ્ઞાન નિશ્ચય દયા, સુશુદ્ધ તેહને ભાંખેરે;
 જેહ નિર્વિકલ્પ ઉપયોગમાં, નિજ પ્રાણ ને રાખેરે. શુ. ૧૦
 જે રાખે પર પ્રાણને, દયા તાસ વ્યવહારે રે;
 નિજ દયા વિષુ કહો પર દયા, હોવે કવણુ પ્રકારે ? રે. શુ. ૧૧
 લોક વિષુ જેમ નગર મેદિની, જેમ જીવ વિષુ કાચારે;
 ફેક તેમ જ્ઞાન વિષુ પર દયા, જિસી નટ તણી માયારે શુ. ૧૨
 સર્વ આચારમય પ્રવચને, ભણ્યો અનુભવ યોગરે;
 તેહથી મુનિ વમે મોહને, વલી રતિ અરતિ શોગરે. શુ. ૧૩
 સૂત્ર અક્ષર પરાવર્તના, સરસ સેલડી દાખીરે;
 તાસ રસ અનુભવ ચાખિયે, જીહાં એક છે સાખીરે. શુ. ૧૪
 આતમ રામ અનુભવ-ભજે, તજે પરતણી માયારે;
 એહ છે સાર જિન-વચનનો, વલી એ શિવ-છાચારે. શુ. ૧૫

હાલ ૫ મી. (પ્રભુ ચિત્ત ધરીને અવધારો ગુણવાત. એ દેશી.)
 એમ નિશ્ચય નય સાંભલી જી, જોલે એક અજાણુ;
 આદરશું અમે જ્ઞાનને જી, શું કીજે પચ્ચખાણુ ? ;
 સોભાગી જિન ! સીમંધર ! સુણો વાત. ૧

- કિરિયા-કર્યાખી કરીછ, છાંડી તેણે લાજ;
નવી ભણે તે ઉપજે છ, કારણ વિનુ નવી કાજ. સોાં ૨
- નિશ્ચય નય-અવલંબતાંછ, નવી ભણે તસ મર્મ;
છોડે જે વ્યવહારને છ, લોપે તે જિન-ધર્મ. સોાં ૩
- નિશ્ચય દાદિ હુદયે ધરીછ, પાલે જે વ્યવહાર;
પુન્યવંત તે પામશેછ, ભવ સમુદ્રનો પાર સોાં ૪
- તુરંગ ચઢી જેમ પામિયેંછ, વેગે પુરનો પંથ;
મર્ગ તેમ શિવનો લહેછ, વ્યવહારે નિર્મથ. સોાં ૫
- મહેલ ચઢતાં જેમ નહીંછ, તેહ તુરંગતું કાજ;
સફલ નહીં નિશ્ચય લહેછ, તેમ તનુ કિરિયા-સાજ. સોાં ૬
- નિશ્ચય નવી પામી શકેછ, પાલે નવી વ્યવહાર;
પુન્ય રહિત જે એહવાંછ, તેહનો કોણ આધાર ? સોાં ૭
- હેમ-પરીક્ષા જેમ હુવેછ, સફલ હુતાશન-તાપ;
જ્ઞાન દશા તેમ પરખીએછ, જિહાં બહુ ક્રિયા બ્યાપ સોાં ૮
- આલંબન વિષુ જેમ પટેછ, પામી વિપત્તી વાટ;
મુગ્ધ પટે ભવ કૂપમાંછ, તેમ વિષુ કિરિયા ઘાટ સોાં ૯
- ચરિત્ર બણી બહુ લોકમાંછ, ભરતાદિકનાં જેહ;
લોપે શુભ વ્યવહારનેછ, ભોધિ-હણે નિજ તેહ. સોાં ૧૦
- બહુ દલ દીસે છવનાંછ, વ્યવહારે શિવયોગ;
છીંડી તાકે પાધરોછ, છોડી પંથ અયોગ. સોાં ૧૧
- આવશ્યક મહે ભાંખિયોછ, એહજ અર્થ-વિચાર;
ફલ-સંશય પણ બાણતાંછ, બાણોજે સંસાર. સોાં ૧૨

ઢાલ ૬ ઠી. (યુનિ મન સંરોવર હંસલો. એ દેશો.)

અવર ધર્યો નય સાંભલી, એક ગહે વ્યવહારો રે.
 મર્મ દિવિધ તસ નવી લહે, શુદ્ધ અશુદ્ધ વિચારો રે.
 તુજ વિણ ગતિ નહીં જંતુને તું જગ-જંતુનો હીવો રે;
 જીવીએ તુજ અવલંબને, તું સાહેબ ! ચિરંજીવો રે; તુ. ૧
 જેહ ન આગમે વારિયો, હીસે અસઠ આચારો રે.
 તેહ જ ખુધે બહુ માનીયો, શુદ્ધ કહ્યો વ્યવહારો રે. તુ. ૨
 જેહમાં નિજ મતિ-કંપના, જેહથી નવી ભવ-પારો રે;
 અંધ પરંપરા [એ] બાંધિયો, તેહ અશુદ્ધ આચરો રે. તુ. ૩
 શિથિલ વિહારીએ આચર્યા, આલંબન જે ફૂડાં રે;
 નિયત વાસાદિક સાધુને, તે નવી જાણીએ રૂડાં રે. તુ. ૪
 આજ ન ચરણ છે આકરૂં, સંહનનાદિક-દોષે રે;
 એમ નિજ અવગુણ જોલવી, કુમતિ કદાચહ પોષે રે. તુ. ૫
 ઉત્તર ગુણ માંહે હીણલા, ગુરૂ કલાદિક પાખે રે;
 મૂલ ગુણે નહીં હીણલા, એમ પંચાશક ભાંખે રે. તુ. ૬
 પરિગ્રહ ગ્રહ વશ લિંગિયા, લઈ કુમતિ રજ માથે રે;
 નિજ ગુણ પર અવગુણ લહે, ઈદ્રિય વૃષણ ન નાથે રે. તુ. ૭
 નાણ રહિત હિત-પરિહરી, નિજ દંસણ ગુણ-લસે રે;
 મુનિજનના ગુણ સાંભલી; તેહ અનારજ રૂસે રે. તુ. ૮
 અણ સમ દોષ જે પર તણો, મેરૂ સમાન તે જોલે રે;
 જેહસું પાપની ગોઠડી, તેહસું હેયડું જોલે રે. તુ. ૯
 સૂત્ર વિરૂદ્ધ જે આચરે, થાપે અવિધિના ચાલા રે,
 તે અતિ નિવિડ મિથ્યા મનિ, જોલે ઉપદેશ માલા રે. તુ. ૧૦

પામર જન પણ નવી કહે, સહસા જૂઠું સરોડો રે,
જૂઠું કહે મુનિવેષ જે, તે પરમારથ ચૂકો રે. ઘ. ૧૨

નિર્દય હૃદય છકાપંખાં, જે મુનિ વેરે પ્રવર્તે રે;
ગૃહ-ચતિ-ધર્મથી બાહિરા, તે નિર્ધન ગતિ પ્રવર્તે રે. ઘ. ૧૩

સાધુ ભક્તિ જિનપૂજના, દાનાદિક શુભ કર્મ રે;
આવક જિને કહ્યો અતિ ભલો, નહીં મુનિવેષ અધર્મ રે. ઘ. ૧૪

કેવલ લિંગધારી તથો, જે વ્યવહાર અશુદ્ધો રે;
આહરીએ નવી સર્વાયા, બાણી ધર્મ વિરુદ્ધો રે. ઘ. ૧૫

કાલ ૭ મી. (આગે પૂરવવાર નવાણું. એ દેસી.)

જે મુનિ વેષ શકે નવિ છાંડી, ચંરણ કરણ શુભ હીણાણ;
તે પણ મારગ માંહે દાખ્યા, મુનિ શુભ-પરો હીણાણ.
મૃપાવાદ ભવ કારણ બાણી, મારગ શુદ્ધ પ્રરૂપેણ;
વદે નવી વંદાવે મુનિને, આપ થઈ નિજ રૂપેણ. ૧

મુનિ શુભ-રાગે પૂરા શરા, જે જે જમણા પાલેણ;
તે તેહથી શુભ ભાવ લહીને; કર્મ આપણા ટાળેણ.
આપ હીનતા જે મુનિ ભાંખે, માન સાંકડે લોકેણ;
એ હુધીર મત એહનું દાખ્યું, જે નવી કૂલે દોકેણ. ૨

પ્રથમ સાધુ ખીજે વર આવક, ત્રીજે સંવેગ પાખીણ;
એ ત્રણે શિવ મારગ કહીએ, છતાં છે પ્રવચન સાખીણ.
રોષ ત્રણ ભવ-મારગ કહીએ, કુમતિ કદાચહે ભરિયાણ;
ગૃહી ચતિલિંગ કુલિંગે લખિયે, સકલ દોષના દરિયાણ. ૩

જે વ્યવહાર મુદ્ધિ-મારગમાં, શુભ કાણાને લેએણ;
અનુક્રમે શુભ શ્રેણિનું ચલણ, તેહજ જિનવર દેએણ.

જે પણ દ્રવ્ય ક્રિયા પ્રતિપાલે, તે પણ સન્મુખ ભાવેજી;
શુદ્ધ બીજની ચંદ્રકલા જેમ, પૂર્ણ ભાવમાં આવેજી.

તે કારણ લક્ષ્મદિકથી પણ, શીલ ધરે જે પ્રાણીજી;
ધન્ય તેહ કૃતપુન્ય કૃતારથ; મહા નિશીથે વાણીજી.

એ વ્યવહાર નયે મન ધારો, નિશ્ચય નય મત દાખ્યુંજી;
પ્રથમ અંગમાં વિતિગિચ્છાએ, ભાવચરણ નવિ ભાખ્યુંજી.

હાલ ૮ મી. (ચોપાઈની દેશી)

અવર એક ભાંખે આચાર, દયામાત્ર શુદ્ધ વ્યવહાર;
જે ખાલે તેહજ ઉત્થપે, શુદ્ધ કરૂં હું મુખ એમ જલ્પે.

જિન-પૂજાદિક શુભ વ્યાપાર, તે માને આરંભ અપાર;
નવી જાણે ઉતરતાં ૧ નહ, મુનિને જીવદયા ક્યાં ગઈ ?

જો ઉતરતાં મુનિને નદી, વિધિ-જોગે નવી હિંસા વદી;
તો વિધિજોગે જિનપૂજના, શિવકારણ મત ભૂલો જના.

વિષયારંભ તણા જ્યાં ત્યાગ, તેહથી લહીયે ભવજલ-તાંગ;
જિન પૂજામાં શુભ ભાવથી, વિષયારંભ તણા ભય નથી.

સામાયિક પ્રમુખે શુભ ભાવ, યદ્યપિ લહિયે ભવજલ-નાવ;
તો પણ જિનપૂજાએ સાર, જિનનો વિનય કદ્યો ઉપચાર.

આરંભાદિક-શંકા ધરી, જો જિનરાજ-ભક્તિ પરિહરી;
દાન માન વંદન આદેશ, તો તુજ સખલો પડયો કલેશ.

સ્વરૂપથી દીસે સાવધ, અનુભવે પૂજા નિરવધ;
જે કારણ જિન-શુણ બહુમાન, જે અવસરે વરતે શુભ ધ્યાન.

જિનવર પૂજા દેખી કરી, ભવિયજી ભાવે લેવજાલ તરી;
 છકાયના રક્ષક હો વળી, એહ ભાવ ભલે કેવલી. ૮
 જલ તરતાં જલ ઉપર યથા, મુનિને કયા ન હોય વૃથા;
 પુષ્પાદિક ઉપર તિમ ભણુ, પુષ્પાદિક પૂજાને કાણુ. ૯
 તો મુનિને નહીં કેમ પુજના ? એમ તું શું ચિંતે ? શુભમના;
 રોગીને ઔષધ સમ એહ, નીરોગી છે મુનિવર. દેહ. ૧૦

કાલ ૬ મી. (પ્રથમ મોવાસ તણે ભરેજી એ દેખી.)

ભાવ સ્તવ મુનિને ભલોજી, બેહુ લેહે ગૃહી ધાર;
 ત્રીજે અધ્યયને કહોજી, મહા નિશીથ મુઝાર.
 મુણે જિન ! તુજ વિણુ કવણુ આધાર. મું ૧
 વળી તિહાં ફલ કાઝિયુંજી, દ્રવ્ય સ્તવનું રે સાર;
 સ્વર્ગ ભારમું ગૃહીનેજી, એમ કાનાદિક ચાર. મું ૨
 છકે અંજે દ્રોપદીજી, જિન-પ્રતિમા પૂજેય;
 સુરિયાલ પરે ભાવધોજી, એમ જિન વીર કહેય. મું ૩
 નારદ આવે નવી યજ્ઞજી, ઉભી તેહ સુભણુ;
 તે કારણુ તે શ્રાવિકાજી, ભાંજે આલ અભાણુ. મું ૪
 જિન પ્રતિમા આગલ કહોજી, શક સ્તવન તેણે નાર;
 ભણે દોણુ વિણુ શ્રાવિકાજી, એહ વિધિહૃદય વિચાર. મું ૫
 પૂજે જિન પ્રતિમા પ્રત્યેજી, સુરિયાલ સુરરાય;
 પાંચી પુસ્તક રત્નનાજી, લેઇ ધર્મ બ્યવસાય. મું ૬
 રાધપસેણી સૂત્રમાંજી, મોટો એહ પ્રબંધ;
 એહ વચન અણુ માનતાજી, કરે કરમનો બંધ. મું ૭
 વિજયદેવ-વકતબ્યતાજી, જીવભિગમે રે એમ;
 જો રિધિતિ છે એ સુરતણીજી, તો જિન શુણુ સ્તુતિ કેમ ? મું ૮

ભાવ સ્તવ એહથી પામિજે, દ્રવ્ય સ્તવ એ તેજે કહીજે;
દ્રવ્ય શબ્દ છે કારણ વાચી, ભાવે ન ભૂલો કર્મ નિકાચી

હાલ ૧૧ મી. (દાન ઉઘટ મરી દીજી એ—એ દેશી,)

કુમતિ એમ સકલ હૃદે કરી, ધારીએ ધર્મની રીતરે;
હારીએ નવી પ્રભુ-ગણ થકી, પામીએ જગતમાં જીત રે.
સ્વામી સીમંધર ! તું જયો. ૧

ભાવ જાણો સકલ જંતુના, ભવ થકી દાસને રાખ રે;
બોલિયા બોલ જે તે ગણું, સદૃશ જો છે તુજ સાખ રે. સ્વા. ૨
એક છે રાગ તુજ ઉપરે, તે મુજ શિવતર-કંઠરે;
નવી ગણું તુજ પરે અવરને, જો મહે મુર નર વૃંદ રે. સ્વા. ૩
તુજ વિના મેં બહુ દુઃખ લદ્યાં, તુજ મિલે તે કેમ હોય ? રે;
મેહ વિષુ મોર નાથે નહિં, મેહ દેખી માથે મોયરે સ્વા. ૪
મન થકી મિલન મેં તુજ કિયો, ચરણ તુજ ભેટવા સાંધ ! રે
કીજીએ જતન જિન ! એ વિના, અવર ન વાંચિએ કાંઈ રે સ્વા. ૫

તુજ વચનરાગ-મુખ આગલે, નવી ગણું મુર-નરચર્મ રે;
કોટી જે કપટ કોઈ દાખવે, નવી તણું તોય તુજ ધર્મ રે સ્વા. ૬
તું મુજ હૃદયગિરિમાં વસે, સિંહ જો પરમ નિરીહ રે;
કુમત માતંગના જૂથથી, તો ન દરી મુજ બીહ રે સ્વા. ૭
કોટી છે દાસ પ્રભુ ! તાહરે, માહરે દેવ ! તું એક રે;
કીજીએ સાર સેવક તપ્તી, એ તુજ ઉચિત વિવેક રે, સ્વા. ૮
જાદિ જાવે દશ્યુ ભાંખિયે, રાખિયે એહ મન માંદી રે;
દાસના ભવદુઃખ-વારીએ, વારીએ એ મહી જાંદી રે સ્વા. ૯

ખાલ જેમ તાત આગલ કહે, વિનવું હું તેમ તુઝ રે;
 ઉચિત જાણે તેમ આચરું, નવી રહ્યો તુજ કિશું શુઝ રે. સ્વા. ૧૦
 મુજ હોજો ચિત્ત શુભ ભાવથી, ભવ ભવ તાહરી સેવ રે;
 ચાચિયે કોડી ચતને કરી, એહ તુજ આગલે દેવ ! રે. સ્વા. ૧૧

કલશ. (હરિગીત છંદ)

ઈમ સકલ સુખકર હરિત ભયહર વિમલ લક્ષણ શુભધરો,
 પ્રભુ અજર અમર નરિંદ વંદિત વીનવ્યો સીમંધરો;
 નિજ નાદ તર્જિત મેઘ ગર્જિત ધૈર્ય નિર્જિત મંદરો,
 શ્રી નયવિજય બુધ ચરણ સેવક જસ વિજય બુધ જય કરો. ૧

મહોપાધ્યાય શ્રી યશોવિજયજી મહારાજ કૃત.

આઠ દષ્ટિની ઢાલો.

ઢાલ ૧ લી. (ચતુર સનેહી મોહના એ દેશી.)

શિવ-સુખ કારણ ઉપ દિશી, યોગ તણી અડ દિઠીરે;
 તે શુભ શુભી જિન વીરનો, કરશું ધર્મની પુઠીરે.

વીર જિનેશ્વર-દેશના. ૧

સઘન અઘન દિન રચણિમાં, ખાલ વિકલ ને અનેરા રે;
 અર્થ બુવે જેમ જૂજૂઆ, તેમ ઓઘ નજરના ફેરા રે. વી. ૨
 દર્શન જે થયા જૂજૂઆ, તે ઓઘ નજરને ફેરે રે;
 ભેદ સ્થિરાદિક દષ્ટિમાં, સમકિત દષ્ટિને હેરે રે. વી. ૩

દર્શન સકલના નય અહે, આપ રહે નિજ ભાવે રે;
 હિત કરી જનને સંજીવની, ચારો તેહ ચરાવે રે. વી. ૪

- દાદિ સ્થિરાદિક ચારમાં, મુદ્ધિ-પ્રયાણ ન બાંજે રે; વી. ૫
 રચણી શયન નેમ યમ હરે, મુર-નર મુખ છાજે રે.
 એક પ્રસંગથી મેં કહ્યું, પ્રથમ દાદિ હવે કહીએ રે; વી. ૬
 નિંદાં મિત્રાં તિહાં બોધજે, તે તુલ-^૧અભિસો લહીએ રે.
 મત પલ્લુ ઇંદાં યમ સંપજે, એક નહીં ગ્રુખ ઠાજે રે; વી. ૭
 રથેય નહીં વલી અવર શું, એ ગુણ અંગ નિરાજે રે.
 યોગના બીજ ઇંદાં ઝડે, નિનવર-શુદ્ધ પ્રણામો રે; વી. ૮
 ભાવાચારજ-એવના, ભવ-ઉદ્દેગ મુદ્ધામો રે.
 દ્રવ્ય અભિમદ્ધ પાલવા, ઔપધ પ્રમુખને દાને રે; વી. ૯
 આદર આગમ આસરી, લિખનાદિક ગદુમાને રે.
 લેખન પૂજન આપવું, શુત-વાચના ઉદ્ધાહો રે; વી. ૧૦
 ભાવ વિસ્તાર સન્નિયાથી, ચિંતન ભાવન-આહો રે.
 બીજ કયા ભલી સાંભલી, રામાંચિત હુવે દેહ રે; વી. ૧૧
 એક અવચંક યોગથી, લહીએ ધર્મ સનેહ રે.
 સદ્ગુરુ યોગે વંદન ક્રિયા, તેહથી ક્લ હોય જોહ રે; વી. ૧૨
 યોગ ક્રિયા ક્લ લેહથી, ત્રિવિધ અવચંક એહ રે.
 આહિ ચક્રોર તે ચંદ્રને, મધુકર માલવી-સોગી રે; વી. ૧૩
 તેમ ભવ્ય સહજ શુભે હોયે, ઉત્તમ નિમિત્ત-સંયોગી રે.
 એહ અવચંક યોગ તે, પ્રગટે ચરમાવર્તે રે; વી. ૧૪
 આધુને સિદ્ધદશા સમું, બીજનું ચિત્ત પ્રવર્તે રે.
 દરણ અપૂર્વના નિકટથી, જે પહેલું શુભ ઠાણું રે; વી. ૧૫
 મુખ્યપણે તે ઇંદાં હોયે, મુયસ વિલાસનું ટાણું રે.

કાલ ૨ છ. (મન મોહન મેરે. એ દેશી.)

દર્શન તારા દૃષ્ટિમાં મન મોહન મેરે, ૧ ગોમંથ-અગ્નિ સમાનરે, મં
 શૌચ સંતોષને તપ ભાગુ, મં સંભાગ ઇશ્વર-ધ્યાન રે. મં ૧
 નિયમ પંચ ઇલાં સંપન્ને, મં નહિં કિરિયા-ઉદ્વેગ રે; મં
 જિજ્ઞાસા શુભ તત્ત્વની, મં પણ નહિં નિજ હક ટેગ રે. મં ૨
 એહ દૃષ્ટિમાં વર્તતા, મં યોગ-કથા જાહુ પ્રેમ રે; મં
 અનુચિત તેહ ન આદરે, મં વાળ્યો વળે જેમ હેમ રે. મં ૩
 વિનય અધિક શુષ્કિનો કરે, મં દેખે નિજ શુભ હાણુ રે; મં
 ત્રાસ ધરે ભવ ભય થટી, મં ભય માને હુઃખ જાણુ રે. મં ૪
 ગાજ વણા મનિ થોડલી, મં શિષ્ટ કહે તે પ્રમાણુ રે; મં
 મુચકા લહે એ ભાવથી, મં ન કરે વૃદ્ધ હજાણુ રે. મં ૫

કાલ ૩ છ. (પ્રથમ ગોવાલ વણે ભવેછ. એ દેશી.)

ત્રીછ દૃષ્ટિ જડા કટીછ, કાષ્ટ અગ્નિ સમ ગોધ;
 સેપ નહિં આસન-સધેછ, શ્રવણ સમીકા સોધરે.

જિનછ ! ધન્ય ધન્ય તુજ ઉપદેશ. ૧

તરૂં મુખી સ્ત્રી પરિવર્ધેછ, જેમ આલે મુરગીત,
 સંભરવા તેમ તત્ત્વનેછ. એ દૃષ્ટિ મુવિનીતરે. જિ. ૨

૨ સરી એ ભોધ પ્રવાહનીછ. એ વિષુ શુભ થક-શુધ;
 શ્રવણ-સમીકાને કિનિછ, શ્રવિત મુનું જેમ ભૂપ. જિ. ૩

મન રીકે તન કિલ્લનેછ, રીકે-મુકે એકતાન.
 તે કિલ્લા વિષુ મુનુકથાછ. જોડેના આગક માનરે. જિ. ૪

વિવેક ઇલાં પ્રવાહ નહીં છ, ધનને વિતુલાં કોવ.
 અનાચાર-પરિહારનીછ. મુવજ મોહકાવ હોવરે. જિ. ૫

૧ જાણુ નિ સ્વર્ગ ન તત્ત્વની ૩ સનેકા.

કાલ ૪ થી. (જાંઝરિયા મુનિવરની દેશી.)

યોગ દિષ્ટિ ચોથી કરીછ, દીપ્તા તિહાં ન ઉત્યાન;

પ્રાણાયામ તે ભાવથીછ, દીપ-પ્રભા સમ જ્ઞાન.

મન મોહન જિનછ ! મીઠી તાહરી વાણ. ૧

બાહ્યભાવ-રચક ઇહાંછ, પૂરક અંતરભાવ;

કુંભક સ્થિરતા ગુણે કરીછ, પ્રાણાયામ સ્વભાવ. મં ૨

ધર્મ-અર્થે ઇહાં પ્રાણનેછ, ઊઠે પણ નહિં ધર્મ;

પ્રાણ-અર્થે સંકટ પડેછ, ભુવે એ દિષ્ટિને મર્મ. મં ૩

તત્ત્વ-ત્રવણ મધુરોદકેછ, ઇહાં હોય બીજ-પ્રરોહ;

ખાર ઉદક સમ ભવ-તજેછ, ગુરુ-લક્ષિત અદ્રોહ. મં ૪

સૂક્ષ્મ બોધ તો પણ ઇહાંછ, સમકિત વિષુ નરિ હોય;

વેધ સંવેધ પદે દહોછ, તે ન અવેધે ભોય. મં ૫

વેધ બંધ શિવ હેતુ છેછ, સંવેદન તત્ત્વ નાણ;

નય નિશ્ચયે અતિ ભણુંછ, વેધ સંવેધ પ્રમાણ. મં ૬

તે પદ અંધી-લેદધીછ, છેદલી પાપ પ્રવૃત્તિ;

તમ લોહપદ ધૃતિ સમીછ, તિહાં હોય અંતે નિર્વાત્ત. મં ૭

એહ થઈ વિપરિત છે છ, પદ તે અવેધ સંવેધ;

ભવાભિનંદી છવનેછ, તે હોય વજ્ર અલેધ. મં ૮

લોખી દૃપણ દયામલોછ, માથી મચ્છર-દાણ;

ભવાભિનંદી ભય ભયોછ, અક્ષ આરંભ અયાણ. મં ૯

એવા અવગુણવંતનુંછ, પદ છે અવેધ દોર;

સાધુસંગ-આગમ તલોછ, તે છત્યો ધુરુ ધાર. મં ૧૦

તે છતે સહજે દલેછ, વિષમ કુતર્ક-પ્રકાર;

દુર નિકટ દાથી હણેછ, જેમ બે બકર વિચાર. મં ૧૧

- હું પામ્યો સંશય નહીંજી, મૂરખ કરે એ વિચાર;
આલમુઆ શુર શિષ્યનોજી, તે તો વચન-પ્રકાર. મં ૧૨
- ધી [એ ?] ને તે પતિ આવવુંજી, આપ મતે અનુમાન;
આગમને અનુમાનથીજી, સાચું લહે સુજ્ઞાન. મં ૧૩
- નહીં સર્વજ્ઞ જૂઝૂઆજી, તેહના જે વડી દાસ;
લગતી દેવની પણ કહીજી, ચિત્ર અચિત્ર પ્રકાશ. મં ૧૪
- દેવ સંસારી અનેક છે જી, તેહની ભક્તિ વિચિત્ર;
એક રાગ પર દેખથીજી, એક મુક્તિની અચિત્ર. મં ૧૫
- ઈંદ્રિયાર્થ ગત બુદ્ધિ છે જી, જ્ઞાન આગમ હેત;
અસંમોહ શુભ કૃતિ ગણેજી, તેણે ફલ ભેદ સંકેત મં ૧૬
- આદર કિરિયા રીત ઘણીજી, વિધન ટલે મિલે લચ્છી;
જિજ્ઞાસા બુદ્ધિ સેવનાજી. શુભકૃતિ ચિન્હ પ્રત્યચ્છી મં ૧૭
- બુદ્ધિ ક્રિયા ભવફલ દીયેજી, જ્ઞાન ક્રિયા શિવ અંગ;
અસંમોહ ક્રિયા દિયેજી, શીઘ્ર મુક્તિ ફલ અંગ. મં ૧૮
- પુદ્ગલ રચના કારમીજી, તિહાં જસ ચિત્ત ન લીન;
એહ માર્ગ તે શિવ તણેજી, ભેદ રલહે જગ દીન. મં ૧૯
- શિષ્ય ભણી જિન દેશનાજી, કહે જન-પરિણતી ભિન્ન;
કહી મુનિની નય-દેશનાજી, પરમારથથી અભિન્ન. મં ૨૦
- શબ્દ-ભેદ ઝગડો કિશ્યો ? જી, પરમારથ જો એક;
કહો ગંગા કહો સુરનદીજી, વસ્તુ ફરે નહીં છેક. મં ૨૧
- ધર્મ ક્ષમાદિક પણ મિટેજી, પ્રગટે ધર્મ સન્યાસ;
તો ઝગડો ઈંઝાંટા તણેજી, મુનિને કવણુ અભ્યાસ. મં ૨૨
- અભિનિવેશ સઘલો તણજી; ચાર લહી જેણે દૃષ્ટિ;
તે લેશે હવે પંચમીજી, સુયશ અમૃત ઘન વૃષ્ટિ. મં ૨૩

દાસ ૫ મી. (ધન્ય ધન્ય સંપ્રતિ આયો રાજ એ દેશી.)

દાદિ સ્વિસા માંડે દર્શન નિત્યે, રતન-પ્રભા સમ લાલો દે;
 પ્રાંતિ નહિં વટી બોધ તે મુક્તમ, પ્રત્યાહાર વખાણો દે. ૧
 એ શુભ વીરતણું ન વીસારું, સંભારું દીન રાતો દે;
 પશુ ટાલી મુરશ્ચ કરે જે, સમકિતને અવહાત દે. ૨
 ભાલ ધુલિ-પર લીલા સરખી, લવ ચેદા ઇલાં ભાસે દે;
 નાદિ સિદ્ધિ સ્ત્રવી ઘટમાં પેસે, અદ મહા સિદ્ધિ પાસે દે. ૩
 વિષય વિકારે ઇદ્રિય ન જોડે, તે ઇલાં પ્રત્યાહારોદે;
 કેવલ જ્યોતિ તે તત્ત્વ પ્રકાશે, શેષ ઉપાય અસારોદે. ૪
 શીતલ ચંદનથી પલુ ઉપન્યો, અગ્નિ હલે જેમ વનનેદે;
 ધર્મ જનિત પલુ ભોગ ઇલાં તેમ, લાગે અનિદ તે મનનેદે. ૫
 અંશે હોય ઇલાં અવિનાશી, પુદ્ગલ જલ તમાસીદે;
 ચિદાનંદ ધન મુપશ વિલાસી, કેમ હોય જગનો આશીદે. ૬

દાસ ૬ મી. (બોલીમ દસારે વિષય ન રાચિયે.) એ દેશી.

અચપલ રોગ રહિત નિહુર નહિં, અદ્ય હોય હોય નીતિ;
 ગંધ તે સારો કાંતિ પ્રસન્નતા, સુસ્વર પ્રમુખ પ્રવૃત્તિ.
 ધન્ય ! ધન્ય ! શાશ્વત શ્રી જિનવરતણું. ૧
 ખીર પ્રભાવીરે આગલે યોગથી, ચિત્રાદિક યુત ચિત્ત;
 લાલ ઇંદોરે દંદ અધૃષ્ટતા, જન પ્રિયતા હોય નિત્ય. ૨
 નાથ દોષનોરે તૃપ્તિ પરમ લહે, સમતા ઉચિત સંયોગ;
 નાથ વૈરનોરે શુદ્ધિ શનંભરા, એહ નિષ્પત્ત યોગ. ૩
 ચિન્હ યોગનારે જે પર શંકમાં, યોગાચાર્યે દીઠ;
 પંચમ દાદિ થકી તે જોડીએ, એહવા તેહ ગરિઠ. ૪

છટ્ટી દિટ્ટીરે હવે કાંના કટ્ટુ, તિહાં તારાભ પ્રકાશ;
 તત્ત્વ મિર્માસારે કહ દોષ ધારણ, નહિં અન્ય સુતનો સંવાસ. ધ. ૫
 ગન મહિલાસુરે જ્ઞાતા ઉપરે, જીવન કામ કરંત;
 તેમ દુષ્ટ મર્મેરે જોડમાં ગન પારે, જ્ઞાનાશોષકાંત. ધ. ૬
 જોડવે જ્ઞાનેરે વિગન-નિવારણ, ભોગ નહિં ભવ-ઝેલ;
 નગી ગુણ દોષ ન વિગમ સ્વરૂપશી, ગન ગુણ અવ ગુણ ખેલ. ધ. ૭
 નાચા પાણીરે જાણી તેડને, લાંચી જાય અડાલ;
 સાચુ જાણીરે તે જીતો રહે, ન ચાલે ડામાડાલ. ધ. ૮
 ભોગ તત્ત્વનેરે એ ભય નવી ટલે, જૂઠા જાણેરે ભોગ;
 તે એ દષ્ટિરે ભવ સાયર-તરે, લહે વક્ષી સુયશ સંયોગ. ધ. ૯

હાલ ૭ મી. (એ છાંડી દિહાં રાખી.) એ દેશી.

અર્ધ-પ્રભાસમ બોધ પ્રભામાં, ધ્યાન પ્રિયા એ દિટ્ટી;
 તત્ત્વ તણી પ્રતિપત્તિ ઈહાં વક્ષી, રોગ નહિં સુખ પુક્ટીરે
 ભવિકા ! વીર-વચન ચિત્તધારો. ૧
 સઘલું પરવશ તે દુઃખ-લક્ષણ, નિજ વશ તે સુખ લહિયે;
 એ દષ્ટે આતમ-ગુણ પ્રગટે, કહો સુખ તે કોણ કહીએ ? ભ. ૨
 નાગર-સુખ પામર નવિ જાણે, વદલભ સુખ ન કુમારી;
 અનુભવ વિષુ તેમ ધ્યાન તાણું સુખ, કોણ જાણે ? નરનારી રે. ભ. ૩
 એહ દષ્ટિમાં નિર્મલ બોધે, ધ્યાન મદા હોય સાચું;
 દૂષણ રહિત નિરંતર જ્યોતિ, રતન તે દીપે જાણું રે. ભ. ૪
 વિષભાગ-ક્ષય શાંત વાહિતા, શિવમાર્ગ ધૂવ નામ;
 કહે અસંગ ક્રિયા ઇહાં યોગી, વિમલ સુયશ પરિણામરે. ભ. ૫

કાલ ૮ મી. (તુજ સાથે નહિ બોલું મારા જ્ઞાતા એ દેખી.)

દષ્ટિ આકર્ષી સાર સમાધિ, નામ પરા તસ જાણું છું;
આપ સ્વભાવે પ્રવૃત્તિ પૂરણ, યશીસમ જોધ વખાણું છું;
નિરતિચારપદે^૧ એ યોગી, કહીએ નહિં અતિચારી છું,
આરોહે આરોહ ગિરિને, તેમ એકની ગતિ ન્યારી છું. ૧

ચંદન ગંધ સમાન ક્ષમા ઇલાં, વાસકને ન ગવેવે છું,
આસંગે વર્જિત વક્ત્રી એકમાં, કિરિયા નિજ શુભ લેજે છું;
શિક્ષાથી જેમ રતન-નિયોજન, દષ્ટિ લિલ તેમ એકો છું,
તાસ નિયોગે કરણ અપૂરવ, લહે મુનિ કેવલ ગેહો છું. ૨

ક્ષીણ દોષ સર્વજ મહામુનિ, સર્વ લગ્નિધ-ફલ જોગી છું,
પર-ઉપકાર કરી શિવસુખ તે, પામે યોગી અયોગી છું;
સર્વ શત્રુ-ક્ષય સર્વ વ્યાધિ-ક્ષય, પૂરણ સર્વ સમીકા છું,
સર્વ અર્થયોગે સુખ તેહથી, અનંતશુભ નિરીકા છું. ૩

એ અઠ દિઠી કહી સક્ષે, યોગ શાસ્ત્ર-ચક્રે તે છું,
કુલ યોગીને પ્રવૃત્ત ચક્ર જે, તેહ તણે દિત હેતે છું;
યોગિ કુલે જાયા તમ ધર્મે, અનુગત તે કુલયોગી છું,
અદેખી શુદ્ધ દેવ રેદિજ પ્રિય, દયાવંત ઉપયોગી છું. ૪

શુદ્ધપાદિક જગદગુણ સંપૂર્ણ, પ્રવૃત્ત ચક્ર તે કહીએ છું,
યમદય લાભી પર દુઃખ અર્થો, આધ અપચક્ર લખીએ છું;
ચાર અહિંસાદિ યમ ઇચ્છા, પ્રવૃત્તિ સ્થિર સિદ્ધનામે છું,
શુદ્ધ રૂચિએ પાલે અતિચારક, -ટાલે ફલ પરિણામે છું. ૫

કુલયોગીને પ્રવૃત્ત ચક્રને, પ્રવણ શુદ્ધિ-પદ્મપાત છું,
યોગ દષ્ટિ ધ્યેય દિત હોવ, તેણે કહી એ વાન છું;

શુદ્ધભાવ ને સુની ક્રિયા, બેમાં અંતર કેતો ? જી,
જલહલતો સુરજને ખળુઓ, તાસ તેજમાં તેતોજી.
ગુહ્ય ભાવ એ તેહને કહીએ, જેહયુ અંતર ભાંજેજી,
જેહસુ ચિત્ત-પટંતર હોવે, તેહયુ ગુહ્ય ન છાંજેજી,
યોગ્ય-અયોગ્ય વિભાગ અલહતો, કરશે મોટી વાતોજી,
અમશે તે પંડિત-પરિષદમાં, મુદ્દિ-પ્રહાર ને લાતોજી.
સલાત્રણુ શ્રોતાગુણુ અવગુણુ, નંદીમુત્રે દીસેજી,
તે ભાણી એ અંથ યોગ્યને, દેને સુગુણુ જગીશેજી,
લોક પૂરને નિજ નિજ ધર્યા, યોગભાવ ગુણુ રચણુજી,
શ્રીનય વિજય વિબુધપય-સેવક, વાચક્યશને વચણુજી.

અધ્યાત્મયોગી શ્રીમાન્ આનંદધનકૃત
ચતુર્વિંશતિ જિન સ્તવનો.

(૧) શ્રી ઋષભદેવનું સ્તવન.

(રાગ ભાર. પરિક્ષાની દેશી.)

ઋષભ જિનેશ્વર પ્રીતમ માહરો રે, ઓર ન ચાહું રે કંત;
રીઝયો સાહેબ સંગ ન પરિહરે રે, ભાંગે સાદિ અનંત. ઋ.
પ્રીત સગાઈ રે જગમાં સહુ કરે રે, પ્રીત સગાઈ ન કોય;
પ્રીત સગાઈ રે નિરૂપાધિક કહી રે, સોપાધિક ધન ખોય. ઋ.
કોઈ કંત કારણુ કાષ્ઠ લક્ષણુ કરે રે, મલશું કંતને ધાય;
એ મેલો નવી ૧કમયે સંભવે રે, મેળો ઠામ ન ઠાય. ઋ.

૧ કદિયે-ક્યારે પણ.

કોઇ પતિ-રંજન અતિ ધણો તપ કરે દે, પતિરંજન તન-તાપ;
 એ પતિરંજન મેં નવી ચિત્ત ધણું દે, રંજન ધાતુ-મિલાપ. ઝ. ૪
 કોઇ કહે લીલા દે અલખ અલખ તણી દે, લખ પૂરે મન આરા;
 કોઇ રહિતને લીલા નવી ધટે દે, લીલા દોષ-નિલાસ. ઝ. ૫
 ચિત્ત-પ્રસન્ને દે પૂજન કલ કથું દે, પૂજા અખંડિત એક;
 કપટ શોકત થઇ આતમ-અર્પણા દે, આનંદધન પદ-રેહ. ઝ. ૬

(૨) શ્રી અનિતનાથનું સ્તવન.

(રાગ આશાવરી.)

પંથડો નિહાલું દે બીજા જિન તણું દે, અનિત અનિત શુણ્ધ ધામ;
 જે તેં જીવારે તેણે હું જીતિયો દે, પુરુષ કિશ્કું સુઝનામ ? પં. ૧
 ચરમ નયણે કરી માર્ગ જોવતાં દે, ભૂદયો સચલ સંસાર;
 જેણે નયણે કરી મારગ જોઇયે દે, નયણ તે દિવ્ય વિચાર. પં. ૨
 પુરુષ પરંપર અનુભવ જોવતાં દે, અંધો અંધ પલાય;
 વસ્તુ વિચારે દે જો આગમે કરી દે, (તો) ચરણ ધરણ નહિ કાય. પં. ૩
 તર્ક-વિચારે દે વાદ-પરંપરાદે, પાર ન પહોંચે કોય;
 અભિમત વસ્તુ દે વસ્તુગતે કહે દે, તે વિરલા જગ જોય. પં. ૪
 વસ્તુ-વિચારે દે દિવ્ય નયન તણો દે; વિરહ પડ્યો નિરધાર.
 તરતમ જોજે દે તરતમ વાસના દે, વાસિત બોધ આધાર. પં. ૫
 કાલ લગ્નિ લહી પંથ નિહાલ્યું દે, એ આશા અવલંબ;
 એ જન જીવે દે જિનજી ! બાણજો દે, આનંદધન મત અંબ. પં. ૬

(૩) શ્રી સંભવનાથનું સ્તવન.

(રાગ રાગિણિ.)

સંભવદેવ તે પુર સેયો રાગે રે, લક્ષી પ્રભુ-સેવન ભેદ;
 સેવન કારણ પડેલી ભૂમિકા રે, અભય અદ્રેષ અખેદ. સં. ૧

ભય અંચલતા હો ને પરિણામની રે, દેવ અરોચક ભાવ;
 ખેદ પ્રવૃત્તિ હો કરતાં થાકિયે રે, દોષ અગોધ લગાવ. સં. ૨

ચરમાવર્ત (ન) હો ચરમ કરણ તથા રે, ભવ પરિણતિ-પરિપાક;
 દોષ દશે વક્ષી દષ્ટિ પ્રુલે લક્ષી રે, પ્રાપ્તિ પ્રવચન-વાક. સં. ૩

પરિચય પાતિદ-ધાતક સાધુશુ રે, અકુશલ અપચય ચેત;
 અંથ અધ્યાતમ-શ્રવણ મનન કરી રે. પરિશીલન નય હેત. સં. ૪

કારણ જોગે હો કારજ નિપજે રે, એહમાં કોઈ ન વાદ;
 પણ કારણ વિણ કારજ સાધિયે રે, એ નિજ મત-ઉન્માદ. સં. ૫

મુગ્ધ મુગમ કરી સેવન-આદરે રે, સેવન અગમ અનુપ;
 દેજો કદાચિત સેવક ચાચના રે, આનંદધન રસ રૂપ !. સં. ૬

(૪) શ્રી અભિનંદન જિન સ્તવન.

(રાગ ધન્યાશ્રી-સિંધુઓ.)

અભિનંદન જિન-દર્શન-તરસિયે, દર્શન દુર્લભ દેવ !;
 મત મત-ભેદે રે જો જઈ પૂછિયે, સહુ થાયે અહમેવ. અ. ૧

સામાન્યે કરી દરિસણ દોહિલું, નિર્ણય સકલ વિશેષ;
 મદમેં ઘેર્યો રે અંધો કેમ કરે ?, રવિ શશિ-રૂપ વિલેખ. અ. ૨

હેતુ વિવાદે હો ચિત્ત ધરી જોઈએ, અતિ દુર્ગમ નય-વાદ;
 આગમ-વાદે હો શુરૂગમ કો નહિં, એ સખલો વિળવાદ. અ. ૩

ધાતી દુઝર આઠા જનિ થવું, નુજ દરિયુ જનનાથે !
 ખીલાઈ કરી મારમ સંચરું, એંસુ કોઈ ન યામ. અ. ૪
 દર્શન દર્શન રહતો જો રૂં, તો રવ-રોજ સમાન;
 જેદને પિપાસા હો અમૃત-પાનની, કેમ જાંતે ? વિવપાન. અ. ૫
 તરસ ન આવે હો મરણુ જીવન તલો, શીજે જો દર્શન ઠાજ;
 દરિયુ દુર્લભ શુભળ કૃપા યદી, આનંદધન મદારાજ. અ. ૬

(૫) શ્રી મુમતિનાથ જિનં સ્તવન.

રામ વસંત-રેઘરો.

મુમતિ-ચરણકજ આતમ-અર્પણ, દર્પણ જેમ અવિકાર. મુસાની
 મતિ-તર્પણ બહુ સંમત બલિયે, પરિસ્પર્ણ મુવિચાર. મું ૧
 ત્રિવિધ સકલ તનુધર ગત આતમા, બહિરાતમ પુર લેહ; મું
 બીજે અંતર આતમ તીસરો, પરમાતમ અવિચેદ. મું ૨
 આતમ-બુધે કાયાદિક ગ્રહો, બહિરાતમ અથ રૂપ; મું
 કાયાદિકનો સાખીધર રહો, અંતર આતમ રૂપ. મું ૩
 જ્ઞાનાનંદે હો પૂરણ પાવનો, વર્જિત સકલ ઉપાધિ; મું
 અર્તીદ્રિય શુભગણ મણિ-આગર, એમ પરમાતમ સાધ. મું ૪
 બહિરાતમ તજ અંતરાતમા, -રૂપ થઇ સ્થિર ભાવ; મું
 પરમાતમનું હો આતમ ભાવવું, આતમ અર્પણ દાવ. મું ૫
 આતમ-અર્પણ વસ્તુ વિચારતાં, ભરમ ટલે મતિ દોષ; મું
 પરમ પદારથ સંપત્તિ સખે, આનંદ ધન-રસપોષ. મું ૬

(૬) શ્રી પદ્મપ્રભ જિન સ્તવન.

(રાગ માર-સિંધુ.)

પદ્મપ્રભુ જિન ! તુજ સુજ આંતરૂં રે, કેમ લાંબે ? લગવંત !;
 કર્મ-વિપાકે કારણુ જોઈને રે, કોઈ કહે મતિ મંત. પદ્મ ૧

પયઈ ઠિંઈ આણુભાગ પ્રદેશથી, મૂલ ઉત્તર ગહુ લેદ;
 ઘાતી અઘાતી હો ગંધોદય ઉદીરણુ રે, સત્તા કર્મ-વિરુદ્ધ પદ્મ ૨

કનકોપલવત્ પયડી પુરૂષ તણી રે, જોડી અનાદિ સ્વભાવ;
 અન્ય સંજોગી જિહાં લગે આતમારે, સંસારી કહેવાય. પદ્મ ૩

કારણુ જોગે હો ગાંધે ગંધને રે, કારણુ મુક્તિ મૂકાય;
 આશ્રવ સંવર નામ અનુક્રમે રે, હેય ઉપાદેય સુણાય. પદ્મ ૪

યુજન કરણુ હો અંતર તુજ પડ્યો રે, ગુણુ કરણુ કરી ભંગ;
 અંથ-ઉકતે કરી પંડિતજને કહ્યો રે, અંતર-ભંગ સુઅંગ. પદ્મ ૫

તુજ સુજ અંતર અંતર ભાજસે રે, વાજસે મંગલ તૂર;
 જીવ સરોવર અતિશય વાધશે રે, આનંદધન-રસપૂર. પદ્મ ૬

(૭) શ્રી સુપાર્શ્વનાથ જિન સ્તવન.

(દેશી લલનાની.)

શ્રી સુપાસજિન-વંદીએ, સુખ સંપત્તિનો હેતુ; લલના
 શાંત સુધારસ જલનિધિ, ભવસાગરમાં સેતુ. લલના ૦ શ્રી ૦ ૧

સાત મહાભય-ટાલતો, સમ્પદ જિનવર દેવ; લલના
 સાવધાન મનસા કરી, ધારો જિનપદ-સેવ. લલના ૦ શ્રી ૦ ૨

શિવ શંકર જગદીશ્વરૂં, ચિદાનંદ ભગવાન; લલના
 જિન અરિહા તીર્થંકરૂં, જ્યોતિ સ્વરૂપ અસમાન. લલના ૦ શ્રી ૦ ૩

અલખ નિરંજન વચ્છલુ, સકલ જંતુ-વિસરાગ; લલના
 અલયદાન-દાતા સદા, પૂરણ આતમરામ. લલનાં શ્રીં ૪
 વીતરાગ મહ કલ્પના, સતિ અસતિ ભય સોગ; લલના
 નિંદ્રા તંદ્રા દુરંદશા, સહિત અખાધિત યોગ. લલનાં શ્રીં ૫
 પરમ પુરુષ પરમાત્મા, પરમેશ્વર પરધાન; લલના
 પરમ પદારથ પરમેષી, પરમદેવ પરમાન. લલનાં શ્રીં ૬
 વિધિ વિરંચિ વિશ્વંશરૂ, હૃષીકેશ જગનાથ; લલના
 અધરૂર અધમોચન ધણી, સુહિત પરંપર સાથ. લલનાં શ્રીં ૭
 એમ અનેક અભિધા ધરે, અનુલવ ગમ્ય વિચાર; લલના
 એ વાણે તેહને કરે, આનંદ ધન અવતાર. લલનાં શ્રીં ૮

(૮) શ્રી ચંદ્રમણુ જિન સ્તવન.

(રાગ રેણુ ગાદી.)

દેખણુ દે રે સખી ! મુને દેખણુ દે, ચંદ્રમણુ-મુખચંદ; સં
 ઉપશમ રસનો કંદ સં, ગત કલિમત્ત દુઃખ કંદ. સં
 સેવે સુરનર-વૃંદ સખિ ! મુને દેખણુ દે. એ ટેક
 મુદમ નિગોદ ન દેખીઓ, સં બાહર અતિહિ વિશેષ; સં
 પુદવી આઉં ન લેખિયો, સં તેડ વાઉં ન લેશ. સં ૨
 વનસ્પતિ અતિ ધણુ દિહા, સં હીઠો નહિં રીદાર; સં
 બિ તિ ચહરિદિય જલ્લેલીહા, સં ગતસતી પણુ ધાર. સં ૩
 સુર તિરિ (ય) નિરય નિપાસમાં, સં મનુજ અનારજ સાથ; સં
 અપભ્રમતા પ્રતિભાસમાં, સં અતુર ન ચદિયો દાથ. સં ૪

જોગ અનેક સ્વર લાજિએ, સં દર્શન વિણ જિણેવ; સં
 આગમથી મન જાળીએ, સં હીજે નિર્મલ સેવ. સં
 નિર્મલ સાધુ-કાંઈ લાલી, સં જોગ અનંતક હોમ; સં
 ક્રિયા અનંતક નિમ આલી, સં ફલ અનંતક જોગ. સં
 પ્રેરક અવચર જિનવર, સં મોહનીય કામ જાવ; સં
 કામિત-પૂરણ મુરતર, સં આનંદ ધન પ્રભુ-પાય, સં

(૨) શ્રી સુવિધિનાથ જિન સ્તવન.

(રાગ કેદારો.)

સુવિધિ જિણેસર પાય-નગીને, શુભ કરાળી જોગ હીજે રે;
 અતિ ઘણો ઉત્તર આંગ ધરીને, પ્રહ ઉઠી પૂજી ને રે. સું ૧.
 દ્રવ્ય લાવ શુચિ લાવ ધરીને, હરણે દેહરે જઈએરે;
 રેહરે રેતિગ પેણ અહિગમ સાચવતાં, એકમના ધુરિ થઈએ રે. સું ૨.
 કુમુમ અક્ષત વરવાસ મુગંધો, ધુપ દીપ મન સાખી રે;
 આંગ-પૂત પાણી લેહ સુણી એમ, ગુરુમુખ આગમ લાંખી રે. સું ૩.
 એહનું ફલ દોય લેહ સુણીને, અનંતર ને પરંપર રે;
 આણા પાલણ ચિત્ત પ્રસન્ની, મુગતિ મુગતિ મુરમંદિર રે. ૪
 ફૂલ અક્ષત વરધુપ પછવો, ગંધ નૈવેદ્ય ફલ જલ લારી રે;
 આંગ અપ્રપૂત મલી અડવિધ, લાવે લવિક શુભ ગતિ વરી રે. ૫
 સત્તર લેહ એકવીશ પ્રકારે, અઠોત્તર શત લેહ રે;
 લાવપુન જાહુવિધ નિરધારી, દોહગ દુર્ગતિ છેદે રે. સું ૬.
 તુરિય લેહ પડિવત્તી પૂજ, ઉપશમ ક્ષીણ સયોગી રે;
 ચઉહા પૂત ઇમ ઉત્તર ઝયણે, લાંખી કેવલ લોગી રે. સું ૭.
 એમ પૂજ જાહુ લેહ સુણીને, સુખ દાયક શુભ કરણી રે;
 લવિક જીવ કરશે તે લેશે, આનંદધન પદ-ધરણી રે. સું ૮.

(૧૦) શ્રી શીતલનામજિન સ્તવન.

(રામ ચંપાશ્રી મોડી.)

- શીતલ જિનપતિ-લલિત ત્રિભાંગી, વિવિધ ભાંગી મન-મોહિ રે;
 કદળા ક્રોમલના તીક્ષણતા, ઉદાસીનતા સોડે રે. શીં ૧
- સર્વજન-હિન કરાંગી કદળા, કર્મ-વિહારણ તીક્ષણ રે;
 હાનાદાન રહિત પરિભ્રામિ, ઉદાસીનતા વીક્ષણ રે. શીં ૨
- પર-દુઃખ ઉદન-ઇચ્છા કદળા, તીક્ષણ પરદુઃખ સીઝેરે;
 ઉદાસીનતા ઉભય વિલસણે, એકં કામે કેમ સીઝે ૧ રે. શીં ૩
- અભયદાન તિમ લક્ષણ ઉદળા, તીક્ષણતા ગુણ ભાવે રે;
 પ્રેરણા વિણ કૃતિ ઉદાસીનતા, ઇમ વિરોધ-મનિ નાવે રે. શીં ૪
- શક્તિ વ્યક્તિ ત્રિગુણ-પ્રજુતા, નિર્ઐયતા સંયોગે રે;
 યોગી લોગી વજ્રા મોની, અનુપયોગી ઉપયોગે રે. શીં ૫
- ઇત્યાદિકે બહુભંગ ત્રિભાંગી, અમલકાર ચિત્ત દેલીરે;
 અચરજ કારી ચિત્ર વિચિત્રા, આનંદધન પદ લેતી રે. ૬

(૧૧) શ્રી શ્રેયાંસજિન સ્તવન.

(રામ મોડી-પ્રભાતી.)

- શ્રી શ્રેયાંસ જિન અંતર જામી, આતમરામી નામી રે;
 અધ્યાતમ મન પૂરણ પામી, સહજ સુદિગમિતિ ગામી રે. શીં ૧
- સયલ સંસારી ઇન્દ્રિયરામી, અનિ ગુણ આતમરામી રે;
 સુખ્ય પછે જે આતમરામી, તે કેવલ નિઃકામી રે. શીં ૨
- નિજ સ્વરૂપ જે કિયા સાધે, તે અધ્યાતમ લહીએ રે;
 જે કિરિયા કરી ચક્રગતિ-સાધે, તે ન અધ્યાતમ કહીએ રે. શીં ૩

નામ અધ્યાતમ ઠવણુ અધ્યાતમ, દ્રવ્ય અધ્યાતમ છંડો રે;
 ભાવ અધ્યાતમ નિજગુણ સાધે, તો તેહસું રઠ મડો રે. શ્રી૦ ૪
 શબ્દ અધ્યાતમ-અર્થ સુણીને, નિર્વિકલ્પ આદરજે રે;
 શબ્દ અધ્યાતમ ભજના બાણી, હાન ગ્રહણ મતિ ધરજે રે. શ્રી ૫
 અધ્યાતમી જે વસ્તુ-વિચારી, બીજા બાણ લખાસી રે;
 વસ્તુગતે જે વસ્તુ પ્રકાશે, આનંદ ધન-મત વાસી રે. શ્રી૦ ૬

(૧૨) શ્રી વાસુપૂજ્ય જિન સ્તવન.

(રાગગોડી-પ્રભાતી.)

વાસુપૂજ્ય જિન ત્રિભુવન-સ્વામી, ધન નામી પરનામી રે;
 નિરાકાર સાકાર સચેતન, કરમ કરમ ફલ કામી રે. વા૦ ૧
 નિરાકાર અલેદ સંગ્રાહક, લેદ ગ્રાહક સાકારો રે;
 દર્શન જ્ઞાન દ્વ લેદ ચેતના, વસ્તુ-ગ્રહણ વ્યાપારો રે. વા. ૨
 કર્તા પરિણામી પરિણામો, કર્મ જે જીવે કરિયે રે;
 એક અનેક રૂપ નય-વાદે, નિયતે નર અનુસરિયે રે. વા. ૩
 સુખદુઃખ રૂપ કર્મ-ફલ જાણો, નિશ્ચય એક આનંદો રે;
 ચેતનતા પરિણામ ન ચૂકે, ચેતન કહે જિનચંદો રે. વા. ૪
 પરિણામી ચેતન-પરિણામો, જ્ઞાન કરમ-ફલ ભાવીરે;
 જ્ઞાન કર્મફલ ચેતન કહીએ, લેજો તેહ મનાવી રે. વા. ૫
 આતમ-જ્ઞાની શ્રમણ કહાવે, બીજા તો દ્રવ્યલિંગી રે;
 વસ્તુગતે જે વસ્તુ પ્રકાશે, આનંદધન-મત સંગી રે. વા. ૬

(૧૩) શ્રી વિમલનાથ જિન સ્તવન.

(રાગ માર.)

દુઃખ દોહગ્ગ દૂરે ટટ્યારે, મુળ સંપદમુંદે લેટ;	
ધીંગ ધણી માથે કિયોરે, દોલ ગંજે ? નર ખેટ.	
વિમલ જિન ! દીઠા લોચણ આજ, મારા ત્રીધાં વામિછત કાજ	
વિમલ જિન ! દીઠા દરિસણ આજ. ૧	
ચરણ કમલ કમલા વસેરે, નિર્મલ સ્થિર પદ દેખ;	
સમલ અસ્થિર પદ પરિહરે રે, પંકજ પામર પેખ. વિ. ૨	
મુજ મન તુજ પદ પંકજેરે, લીનો ગુણ મકરંદ;	
રંક ગણે મંદર-ધરારે, ઈંદ્ર ચંદ્ર નાગેંદ્ર. વિ. ૩	
સાહેબ ! સમરથ તું ધણી રે, પામ્યો પરમ ઉદાર;	
મન વિસરામી વાલહો રે, રઆતમનો આધાર. વિ. ૪	
દરિસણ દીઠ જિન તણો રે, સંશય ન રહે વેધ;	
દિનકર-કરકર પસરંતા રે, અંધકાર-પ્રતિવેધ. વિ. ૫	
અભિય ભરી મૂરતિ રચી રે, ઉપમા ન ઘટે કોય;	
શાંત સુધારસ લીલતી રે, નિરખન તૃપ્તિ ન હોય. વિ. ૬	
એક અરજ સેવક તણી રે, અવધારો જિનદેવ !,	
કૃપા કરી મુજ દીનિયે રે, આનંદધન-પદ સેવ. વિ. ૭	

(૧૪) શ્રી અનંતનાથ જિન સ્તવન.

(રાગ રામત્રિરી-પ્રમાની.)

ધાર તરવારની સોહિલી દોહિલી,

ચંદ્રમા જિન તણી ચરણ-સેવા,

૧ પાંતર-પરિહરીરે. ૨ પાંતર-આતમયો.

- ધાર પર નાચતા દેખ બાજીગરા,
સેવના ધાર પર રહે ન દેવા. ધાર. ૧
- એક કહે સેવિયે વિવિધ કરિયા કરી,
ફલ અનેકાંત લોચન ન દેખે;
ફલ અનેકાંત કિરિયા કરી બાપડા,
રડવડે ચાર ગતિ માંહે લેખે, ધાર. ૨
- ગમ્મના લેદ બહુ નયણે નિહાલતાં,
તત્ત્વની વાત કરતા ન લાજે;
ઉઠર ભરણાદિ નિજ કાજ કરતા થકા,
મોહ નડિયા કલિકાલ રાજે. ધાર. ૩
- વચન નિરપેક્ષ વ્યવહાર જૂઠો કહ્યો,
વચન સાપેક્ષ વ્યવહાર સાચો;
વચન નિરપેક્ષ વ્યવહાર સંસાર ફલ,
સાંભલી આદરી કાંઈ રાચો ? ધાર. ૪
- દેવગુરુ ધર્મની શુદ્ધિ કહો કેમ રહે ?
કેમ રહે ? શુદ્ધ શ્રદ્ધાન આણો;
શુદ્ધ શ્રદ્ધાન વિણ સર્વ કિરિયા કરી,
છાર પર લીંપણું તેહ જાણો. ધાર. ૫
- પાપ નહિં કોઈ ઉત્સૂત્ર ભાવણુ નિરચો,
ધર્મ નહિ કોઈ જગ સૂત્ર સરિખો;
સૂત્ર અનુસાર જે ભવિક ક્રિયા કરે,
તેહનું શુદ્ધ ચારિત્ર પરખો. ધાર. ૬
- એહ ઉપદેશનો માર સંશ્લેષથી
જે નરા ચિત્તમાં નિત્ય ધ્યાવે;
તે નરા દિવ્ય બહુકાલ સુખ અનુભવી,
નિયત આનંદ ધન રાજ પાવે. ધાર. ૭

(૧૫) શ્રીધર્મનાથ જિન સ્તવન.

(રામ એકી યજ્ઞયાત્રી દેવો.)

ધર્મ જિનેશ્વર-ગાક વંશગુ, જાંગમ પડશે સો પ્રીત; જિનેશ્વર.
 બીજો મન મંદિર આણું નહિ, એ અમ કુલવટ રીત. જિ. ધ. ૧
 ધર્મ ધર્મ કરતો જગ સદુ કદે, ધર્મ-ન લાલો હો મર્મ; જિ.
 ધર્મ જિનેશ્વર-ચરણ જણા પત્રી, દોષ ન બાંધે હો કર્મ. જિ. ધ. ૨
 પ્રવચન અંજન જે સદગુરુ કદે, દેખે પરમ નિધાન; જિ.
 હૃદય નવલુ નિદાશે જમખત્રી, મહિમા મેરુ સમાન. જિ. ધ. ૩
 દોડન દોડન દોડત દોડિયો, ભેલી મનનીરે દોડ; જિ.
 પ્રેમ-પ્રતીન વિચારો હુકડી, ગુરુગમ લેજોરે ભેડ. જિ. ધ. ૪
 એક પખી પ્રીતિ કેમ પપરવટે ? ઉત્તમ મિત્ર્યા હોય સંધિ; જિ.
 હું રાગી હું મોહિ કંદિયો, તું નીરાગી નિર્બંધ. જિ. ધ. ૫
 પરમ નિધાન પ્રગટ મુખ આગશે, જગત કોણંધી જાય; જિ.
 જ્યોતિ વિના જુઓ જગદીશની, અંધો અંધ પલાય, જિ. ધ. ૬
 નિર્મલ ગુણ મણિ-રોહણ બુધરા, મુનિજન માનસ હંસ; જિ.
 ધન્ય ! તે નગરી ધન્ય ! વિદ્યા ધરી, માત પિતા કુલવંશ. જિ. ધ. ૭
 મન મધુકર વર કરજોડી કહે, પદકજ નિકટ નિવાસ; જિ.
 ધનનામી આનંદધન ! સાંભળો, એ સેવક અરદાસ. જિ. ધ. ૮

(૧૬) શ્રી શાંતિનાથ જિન સ્તવન.

(ગગ મહાર.)

શાંતિ જિન ! એક ગુજ વીનવી, સુલો ત્રિભુવન રાય ! ૨;
 શાંતિ સ્વરૂપ કેમ જાણિયે ? કહો મન કેમ પરણાય ? ૨. શાં ૧

૧ પાદાંતર-વિરહ પડે. એ બધ બેસતો જણાતો નથી.

- ધન્ય ! તું આતમ જેવને, જોડવો પ્રથમ-અવકાશ રે; શાં. ૨
 ખીરજ મન ધરી સાંભડો, કહું શાંતિ ૧ પ્રતિભાસ રે.
- ભાવ અવિશુદ્ધ સુવિશુદ્ધ જે, કદા જિનવર દેવ રે; શાં. ૩
 તે તેમ ૨ અવિતથ્ય સદહે, પ્રથમ એ શાંતિપદ-એવ રે.
- આગમધર ગુરુ સમકિતી, કિરિયા સંવર સાર રે; શાં. ૪
 સંપ્રદાયી અવંચક સદા, શુચિ અનુભવાધાર રે.
- શુદ્ધ આલંબન આદરી, તથા અવર જંબલ રે; શાં. ૫
 તામસી વૃત્તિ સચિ પરિહરી, ભજે સાર્વિક સાલરે.
- ફલ વિસંવાદ જેહમાં નહીં, શબ્દ તે અર્થ સખંધી રે; શાં. ૬
 સંકલ નયવાદ વ્યાખી રહ્યો, તે શિવ સાધન સંધી રે.
- વિધિ પ્રતિષેધ કરી આતમા, પદારથ અવિરોધ રે; શાં. ૭
 અહણુ વિધિ મહાજને પરિગ્રહ્યો, ઇચ્છ્યો આગમે બોધ રે.
- દુષ્ટજન-સંગતિ પરિહરી, ભજે મુગુર-સંતાન રે; શાં. ૮
 ભોગ સામર્થ્ય ચિત્ત ભાવથી, ધરે મુક્તિ નિદાન રે.
- માન અપમાન ચિત્ત સમગણે, સમગણે કનક પાષાણુ રે; શાં. ૯
 વંદક નિંદક-સમગણે, ઇચ્છ્યો હોય તું જાણુ રે.
- સર્વ જગ જંતુને સમગણે, (સમ)ગણે તૃણમણિ ભાવ રે; શાં. ૧૦
 મુક્તિ સંસાર બેહુ સમગણે, મુણે ભવ જલ નિધિ નાવ રે.
- આપણો આતમ ભાવજં, એક ચેતનાધારરે; શાં. ૧૧
 અવર સવી સાથ સંયોગથી, એ નિજ પરિકર સારરે.
- પ્રભુ મુખથી એમ સાંભડી, કહે આતમરામ રે; શાં. ૧૨
 તાહરે દરિસણે નિસ્તર્યો, મુજ સીધા સવી કામ રે.
- અહો ! અહો ! હું મુજને કહું, નમો મુજ નમો મુજ રે; શાં. ૧૩
 અમિત ફલ દાન-દાતારની, જેહની ભેટ થઈ તુજ રે.

શાંતિ-સ્વરૂપ સંક્ષેપથી, કહ્યો નિજ પર રૂપ દે; .
 આગમ માંહે વિસ્તર ઘણો, કહ્યો શાંતિ જિન ભૂપ દે. શાં. ૧૪
 શાંતિ-સ્વરૂપ એમ ભાવસે, ધરી શુદ્ધ પ્રણિધાન દે;
 આનંદધન-પદ પામસે, તે લહેશે બંદુભાન દે. શાં. ૧૫

(૧૭) શ્રી કુંથુનાથ જિન સ્તવત.

(રાગ રામઘણી.)

હો કુંથુજિન ! મનકું કિમહિં ન જાએ, હો કુંથુજિન ! મન;
 જિમજિમ જતન કરીને રાખું, તિમતિમ અલગું ભાજે હો, કું. ૧
 રજની વાસર વસતી ઉજડ, ગયણ પાયાએ બાધ;
 સાપ ખાચે ને મુખકું ચોથું, એહ ઉખાણો ન્યાય હો. કું. ૨
 મુકિત તણા અભિલાષી તપિયા, જ્ઞાનને ધ્યાન અવયાસે;
 વયરીકું કંઈ એહવું ચિંતે, નાખે અવલે પાસે હો. કું. ૩
 આગમ આગમધરને હાથે, નાચે કિલ્લુ વિધ વાંકું;
 ઠિંહા દણે જો હઠ કરી રઅટકું, તો બ્યાસ તણી પરેવાંકું હો. કું. ૪
 જો ઠગ કહું તો ઠગતો ન હેખું, આહુકાર પલ નાંહિ;
 સર્વ માંહે ને સહુથી અલગું, એ અચરજ મન માંહિ હો. કું. ૫
 જે જે કહું તે કાને ન ધારે, આપ મતે રહે કાલો;
 સુર નર પાંડિતજન સમજાવે, સમજે ન મારો સાલો હો. કું. ૬
 મેં બાળ્યું એ લિંગ નપુંસક, સકલ નરદને ઠેલે;
 બીજી વાતે સમદય છે નર, એહને કોમ ન જેલે હો. કું. ૭
 મન સાધ્યું તેણે મધલું સાધ્યું; એહ વાત નહિ ખોટી;
 એમ કહે સાધ્યું તે નવી માનું, એ દહી વાત છે મોટી હો. કું. ૮

૧ પાકાંનર-નિહાં. ૨ પા. હટકું.

મનહું દુરા રાધ્ય તેં વશ આણ્યું, આગમથી મતિ જાણ્યું;
આનંદધન પ્રભુ ! મારું જો આણે, તો સાચું કરી જાણ્યું હો. કૃ. ૬

(૧૮) શ્રી અરનાથ જિન સ્તવન.

(રાગ પરજિયો-માર.)

ધરમ પરમ અરનાથનો, કેમ જાણ્યું ? ભગવંત ! રે; ધ. ૧
સ્વ પર સમય સમજાવીએ, મહિમાવંત ! મહંત રે !
શુદ્ધાતમ-અનુભવ સદા, સ્વસમય એહ વિલાસ રે; ધ. ૨
પર વડ છાંડી જે પડે, તે પર સમય નિવાસ રે.
તારા નક્ષત્ર અહુ ચંદ્રની, જ્યોતિ દિનેશ મુજાર રે; ધ. ૩
દર્શન જ્ઞાન ચરણ થકી, શક્તિ નિજાતમ ધાર રે.
ભારી પીળો ચીકણો, કનક અનેક તરંગ રે; ધ. ૪
પર્યાય દષ્ટિ ન દીજિયે, એકજ કનક અભંગ રે.
દરસન જ્ઞાન ચરણ થકી, અલખ સ્વરૂપ અનેક રે; ધ. ૫
નિર્વિકલ્પ રસ પીજીએ, શુદ્ધ નિરંજન એક રે.
પરમારથ પંથ જે કહે, તે રંજે એક તંત રે; ધ. ૬
વ્યવહારે રૂપ જે રહે, તેહના ભેદ અનંત રે.
વ્યવહારે લખ દોહિલો, કાંઈ ન આવે હાથ રે.
શુદ્ધ નય થાપના-સેવતા, નવી રહે દુવિધા સાથ રે. ધ. ૭
એક પખી લખી પ્રીતડી, તુમ સાથે જગનાથ રે.
કૃપા કરીને રાખજો, ચરણ તણે ગ્રહી હાથ રે. ધ. ૮
ચક્રી ધરમ તીરથ તણો, તીરથ ફલ તત સાર રે,
તીરથ સેવે તે લહે. આનંદધન નિરધાર રે. ધ. ૯

(૧૬) શ્રી મહિલનાથ જિનંસ્તવન.

(સગં કાશી.)

સેવક કેમ અવગણિયે ? હો મહિલજિન ! એ અગ્ર ગોખા સારી;
 અવર સોહને આદર અતિ દિયે, તેહને મૂલ નિવારી. હોમ. ૧
 જ્ઞાન સ્વરૂપ અનાદિ તંમંદુ, તેહ લીધું તમે તાણી.
 જીયો અજ્ઞાન દશા રીસાણી, જાતાં કાણું ન આણી. હોમ. ૨
 નિદા મુપન જાગર ઉજાગરતા; તુરિય અવસ્થા આવી;
 નિદા મુપન દશા રીસાણી, જાણી ન નાથ ! મનાવી. હોમ. ૩
 સમક્ષિ સાથે સગાઇ કીધી, સંપરિવાર સું ગાઢી;
 મિથ્યામતિ અપરાધજી જાણી, ઘરથી બાહિર કાઢી. હોમ. ૪
 હાન્ય રતિ અરતિ ચોક દુઃખજા, લાય પામર^૧ કરસાણી;
 નો કષાય શ્રેણિ ગજ ચઢતાં, જ્ઞાન તણી ગતિ જાણી. હોમ. ૫
 રાગ દેવ અવિરતિની પરિણતિ, એ અરણ્ય મોહના યોધા;
 વીતરાગ પરિણતિ પરિણમતાં, ઉડી નાહા^૨ અજોધા. હોમ. ૬
 વેદોદય કામા પરિણામા, કાચક^૩ રસ સદુ ત્યાગી;
 નિઃકામી કુરુહારસ—સાગર, અનંત ચતુષ્ક પદ કપાગી. હોમ. ૭
 દાન વિધન—વારો સદુ જનને, અભયદાન પદ દાતા;
 લાભ વિધન જગ વિધન—નિવારક, પરમ લાભરસ માના. હોમ. ૮
 વીર્ય વિધન પંડિત વીર્યે હણી, પૂરણ પદવી યોગી;
 લોભોપલોભ દોષ વિધન નિવારો, પૂરણ લોભ મુક્તોગી. હોમ. ૯
 એ અદાર દૂષણ વર્જિત તનુ, મુનિજન—નૃદે ગાયા;
 અવિરતિ ઉપક દોષ નિરૂપણ, નિર્દૂષણ મન બાધા. હોમ. ૧૦
 દંજી વિધ પરખી મન વિતરાગી, જિનવર—મુણ જે ગાયે,
 દીનજી ધુની મહેર નજરયા, આનંદધન પદ પાયે. હોમ. ૧૧
 ૧ દનાસિ—ચણ દાનાપાત્રો, ૨ પા. બેપા. ૩ પા. સમ કરમ મદુ. ૪ વિષક.

(૨૦) શ્રી મુનિસુવ્રત જિન સ્તવન.

(નાગ કાફી.)

આતમ તત્ત્વ કયું જાણ્યું ? જગતગુરૂ !, એ વિચાર મુજ કહિયો.
 આતમ તત્ત્વ જાણ્યા વિણુ નિર્મલ ચિત્ત-સમાધિ નવિ લહિયો.
 મુનિ સુવ્રત જિનરાજ ! એક મુજ વીનતી નિસુણો. મુ. ૧
 કોઈ અખંધ આતમતત્ત્વ માને, કિરિયા કરતો દીસે;
 ક્રિયા તણું ફલ કહો કોણુ લોગવે ? એમ પૂછ્યું ચિત્ત રીસે. મુ. ૨
 જડ ચેતન એ આતમ એકજ, સ્થાવર જંગમ સરિખો;
 સુખ દુઃખ શંકર દ્વપણુ આવે, ચિત્ત વિચારીજો પરિખો. મુ. ૩
 એક કહે નિત્યજ આતમ તત્ત્વ, આતમ દરસણુ લીનો;
 કૃત વિનાશ અકૃતાગમ દ્વપણુ, નવિ દેખે મતિ હીણો. મુ. ૪
 સૌગત મતરાગી કહે વાદી, ક્ષણિક એ આતમ જાણો;
 ખંધ મોક્ષ સુખ દુઃખ નવિ ઘટે, એહુ વિચાર મન આણો. મુ. ૫
 ભૂત ચતુષ્ક વર્જિત આતમ તત્ત્વ, સત્તા અલગી ન ઘટે;
 અંધ શકટ જો નજરે ન દેખે, તો શું કીજે શકટે ? મુ. ૬
 એમ અનેક વાદી મત-વિભ્રમ, સંકટ પડિયો ન લહે;
 ચિત્ત-સમાધિ તે માટે પૂછું, તુમ વિણુ તત્ત્વ કોઈ ન કહે. મુ. ૭
 વલતું જગગુરૂ ઇણિપરે ભાંખે, પક્ષપાત સવી છંડી;
 રાગ દ્વેષ મોહ પળ વર્જિત, આતમસું રહ મંડી. મુ. ૮
 આતમ-ધ્યાન કરે જો કોડિ, સો ફિર ઇણમે નાવે;
 વાગ્જલલ ખીજું સહુ જાણે, એ તત્ત્વ ચિત્ત આવે. મુ. ૯
 જેણે વિવેક ધરી એ પળ ગ્રહિયો, તે તત્ત્વ જ્ઞાની કહિયે;
 શ્રી મુનિ સુવ્રત ! કૃપા કરો તો, આનંદધન પદ લહિયે. મુ. ૧૦

(૨૧) શ્રી નેત્રિનાથ જિન સ્તવન.

(ચમ આશારી.)

ખડુ દર્શન જિન-અંગ લાગી જો, ન્યાસ પદમ જો સાધે રે;
 નમિ જિનવરના ઘરણ ઉપાસક, ખડુ દર્શન આરાધે રે. ખ. ૧

જિન મુર પાદપ પાય 'વખાણે, સાંખ્ય ભોગ દોય ભેદે રે;
 આનમ સત્તા વિવરણ કરતા, લેહો દુગ અંગ અખેદે રે. ખ. ૨

લેહ અલેહ શુભન મિમાંસક, જિનવર દોય કર ભારી રે;
 લોકાલોક અવલંબન ભજિયે, શુદ્ધગમથી અવધારી રે. ખ. ૩

લોકાયતિક કૂંપ જિનવરની, અંશ-વિચાર નો દીપ્તે રે;
 વરવ વિચાર મુધારસ ધારા, શુદ્ધગમ વિતુ કેમ પીજે? રે. ખ. ૪

ભેન જિનેશ્વર પર ઉત્તમાંગ, અંતરંગ ભહિરંગે રે;
 અક્ષર ન્યાસ ધરા આરાધક, આરાધે ધરી સંગે રે. ખ. ૫

જિનવરમાં સપલા દર્શન છે, દર્શને જિનવર-ભાજના રે.
 સાગરમાં સુધલી તટિની સહી, તટિનીમાં સાગર-ભાજના? રે. ખ. ૬

જિન સ્વરૂપ શર્ધ જિન-આરાધે, તે સહી જિનવર હોવે રે;
 ભૂંગી ધલિકાને ચટકાવે, તે ભૂંગી જગ ભોવે રે. ખ. ૭

શૂરણિ લાખ્ય સૂત્ર નિર્ધુક્તિ, વૃત્તિ પરંપર-અનુભવ રે;
 સમય પુરૂષના અંગ કહ્યા એ, જે છેદે તે દુરભવ રે. ખ. ૮

મુદ્રા બીજ ધારણા અક્ષર, ન્યાસ અર્થ વિનિયોગે રે;
 જે ધ્યાવે તે નવી વચિજે, ક્રિયા અવચક લોગે રે. ખ. ૯

શુભ અનુસાર વિચારી બોલું, મુશુર તથાવિધ ન મિલે રે;
 કિરિયા કરી નવી સાધી શકિયે, એ વિષવાદ ચિત્ત સધજે રે. ખ. ૧૦

તે માટે ઉભો કરજોડી, જનવર આગલ દલીએ રે;
સમય ચરણ-સેવા શુદ્ધ દેજો, જેમ આનંદધન લગ્નએ રે. ૫૦ ૧

(૨૨) શ્રી નેમીશ્વર જિન સ્તવન.

(રાગ માઝણી. ઢરણાદોસા. એ દેશી.)

અષ્ટ લવાંતર વાલહો રે, તું મુજ આતમ રામ; મનરા રે વાહો
મુક્તિ આ શું આપણે રે, સગપણ કોઈ ન કામ. મનરા ૦
ઘર આવો હો વાલિમ ! ઘર આવો, મારી આશાના વિશ્રામ; મ
રથ ફેરો હો સાજન ! રથ ફેરો, સાજન ! મારા મનોરથ-સાથ. મ ૦
નારી પજો રથો નેહલો ? રે, સાચ 'કહુ' જગ-નાથ !; મ ૦
ઈશ્વરે અર્ધાંગે ધરી રે, તું મુજ આલે ન હાથ !. મ ૦
પશુજનની કરૂણા કરી રે, આણી હૃદય વિચાર; મ ૦
માણસની કરૂણા નહિ ! રે, એ કુણ ઘર-આચાર ? મ ૦
પ્રેમ કલ્પતરૂ છેદિયો રે, ધરિયો યોગ ધતૂર; મ ૦
એ ચતુરાઈરો કુણ કહો રે, શુરૂ મલિયો જગ સૂર. મ ૦
મારું તો એમાં કંઈ નહિં રે, આપ વિચારો રાજ !; મ ૦
રાજ સભામાં બેસતા રે, કિસરી વધસી લાજ ? મ ૦
પ્રેમ કરે જગ જન સહુ રે, નિરવાહે તે આર; મ ૦
પ્રીતિ કરીને છોડી દે રે, તે શું ન ચાલે જોર. મ ૦
જો મનમાં એવું હતું રે, નિસપતિ કરત ન જાણ; મ ૦
નિસપતિ કરીને છોડતાં રે, માણમ હુવે નુકસાન. મ ૦
દેતા દાન સંવસરી રે, સહુ લહે વંચિત પોષ; મ ૦
સેવક વંચિત નવી લહે રે, તે સેવકનો દોષ. મ ૦

સખી દ્રોહ એ શામલો દે, હું દ્રુહું લક્ષણ સેત;	મ૦
ધણ લક્ષણે સાચી સખી દે, આપ વિચારો હેત.	મ૦ ૧૦
રાગી શું રાગી સહુ દે, વૈરાગી (સ્ત્રી) સ્થો રાગ ?	મ૦
રાગ વિના કેમ હાળવો ? દે, મુગતિ સુંદરી-ભાગ.	મ૦ ૧૧
ખ્યેહ શુદ્ધ ધટતું નથી દે, સઘળો જાણે લોગ;	મ૦
અનેકાંતિક લોગવો દે, પ્રલયચારી ગતરાગ,	મ૦ ૧૨
જિજ્ઞાસુ જોણી તમને જોઈ દે, તિજ્જોણી જુવો રાજ !	મ૦
એકવાર મુજને જુવો દે, તોં ત્રીજે મુજ કાજ.	મ૦ ૧૩
મોહ-કશા ધરી ભાવના દે, ચિત્ત લહે તત્ત્વ વિચાર;	મ૦
વીતરાગતા આદરી દે, પ્રાણનાથ ! નિરધાર.	મ૦ ૧૪
સેવક પણ તે આદરે દે, તો રહે સેવક-મામર;	મ૦
આશય સાથે ચાલિયે દે, એહી જ રૂડું કામ.	મ૦ ૧૫
ત્રિવિધ યોગ ધરી આદર્યેદે, નેમનાથ લરતાર;	મ૦
ધારણ પોષણ તારણોદે, નવરસ મુક્તાહાર.	મ૦ ૧૬
કારણરૂપી પ્રભુ ભજ્યોદે, ગણ્યો ન કાજ અકાજ;	મ૦
કૃપા કરી મુજ દીણ્યેદે, આનંદધનપદ-રાજ.	મ૦ ૧૭

(૨૩) શ્રી પાર્શ્વનાથ જિન સ્તવન.

(રાગ સારંગ દેશી રસિયાની)

ધ્રુવપદ રાગી હો સ્વામી ! માહરા, નિઃકામી શુભરાય; મુક્તાની.	
નિજશુભ દામી હો પામી તું ધણી, ધ્રુવ આરામી હો સાય. સુ. મૃ. ૧	
સર્વ વ્યાપી કહે સર્વ જાણુગપણે, પર પરિભ્રમન સ્વરૂપ, મુ.	
પરરૂપે કરી તત્ત્વપણું નહિ, સ્વ સત્તા ચિદરૂપ. મુ. મૃ. ૨	
જેય વિનાયે હો જ્ઞાન વિનયદે, કાલ પ્રમાણે સાય; મુ.	
સ્વશબ્દે કરી સ્વસત્તા સદા, તે પર રીતે ન જાય. સુ. મૃ. ૩	

પરલાયે કરી પરતા પામતા, સ્વ સત્તા શિર ઠાળી સુ.
 આત્મ અતુષ્ટ મયી પરમાં નહિ, તો કેમ સહુનો બળી ? સુ. ૫. ૪
 અગુરુ લધુ નિજ ગુણને દેખતાં, દ્રવ્ય સકલ દેખાંત; સુ.
 સાધારણ ગુણની સાધર્મ્યતા, દર્પણ-જલનો દર્શાંત. સુ. ૬. ૫
 શ્રી પારસ નિન પારસ રસ સમો, પણ ઇડાં ? પારસ નાંહિ; સુ.
 પૂરણ રસિયો હો નિજ ગુણ રપરમનો, આનંદધન મુજ માંહિ. સુ. ૬. ૬

(૨૪) શ્રી વર્દ્ધમાન નિન સ્તવન.

(રાગ ધન્યાશ્રી.)

+શ્રી વીરજીને ચરણે લાગું, વીરપાણું તે માગું રે;
 મિથ્યા મોહ તિમિર ભય લાગ્યું, છત નગારું વાગ્યું રે. શ્રી. ૧
 છઉમથ્થ વીરજ લેસ્યા સંગે, અભિસંધિજ મતિ અંગે રે;
 સૂક્ષ્મ સ્થુલ ક્રિયાને રંગે, યોગી થયો ઉમંગે રે. શ્રી. ૨
 અસંખ્ય પ્રદેશે વીર્ય અસંગે, યોગ અસંગિત કંગે રે;
 પુદ્ગલ ગણ તેણે +લેસ્યા વિશેષે, યથાશક્તિ મતિ લેખે રે. શ્રી. ૩
 ઉત્કૃષ્ટે વીરજને આવેસે, યોગ-ક્રિયા નવી પેસેરે;
 યોગ તણી ધ્રુવતાને લેશે, આતમ શક્તિ ન ખેસેરે. શ્રી. ૪
 કામ વીર્ય વશે જેમ યોગી, તેમ આતમ થયો લોગીરે;
 શૂરપણે આતમ ઉપયોગી, થાય તેહ અયોગીરે. શ્રી. ૫
 વીરપાણું તે આતમ ઠાણે, બલ્યું તુમચી વાણેરે;
 ધ્યાન વિન્નાણે શક્તિ પ્રમાણે, નિજ ધ્રુવપદ પહિચાણે રે. શ્રી. ૬
 આલંબન સાધન જે ત્યાગે, પર પરિણતિને ભાગે રે;
 અક્ષય દર્શન જ્ઞાન વૈરાગે, આનંદધન પ્રભુ બાગે રે. શ્રી. ૭

૧ પડખે રહેનાર. ૨ પાડાંતર-પરસમાં=(સ્પર્શવામાં)

+ પાઠાતર-વીર જિનેશ્વર ચ૦ + પા૦-લેશુ.

અધ્યાત્મયોગી શ્રીમાન આનંદધનજી મહારાજ કૃત.

*પાંચ સમિતિની ઢાલો.

હાહરો.

પંચ મહાવ્રત આદરી, આતમ કરો વિચાર;
અહો મુજ પ્રત્યક્ષ થયો, ધન્ય ! ધન્ય ! અંવતાર.

૧

ઢાલ ૧ લી. (ચિત્રોગ રાજએ. એ દેશી.)

વિનંતી અવધારો, ઇરિયાયે આલો રે;

શક્તિ સંભાલો આતમ સ્વભાવની રે.

૧

ઇરિયા તે કહીએ, સુમતિસું ભેટ લહિયે રે;

પૂંઠ તવ વાલી કુમતિ-સંગથી રે

૨

દ્રવ્યથી પણ સાર, દિલામણા લિગાર રે;

રખો નવી ઉપજે હવે પર પ્રાણને રે.

૩

મુનિ ! મારગ આલો, દ્રવ્ય ભાવમું મ્હાલો રે;

આતમને અજવાલો ભવ દવ ચક્રથી રે.

૪

એમ સુમતિ શુભ પામી, પરભાવને વામી રે;

કહે હવે સ્વામી આનંદધન તે થયો રે.

૫

---

* આ અપ્રચલિત કૃતિએ એક શુભ પત્ર ઉપરથી લખેલ છે જે કે લખાણ અશુદ્ધ છતાં યથામતિ સંશોધન કરેલ છે તથાપિ અશુદ્ધતા હૃદયસ્થતાને લખતે રહેલા સંભર છે તો સુઝળનોએ સંશોધન કરી 'સમૃદ્ધ કર્તા' ને જણાવવા ભલામણ કરવામાં આવે છે. ૧ કદાપિ.

મુનિ માર્ગ રૂઢી પરે સાધજો રે,
પર છોડીને નિજ સંભાર રે. સુ. ૧

પારિક્ષણિયા નામ વલી જે કહું રે,
તે તો પરિકર્યો પર ભાવ રે. સુ.

આદર કર્યો નિજ સ્વભાવનો રે,
એ તો અકલ્પ સ્વભાવ કહેવાય રે. સુ. ૨

પર પુદ્ગલ મુનિ પરઠવે રે,
વિચાર કરી ઘટમાંય રે; સુ.

લોક સંજ્ઞાને જે મુનિ પરિકરે રે,
ગતિ ચાર પછે વોસરાય રે. સુ. ૩

અનાદિનો સંગ વલી જે હતો રે,
તેનો હવે કરે મુનિ ત્યાગ રે; સુ.

વિકલ્પ ને સંકલ્પ ટાલવા રે,
વલી જે થયા ઉજમાલ રે. સુ. ૪

અનાચીર્ણ મુનિ પરઠવે રે,
તે જાણીને અનાચાર રે. સુ.

આચારને વલી મુનિ આદરે રે,
કર્તા કાર્ય સ્વરૂપી થાય રે. સુ. ૫

ખટ્ દ્રવ્યનો જાણપણું કહ્યું રે,
તે જે જાણે આપ સ્વભાવ રે; સુ.

સ્વભાવનો કર્તા વલી જે થયો રે,
તે તો અનવગાહી કહેવાય રે. સુ. ૬

સુમતિસું હવે મુનિ મહાલતા રે,
આલતા સમિતિ સ્વભાવ રે; સુ.

- કુમતિથી હાથ નહિ જોડતા રે,
વલી તોડતા જે વિભાવ રે. મુ० ૭
- પર પરિણતિ કહે મુલ્ય સાહેબા રે,
તમે મુજને સુકી કેમ ? રે; મુ०
- કહો મુનિ ! કવલુ અપરાધથી રે,
તમે મુજને છોડી જ્યેમ રે. મુ० ૮
- મેં મારો સ્વભાવ નથી છોડિયો રે,
નથી માહરો કોઈ વિભાવ રે; મુ०
- પંથરંગી માહરું સ્વરૂપ છે રે,
તેને આહરું છું સદા કાલ રે. મુ० ૯
- વર્ણ ગંધ રસાદિ છોડું નહિ રે,
તો ક્યો અવશુલ્ય કહેવાય ? રે; મુ०
- કદી અવર સ્વભાવ ન આહરું રે,
સહજ પડજી વિવંસન ન છંદાય રે. મુ० ૧૦
- સિદ્ધ છપથી અનંત ગુણ કલા રે,
મારા ઘરમાં જે ચિતનરાય રે, મુ०
- તે સપલા મારે વચ ચણ રદા રે,
તમથી છોડીને કેમ જણાય ? રે. મુ० ૧૧
- તવ મુનિવર કહે કુમતિ ! મુલો રે,
તારું સ્વરૂપ જાણ્યું અમે આજ રે, મુ०
- નારા સ્વરૂપમાં જિમ તું મગન છે રે,
મારા સ્વરૂપમાં ક્યો દુ આજ રે. મુ० ૧૨
- મારું સ્વરૂપ અનંત મેં જાણ્યું રે,
તે તો અમલ અવશ્ય કહેવાય રે, મુ०

સુમતિથી સ્વભાવમાં રંગે રમું રે,
તારા સામું જોયું કેમ જાય ? રે. સુ૦ ૧૩

તારે મારે હવે તો નહિ જાને રે,
તમે તમારે ઘરે હવે જાઓ રે; સુ૦

આટલા દાડા હું જાલપણે હતો રે,
હવે પંડિત વીર્ય પ્રગટાયો રે. સુ૦ ૧૪

સુમતિથી મેં આદર માંડીઓ રે,
એ તો બહુ ગુણવંતી કહેવાયરે; સુ૦

સુમતિના ગુણ પ્રગટપણે રે,
મેં તો લીધા ઉપયોગ માંય રે. સુ૦ ૧૫

સાંભલ સુમતિના ગુણ કહું રે,
જે અમલ અખંડ કહેવાય રે; સુ૦

સ્થિરતા પણ સુમતિમાં ઘણું રે,
તુજમાં તો અસ્થિરતા સમાય રે. સુ૦ ૧૬

તારા સુખ તો મેં હવે જાણિયા રે,
હુંજ દાયક સદા ઠાલ રે; સુ૦

તારો સુખ વિભાવ કહેવાય છે રે,
તે તો પુન્ય પાપનો જ્યાલ રે. સુ૦ ૧૭

જ્ઞાની તો એહને સુખ નવી કહે રે,
સુખ તો જાણ્યું એક સ્વભાવ રે; સુ૦

તારા પૂઠે પડ્યા તે તો આંધલા રે,
સવ કૂપમાં પડ્યા સદાય રે. સુ૦ ૧૮

તાજું સ્વરૂપ મેં બહુ જાણિયું રે,
તું તો જડ સ્વરૂપ કહેવાય રે; સુ૦

જડપણું પ્રગટ મેં જાણિયું દે, તું તો પર પુણ્યભાં સમાય દે.	સુ૦ ૧૮
તેનો વિવરે પ્રગટ હવે આંખો દે, સંસાર સમુદ્ર અચાહ દે;	સુ૦
તૃપ્ત્યા રૂપ જલ તે મધ્યે ઘણું દે, પણ પીધે તૃપ્તિ ન થાય દે.	સુ૦ ૨૦
તે સમુદ્રનો અધિષ્ઠાયક વહી દે, તે તો નામે મોહ ભૂપાલ દે;	સુ૦
તેના પ્રધાન વહી પંચ છે દે, તે તલ્લે ૧ ત્રેવીશ છડીદાર છે દે.	સુ૦ ૨૧
રાજ્યધાની ત્રેવીશ જણને ભાલવી દે, તેની ખબર રાખે તે પંચ દે;	સુ૦
રાજ્યધાની એવી તે મેલવી દે, ધર્મરાયનું લૂટે ધન-સંચ દે.	સુ૦ ૨૨
બાહ્યધર્મી જો એને આદરે દે, તેને ભોલવે તે છડીદાર દે;	સુ૦
વશ કરી સોંપે મોહરાયને દે, મોહ કરાવે પ્રમાદ-પ્રચાર દે.	સુ૦ ૨૩
તેથી જાય નરક નિગોદમાં દે, તિહાં કાલ અનાદિ ગમાય દે;	સુ૦
દૃઢ ધર્મી એથી નવી વ્યથે દે, જેહને કીધા કાયક ભાવ દે.	સુ૦ ૨૪

પ્રમાદીને મોડ પીટે મણું રે,
અપ્રમાદી ઘરે નવી ભાય રે; સુ૦
તેણે પંચ મહાનત આહ્યા રે,
છોડ્યા સર્વ અનાચાર રે. સુ૦ ૨૫

આચારથી હું હવે નવી ચલું રે,
સુષુ મુજ ચિત્તના અભિપ્રાય રે; સુ૦
કુમતિજી ! કહું તમને એટલું રે,
મારા સધર્મી છે અનંત કાય રે. સુ૦ ૨૬

તે સર્વને દાસપણું હીઓ રે,
તે સાહે છે મુજ ચિત્તમાંય રે; સુ૦
શું કીજે ? પૂઠ તે નવી ફેરવે રે,
તો પણ મુજને દયા થાય રે. સુ૦ ૨૭

તેથી દેશના બહુ વિધ કરું રે,
જિહાં ચાલે મારો પ્રયાસ રે; સુ૦
એતનજીને બહુપરે પ્રીછવું રે,
તેને બતાવું સ્થિર વાસ રે. સુ૦ ૨૮

તે તો તારે વશ ફરી ન હોવે રે,
તને વોસરાવી શિવ થાય રે; સુ૦
ધર્મરાયની આણુને અનુસરે રે,
તે તો આનંદધન મહારાય રે. સુ૦ ૨૯

શ્રીમાન્ જ્ઞાનવિમલસૂરિ કૃત પાંચ વ્યવહારની ઢાલ.

(એ જીંડી રિહાં રાખી. એ દેશી.)

શ્રી જીનવરદેવે ભવિ હેતે, મુગતિ તણો પંચ દાખ્યો;
જ્ઞાન દર્શન ચારિત્ર તપ ચક્રવિધ, એથી શિવસુખ ચાખો રે.

આતમ ! અનુભવ ચિતમાં ધારો, જેમ ભવ બ્રમણ નિધારો રે. આ. ૧

જ્ઞાન થકી સર્વી ભાવ જણાયે, દર્શને તાસ પ્રતીત.

ચારિત્ર આપતા આશ્રવ રૂપે, પૂર્વ ચોયે તપ નિત રે. આ. ૨

જ્ઞાન દર્શન બેહું સહચારી, ચારિત્ર તસ ક્ષત્ર કહિયે;

નિરાસંશ તપ કર્મ ખપાવે, તે આતમ શુચ લહિયે રે. આ. ૩

તે ચારિત્ર નિશ્ચયથી નિજ શુભ, સુખતિ શુભિ બ્યવહાર;

જ્ઞાનક્રિયા સમ્મત ક્ષત્ર કહિયે, ચારિત્રનો નિરધાર રે. આ. ૪

તે બ્યવહાર કહ્યો પણ ભેદે, પંચમ અંગ મુજાર;

પ્રથમ આગમ શ્રુત ને આણા, ધારણા શ્રુત વિચાર રે. આ. ૫

કેવલી મણુપાજ્જવ ને ઓહી, ચઉદ પૂર્વ દશ પૂર્વ;

નવ પૂર્વ લગે ખદ વિધ આગમ, —બ્યવહારી હોય સર્વ રે. આ. ૬

ચોથ પૂર્વ આચાર પ્રકરપદ (ક), છેદાદિક સર્વી જાણ;

શ્રુત બ્યવહાર કહી ને જીજ્ઞે, અતિશય વિષુ ને નાણ રે. આ. ૭

દેશાંતર સ્થિત બેહું ગીતારથ, જ્ઞાન ચરણ શુચ વચગા;

કોઈ કારણથી મિલન ન હોવે, તિણ હેતે કરી અવગા રે. આ. ૮

પ્રશ્ન સકલ પૂછેવા કાજે, શુભિ મુનિ પાસે મૂકે;

તેહ [થી ?] મહીને ઉત્તર ભાંખે, પણ આશય નવી ચૂકે રે. આ. ૯

તેની આણા તહન કરીને, ને નિઃશંક પ્રમાણ;

જેમ તૃપિત સર નદી ન પામે, પણ તસ જલે તૃપા હાણ રે. આ. ૧૦

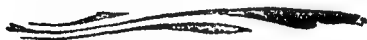
તે આજ્ઞા બ્યવહાર કહી ને, એ ત્રીજે પણ બેહું સરિખો;

ગૂઠ આલોચના પદ લે ભાંખ્યા, તે પ્રાયશ્ચિત્તે પરખો રે. આ. ૧૧

જ્ઞાન બ્યવહાર મુલો હવે પંચમ, દ્રવ્ય ક્ષેત્ર દાહ ભાવ;

પુરુષ સાહસ ને પરિચેવા, ગાદ અગાદ હેતુ દાવ રે. આ. ૧૨

ઉત્પાદિત પ્રભુ બળે જોતારથ, તેણે જે શુભ આચરિયો;
 આગમમાં પણ જે ન નિષેધ્યું, અવિધિ અશુદ્ધ ન વિધરિયો રે. આ. ૧૩
 પૂરવ ચાર વ્યવહાર ન ગાથે, સાધે ચારિત્ર યોગ;
 પાપણીરૂં પંચાંગી સમ્મત, સંપ્રદાયી શુરૂં લોગરે. આ. ૧૪
 ગમ્મગત અનુયોગી શુરૂં સેત્રી, અનિયતવાસી આડિત;
 એ પણ શુશ્રૂં સંયમનો ધારી, તેહજ છૂત પવિત્રરે. આ. ૧૫
 પાસત્યો ઉસત્તો કુશીલો, સંસત્તો અહાછંદો;
 એ પંચ દોષને દૂર ન કરે, અને મુનિપણું લાંબે મંદરે. આ. ૧૬
 શુણુ હીણાને શુશ્રુધિક સરિયો, થાય જે અન્નાણી;
 દર્શન અસારતો ચરણ કિહાંથી, એ ધર્મદાસ ગણી વાણીરે. આ. ૧૭
 શુણુ-પક્ષી ને શુણુનો રાગી, શક્તિ વિધિ ઉજમાલ;
 શ્રદ્ધા જ્ઞાન કથે ને કરણી, તે મુનિ-વંદું ત્રિકાલરે. આ. ૧૮
 વિષમકાલ માંહે પણ એ શુશ્રુ, પરખી જે મુનિ વંદે;
 પ્રવચનને અનુસારણી ક્રિયા, કરતો ભવ ભય છેદે રે. આ. ૧૯
 એહ સુત વ્યવહાર તણે બલ, શાસન જિનનું દીપે;
 સંપ્રતિ દુષ્પસહ સૂરિ લગેંએ, કુમતિ કંઠાંચહને છપેરે. આ. ૨૦
 ઇણુ વ્યવહારે જે વ્યવહારસે, સંયમનો ખપ કરશે;
 જ્ઞાન વિમલ શુરૂંને અનુસરસે, તે ભવ સિંધુને તરસેરે. આ. ૨૧

ઉપાધ્યાય ધી વિનયવિજયજી રચિત— આરાધના (પ્રાગુચ પ્રકાશ)નું સ્તવન.

સંસ્કૃત.

સકલ સિદ્ધિ-દાયક સદા, યોગીએ જિનરાય;	૧
સદ્ ગુરુ સ્વામિની સરસ્વતી, પ્રેમે પ્રભુમું પાપ.	
ત્રિભુવનપતિ ત્રિશલા તણે, નંદન શુભ ગંભીર;	૨
શાસન નાયક જન જયો, વર્દમાન વડવીર.	
એક દિન વીર જિજ્ઞંસને, ચરણે ઠરી પ્રભુભ;	૩
ભવિક છવના હિત ભણી, પૂછે ગૌતમ સ્વામ.	
મુક્તિ-માર્ગ આરાધિયે, (કડો) કેણિ પર અરિહંત;	૪
સુધા સરસ તપ વચન રસ, ભાંખે શ્રી ભગવંત.	
અતિચાર આલોછયે, મત ધરિયે ગુરુ-શાખ;	૫
છવ ખમાવો સંયલ જે, યોગિ ચોરાશ્રી લાખ.	
વિધિ શું વક્ત્રી વોસરાવિયે, પાપસ્થાનક અદાર;	૬
ચાર ચરણ નિત્ય અનુસરો, નિંદો દુરિત આચાર.	
શુભ કરણી અનુમોદિયે, ભાવ ભલો મન આણિ;	૭
અણુસણુ અવસર આદરી, નવ પદ જપો સુભણુ.	
શુભ ગતિ-આરાધન તણા, એ છે દશ અધિકાર;	૮
ચિત્ત આણીને આદરો, જિમ પામો ભવપાર.	

કાલ ૧ લી. (એ છીડી દિહાં રાખી, એ દેશી.)

જ્ઞાન દર્શન ચારિત્ર તપ વીરજ, એ પાંચે આચાર;
એહ તણા ઈહભવ પરભવના, આલોછયે અતિચારે.
પ્રાણી ! જ્ઞાન ભણે! શુભ ખાણી, વીર વદે એમ વાણીરે. પ્રા. ૧

ગુરૂ ઓલવિયે નહિ ગુરૂ વિનયે, કાલે ધરી ખડુમાન;
 સૂત્ર અર્થ તદુભય કરી સૂઘાં, લણિયે વહી ઉપધાનરે. પ્રા. ૨
 જ્ઞાન ઉપકરણ પાટી પોથી, ઠવણી નોકરવાલી;
 તેહ તણી કીધી આશાતના, જ્ઞાન ભક્તિ ન સંભાલીરે. પ્રા. ૩
 ઈત્યાદિક વિપરિત પણાથી, જ્ઞાન વિરાધ્યું જેહ;
 આ ભવ પરભવ વલીરે ભવો ભવ, મિચ્છામિ દુષ્કંડં તેહરે.

પ્રાણી ! સમકિત દયો શુદ્ધ જાણી. ૪

જિન વચને શંકા નવિ કીજે, નવિ પરમત અભિલાષ;
 સાધુ તણી નિંદા પરિહરજો, ફલ-સંદેહ મ રાખરે. પ્રા. સ. ૫
 મૂઢપણું છંડો પરશંસા, ગુણવંતને આદરિયે;
 સાહુમ્મિને^૧ ધર્મે કરી સ્થિરતા, ભક્તિ પ્રભાવના કરિયેરે. પ્રા. સ.
 સંઘ ચૈત્ય પ્રાસાદ તણો જે, અવર્ણવાદ મન લેખ્યો;
 દ્રવ્ય દેવકો જે વિણુસાળ્યો, વિણુસંતાં ઉવેખ્યોરે. પ્રા. સ. ૭

ઈત્યાદિક વિપરીતપણાથી, સમકિત ખંડ્યું જેહ;
 આ ભવ પર ભવ વલીરે ભવોભવ, મિચ્છામિ દુષ્કંડં તેહરે.

પ્રાણી ! ચારિત્ર દયો ચિત્ત આણી. ૮

પાંચ સમિતિ ત્રણુ શુભિ વિરાધી, આઠે પ્રવચન માય;
 સાધુ તણે ધર્મે પ્રમાદે, અશુદ્ધ વચન મન કાયરે. પ્રા. ચા. ૯

ગ્રાવકને ધર્મે સામાયિક, પોસહમાં મન વાલી;
 તે જથણા પૂર્વક જે આઠે, પ્રવચન માય ન પાલીરે. પ્રા. ચા. ૧૦

ઈત્યાદિક વિપરીતપણાથી, ચારિત્ર હહોલું જેહ;
 આ ભવ પરભવ વલીરે ભવો ભવ, મિચ્છામિ દુષ્કંડં તેહરે પ્રા. ચા. ૧૧

ખાર લેહે તપ નવિ કીધું, છતે જોગે નિજ શકતે;
 ધર્મે મન વચ(ન) કાયા વીરજ. નવિ ફારવિયું ભકતેર પ્રા. ચા. ૧૨
 તપ વીરજ આચાર એણી પરે, વિવિધ વિરાધ્યા નેહ;
 આ ભવ પરભવ વહીરે ભવો ભવ, મિચ્છામિ દુક્કડ તેહરે. પ્રા. ચા. ૧૩
 વહીય વિશેષે આરિત્ર કેરા. અતિચાર આલોધયે;
 વીર જિનેશ્વર વયણ મુણીને, પાપ ખેલ સર્વ ધોધયેરે. પ્રા. ચા. ૧૪

હાલ ૨ છ. (પામી મુચર પસાપ, એ દેથી.)

૧. પૃથ્વી પાણી તેહરે, વાયુ વનસ્પતિ; એ પાંચે થાવર કદા એ,
 ઠરી કર્ણણ આરંભરે, ખેત્ર જે એડિયા; કૂવા તલાવ ખણાવિયાએ. ૧
 ધર આરંભ અનેક રે, ટાંકા ભોધરાં; મેડી માલ ચણાવિયાએ.
 લિંપણ ગુંપણ કાજરે, એણીપરે પરં પરે; પૃથ્વીકાય વિરાધિયાએ. ૨
 ધોવણ નાવણ પાણીરે, જીતણ અપકાય; છોતી ધોતી ઠરી દુહબ્યાએ.
 ભાડીગર કુંભારરે, લોહ સોવનગરા; ભાડ ભુંભ લિહારાગરાએ. ૩
 તાપણ શેકણ કાજરે, વચનિખારણ; રંગણ રાંધણ રસવતીએ.
 એણી પરે કર્માદાનરે, પરે પરે કેવલી, તેહ વાયુ વિરાધિયાએ. ૪
 વાદી વન આરામરે, વાવી વનસ્પતિ; પાન ફૂલ ફૂલ મુંટિયાએ.
 પોંક પાપટી શાકરે, સેકયા સૂકબ્યાં; છેઘાં હુંઘાં આધિયાએ. ૫
 અલસી ને એરંડરે, ધાણી ધાલીને; ધણા તિલાદિક પીલિયાએ.
 ધાલી કોલુ માંહિરે, પીલી સેલડી; કંદ મૂલ ફૂલ ચેચિયાએ. ૬
 એમ એકેંદ્રિય છવરે, હણ્યા હણાવિયા; હણતા જે અનુભોદિયાએ.
 આ ભવ પરભવ જેહરે, વહીરે ભવો ભવ; તે મુજ મિચ્છામિ દુક્કડંએ ૭
 કમી સરમિયા કીધરે, ગાડર ગટોલા; હંચન પોરા અલશિયાએ.
 વાળા જળો ચુટેહરે વિચલિત રસ તણા, વહી અથાણા પ્રમુખનાએ.
 એમ બેઠંદ્રિય છવરે, જેમે દુહબ્યા, તે મુજ મિચ્છામિ દુક્કડંએ. ૮

ઉદ્દેહી જૂં લીંખરે, માંકડ મંકોડા; ચાંચડ કીડી કુંથુઆએ.
 ગદહિયા ઘીમેલરે, કાન ખનુરડા; ગીંગોડા ધનેરિયાએ.
 એમ તેઈદ્રિય જીવરે, જે મેં દુહવ્યા; તે મુજ મિચ્છામિ દુક્કડંએ. ૯
 માંખી મચ્છર ડાંસરે, મસા પતાંગિયા; કંસારી કોલિયાવડાએ.
 ઢીંકણ વિછુ તીડરે, લમરા લમરિયો; કોતા ખગ ખડમાંકડીએ.
 એમ ચૌરિંદ્રિય જીવરે, જે મેં દુહવ્યા; તે મુજ મિચ્છામિ દુક્કડંએ. ૧૦
 જલમાં નાખી જલરે, જલચર દુહવ્યા; વનમાં મૃગ સંતાપિયાએ.
 પીડ્યા પંખી જીવરે, પાડી પાસમાં; પોપટ ઘોંટ્યા પાંજરેએ.
 એમ પંચેંદ્રિય જીવરે, જે મેં દુહવ્યા; તે મુજ મિચ્છામિ દુક્કડંએ. ૧૧

ઢાલ ૩ જી.(સમક્રિતનું મૂલ જણિએજી. એ દેશી.)

ક્રોધ લોભ ભય હાસ્યથીજી, બોડ્યા વચન અસત્ય;
 કૂડ કરી ધન પારકાંજી, લીધા જેહ અદતરે;
 જિનજી ! મિચ્છામિ દુક્કડં આજ, તુમ સાંખે મહારાજરે;
 જિનજી ! દેઈ સારું કાજરે, જિનજી ! મિચ્છામિ દુક્કડં આજ. ૧
 દેવ મનુજ તિર્યંચનાજી, મૈથુન સેવ્યારે જેહ;
 વિષય રસ લંપટપણેજી, ઘણું વિડંબ્યો દેહરે. જિનજી. ૨
 પરિગ્રહની મમતા કરીજી, ભવ ભવ મેલીરે આથ;
 જે જિહાંની તે તિહાં રહીજી, કોઈ ન આવી સાથરે. જિનજી. ૩
 રચણી-લોજન જે કર્યાંજી, ક્રીધાં ભક્ષ્ય અસક્ષ્ય;
 રસના-રસની લાલચેજી, પાપ કર્યાં પ્રત્યક્ષરે. જિનજી. ૪
 મત લઈ વીસારિયાજી, વલી ભાંગ્યા પરચખખાણુ;
 કપટ હેતુ કિરિયા કરીજી, ક્રીધા આપ વખાણુરે. જિનજી. ૫
 ત્રણ ઢાલ આઠે દુહેજી, આલોયા અતિચાર;
 શિવગતિ-આરાધન તણેજી, એ પહેલો અધિકારરે. જિનજી. ૬

શરણ એક અરિહંતનું એ, શરણ સિદ્ધ લગવંત તો;	૨
શરણ ધર્મ શ્રી જૈનનો એ, સાધુ શરણ ગુણવંત તો.	
અવર મોડ સવી પરિહરીએ, ચાર શરણ ચિત્ત ધાર તો;	૩
શિવગતિ-આરાધન તણું એ, એ પાંચમે અધિકાર તો.	
આ ભવ પર ભવ જે કર્યાં એ, પાપ કર્મ કંઈ લાખ તો;	૪
આતમ-સામે નિંદિયે એ, પડિછમિયે ગુરુ-સાખતો.	
મિથ્યામતિ વર્તાવિયા એ, જે ભાંખ્યા ઉત્સૂત્રતો;	૫
કુમતિ કદાગ્રહને વશે એ, વલી ઉત્યાખ્યાં સૂત્ર તો.	
ઘડ્યા ઘડાવ્યા જે ઘણું એ, ઘંટી હલ હથિયાર તો;	૬
ભવ ભવ મેલી મૂકિયાં એ, કરતાં જીવ સંહાર તો.	
પાપ કરીને પોષિયા એ, જન્મ જન્મ પરિવાર તો;	૭
જન્માંતર પહોતા પછી એ, કોઇએ ન કીધી સાર તો.	
આ ભવ પરભવ જે કર્યાં એ, એમ અધિકરણ અનેક તો;	૮
ત્રિવિધ ત્રિવિધ વોસરાવિયે એ, આણી હૃદય વિવેક તો.	
દુષ્કૃત-નિંદા એમ કરી એ, પાપ કર્યાં પરિહાર તો;	૯
શિવગતિ-આરાધન તણું એ, એ છઠ્ઠો અધિકાર તો.	

- પરિશ્રમણા સુપરે કર્યા, અનુકંપા દાન;
સાધુ સૂરિ ઉવજાચને, દીધાં બહુ માન. ધન્ય૦ ૪
- ધર્મકાર જ અનુમોદિયે, એમ વારંવાર;
શિવગતિ-આરાધન તણે, એ સાતમે અધિકાર. ધન્ય૦ ૫
- ભાવ ભલો મન આણિયે, ચિત્ત આણી કામ;
સમતા ભાવે ભાવિયે, એ આતમરામ. ધન્ય૦ ૬
- સુખ દુઃખ-કારણ જીવને, કોઇ અવર ન હોય;
કર્મ આપે જે આચર્યાં, લોગવીએ સોય. ધન્ય૦ ૭
- સમતા વિષુ જે અનુસરે, 'પ્રાણી પુન્યના કામ;
છાર ઉપર તે લીપણું, ઝાંખર ચિત્રામ. ધન્ય૦ ૮
- ભાવ ભલો પરે ભાવિયે, એ ધર્મનો સાર;
શિવગતિ-આરાધન તણે, એ આઠમે અધિકાર. ધન્ય૦ ૯

હાલ ૭ મી, (રેવત ગિરિ ઉપર—એ દેશી.)

- હવે અવસર લાણી, કરીએ સંલેખણા સાર;
અણસણુ-આદરીએ, પચ્ચખી ચારે આહાર.
લલુતા સવી મૂઢી, છાંડી મમતા 'અંગ;
એ આતમ જેલે, સમતા જ્ઞાન તરંગ. ૧
- ગતિ ચારે કીધાં, આહાર અનંત નિઃસંક;
પણ તૃપ્તિ ન પામ્યો, જીવ લાલચિયો રંક;
દુલહો એ વઢી વઢી, અણસણુનો પરિણામ,
એધી પાનીને, શિવપદ સુરપદ-દામ. ૨

ધન્ય ! ધત્તા શાલીભદ્ર, ગંધક મેઘકુમાર,
અણુસણુ-આરાધી, પામ્યા ભવનો પાર;
શિવ મંદિર જાશે, કરી એક અવતાર,
આરાધન કેરો, એ નવમો અધિકાર. ૩

દશમે અધિકારે, મહામંત્ર નવકાર,
મનથી નવી મૂકો, શિવસુખ ફલ-^૧દાતાર;
એ જપતાં જાણે, દુર્ગતિ દોષ વિકાર,
સુપરે એ સમરો, ચૌદ પૂરવનો સાર. ૪

જન્માંતર જાતાં, જો પામે નવકાર,
તો પાતિક ગાળી, પામે સુર-અવતાર;
એ નવપદ સરખો, મંત્ર ન કોઈ રસંસાર,
ઈહ ભવ ને પરભવ, સુખ સંપત્તિ-દાતાર. ૫

જીવો ભીલ ને ભીલડી, રાજા રાણી થાય,
નવપદ-મહિમાથી, રાજસિંહ મહારાજ;
રાણી રતનવતીએ, ^૩ પામ્યા છે સુરલોગ,
એક ભવથી લહેશે, સિદ્ધિ વધુ-સંજોગ. ૬

શ્રીમતીને એ વલી, મંત્ર કહ્યો તત્કાલ,
મણિધર^૪ ક્ષીટીને, પ્રગટ થઈ કુલ-માલ,
શિવકુમારે યોગી, સોવન પુરસો કીધ,
એમ એણે મંત્રે, કાજ ઘણાંના સિદ્ધ. ૭

એ દશ અધિકારે, વીર જિણેમૂરે લાંખ્યો,
આરાધન કેરો, વિધિ જેણે ચિત્તમાં રાખ્યો,
તેણે પાપ-પંખાલી, ભવ-અય દૂરે નાખ્યો;
જિન-વિનય કરતાં, સુમતિ અમૃતરસ આખ્યો. ૮

હાલ ૮ મી (નમો બી લાવમું એ-એ દેવી)

સિદ્ધાર્થરાય-કુલ-૧તિલોએ, ત્રિશલા માત મદ્દાર તો;

અવનિ-તલે તમે અવતર્યા એ, કરવા અમ ઉપકાર.

જયો જિન વીરજી એ.

૧

મેં અપરાધ કર્યા ઘણાએ, કહેતાં ન લડું પારતો;

તુમ ચરણે આવ્યા બાણીએ, જો તારે તો તાર.

જા ૦ ૨

આશ કરીને આવિયોએ, તુમ ચરણે મહારાજ તો;

આવ્યા ને ઉવેળયોએ, તો કેમ રહેશે લાજ.

જા ૦ ૩

કર્મ અહુંજણ આકરાએ, જન્મ મરણ જન્મલલતો;

હું છું એહથી ઉભગ્યોએ, છોડાવો દીન-દયાલ.

જા ૦ ૪

આજ મનોરથ મુજ દૃષ્ટ્યાએ, નાહાં દુઃખ દહોલતો;

ગુહા જિન ચાવીશમે એ પ્રગટયા પુન્ય કર્મોલ.

જા ૦ ૫

ભવ ભવ વિનય તુમારડોએ, ભાવ બહિ તુમ પાપ તો;

દેવ ! દયા કરી દીજિયેંએ, જોધિ ખીજ મુપસાય.

જા ૦ ૬

પ્રશસ્તિ-કવચ.

જ્યેમ તરણ તારણ મુગતિ-કારણ, દુઃખ નિચરણ જગ જ્યો;

શ્રી વીર જિનવર-ચરણ મુણાં, અધિક મન ઉલટ થયો.

૧

શ્રી વિજયદેવસૂરી-પટપર, વીર્ય જંગમ દંણિ જ્યો;

વપગચપતિ શ્રી વિજયમળસૂરિ, સુરિ-તેજે જગનને.

૨

શ્રી હીરવિજયસૂરિ-શિષ્ય પાચક, દીર્ઘવિજય સૂર મુરલને;

વસ શિષ્ય પાચક વિનયવિજયે, મુણે જિન ચાવીશમે.

૩

૧ મુગ-તિલક ૨ પાંતર દેવધાન ૩ પા ૦ ૬૬ ૪ પા ૦ નરદેવ.

સય સત્તર સંવત ઉગણપોરે, રહી રાંદેર ચૌમાસ એ;
 વિજયદશમી વિજય-કારણ, કીચો ગુણ અવ્યાસ એ. ૪
 નરભય-આરાધન સિદ્ધિ-સાધન, મુકૂત લીલવિલાસ એ;
 નિર્જરા હોતે સ્તાન રચિયું, નામે પુણ્ય પ્રકાશ એ. ૫

વાચક શ્રી સમયમુંદર વિરચિત લઘુ આરાધના રૂપ

શ્રી ઋષભદેવ સ્તુતિ.

એ કર જોડી વિનવુંજ, સુણ સ્વામી ! સુવિદિત;
 કૂડ કપટ મૂકી કરીજ, વાત કહું આપ વીત.
 કૃપાનાથ ! મુજ વિનતી અવધાર, તું સમરથ-
 ત્રિભુવન-ધણીજ, મુજને હસ્તર તાર. કૃં ૧
 ભવસાયર ભમતાં થકાંજ, દીઠા હુઃખ અનંત;
 ભાગ્ય સંયોગે તું લેટિયોજ, ભય-ભંજન ભગવંત. કૃં ૨
 જે હુઃખ ભાંજે આપણુંજ, તેહને કહીએ હુઃખ;
 પર હુઃખ-ભંજન તું સુણ્યોજ, સેવકને દે સુખ. કૃં ૩
 આલોચણુ લીધા પપળેંજ, જીવ રૂલે રે સંસાર;
 રૂપી લખમણા મહાસતીજ, તેનો સુણ્યો અધિકાર. કૃં ૪
 હસ્તસમકાલે દોહિયોજ, સુધો ગુરુ-સયોગ;
 પરમારથ પ્રીછે નહિજ, ગડર પ્રવાહી લોગ. કૃં ૫
 તિણે તુજ આગલ આપણાજ, પાપ આલોઈ આજ;
 મા-આપ આગે બોલનાંજ, બાલકને શી લાજ ? કૃં ૬

- જિનધર્મ જિનધર્મ સદુ કહેલ, યાપે આપ આપણી વાત;
 સામાચારી જૂજૂકીય, સાંસે પડયું અમ છાત. કૃં ૭
 બલુ અલાણુપણે કરીય, બોધ્યા ઉત્સવ-બોલ;
 રતને કાગ ઉડાવતાંય, હાર્યો જન્મ નિદોલ. કૃં ૮
 ભગવંતે ભાંખ્યું તે દિહાં ? છ, ક્યાં ? મુજ કરણી એહ;
 તજ પાખર ખર કેમ સહે ? છ, સખલ વિભાસણુ એહ. કૃં ૯
 આપ પડ્યું આકરુંય, બાણે લોક મહંત;
 પણુ ન કરું પ્રમાદીઓય, મહાસાહસ હયાંત. કૃં ૧૦
 કાલ અનંતે મેં લલાંય, તણુ રતન શ્રીકાર;
 પણુ પરમાદે પાડિયાય, કિહાં જઈ કરું ? પોકાર. કૃં ૧૧
 બણું ઉત્કૃષ્ટ કિરિયા કરુંય, ઉચ્ચ કરું વિહાર;
 ધીરજં જીવ ધરે નહિંય, પોતે જહુવ સંસાર. કૃં ૧૨
 સદજ પડ્યો મુજ આપણેય, ન ગમે ભૂંડી વાત;
 પર નિંદા કરતાં થકાંય, બાય દિન ને રાત. કૃં ૧૩
 કિરિયા કરતાં દોહિલીય, આલસ આણે રે જીવ;
 ધર્મ પખે ધંધે પડ્યોય, નરકે કરશે રીવ. કૃં ૧૪
 અણુહુંતાં ગુણુ કો કહેય, તો હરખું નિયતીય;
 કો હિત શીખ ભલી કહેય, તો મન આણું રીસ. કૃં ૧૫
 વાદ ભણી વિદ્યા ભણીય, પર રંજન ઉપદેય;
 મન સંવેગ ધર્યો નહિય, કેમ સંસાર તરેય ? કૃં ૧૬
 સૂત્ર સિદ્ધાંત વખાણુતાંય, ગુણુતાં કર્મ વિપાક,
 ખિણુ એક મનમાં ઉપજેય, મુજ મરકટ વૈરાગ. કૃં ૧૭
 ત્રિવિધ ત્રિવિધ કરી ઉચ્ચરૂય, ભગવંત તુંહિ હનુર;
 વારંવાર બાંધી વલીય, છુટક બારો દર. કૃં ૧૮

આપ કાજ ગુણ સચતાંજી, કીધાં આરંભ કોડ;
 જયણા ન કરી જીવનીજી, દેવ ! દયાપર છોડ. કૃં ૧૯
 વચન દોષ વ્યાપક કહ્યાજી, દાખ્યા અનરથ દંડ;
 કૂડ કહ્યાં બહુ કેલવીજી, મત કીધાં સત ખંડ. કૃં ૨૦
 અણુદીધું લીને તણુખણુજી, તોહી અદ્વતાદાન;
 તે દ્રવણુ લાગા ઘણાંજી, ગણતાં નાવે જ્ઞાન. કૃં ૨૧
 ચંચલ જીવ રહે નહીંજી, રાચે રમણી-રૂપ;
 કામ વિટંબના શી કહું ? જી, તું જાણે તે સ્વરૂપ. કૃં ૨૨
 માયા મમતામેં પડયોજી, કીધો અધિકો લોભ;
 પરિગ્રહ મેડ્યો^૧ કારમોજી, ન ચઢી સંયમ-શોભ. કૃં ૨૩
 લાગાં મુજને લાલચેંજી, રાત્રિલોજન-દોષ;
 મેં મન મૂક્યો મોકલોજી, ન ધર્યો ધર્મ સંતોષ. કૃં ૨૪
 ઇણુભવ પરભવ હુકુવ્યાજી, જીવ ચોરાસી લાખ;
 તે મુજ મિચ્છામિ હુકુડંજી, ભગવંત ! તોરી સાખ. કૃં ૨૫
 કર્મદાન પત્રરે કહ્યાંજી, પ્રગટ અઢારે પાપ;
 જે મેં સેવ્યા તે હવેજી, બગસ બગસ માય બાપ ! કૃં ૨૬
 મુજ આધાર છે એટલોજી, સદ્ગુણ છે શુદ્ધ;
 જિનધર્મ મન મીઠો ગમેજી, જિમ સાકરસું દૂધ. કૃં ૨૭
 ઋષભદેવ ! તું રાજિયોજી, શત્રુજય ગિરિ શણુગાર;
 પાપ આલોયાં આપણાજી, કર પ્રભુ ! મોરી સાર. કૃં ૨૮
 મર્મ એહ જિનધર્મનોજી, પાપ આલોયાં જાય;
 મનસું મિચ્છામિ હુકુડંજી, દેતાં દૂરે પલાય. કૃં ૨૯
 તું ગતિ તું મતિ તું ધણીજી, તું સાહેબ તું દેવ;
 આણુ ધરું શિર તાહરીજી, ભવ ભવ તોરી સેવ. કૃં ૩૦

પ્રસરિત-કલશ.

એમ ચઢી થેતુને ચરણ લેટયા, નાભિનંદન જિનતણા;
 ૩૨ ભેડી આદિ જિણુંદ આગે, પાપ આલોચા આપણા.
 શ્રી પૂજ્ય જિનચંદ્રસૂરિ સદ્ગુરુ, પ્રથમ શિષ્ય સુયશ ઘણે,
 ગણી સહસ્રચંદ્ર સુશિષ્ય વાચક, સમય સુંદર ગણી ભણે. ૩૧

જ્ઞાનવૃક્ષ મહારાજ શ્રી નાનચંદ્રજી સ્વામી કૃત.
 બોધ બાવની.

પેદરા.

અરિહંત સિદ્ધ ગણી ગુણ લખ્યાં, ઉવગાયા આજુગાર;
 એ પાંચે પ્રણમી કરી, ભેડ કરે જયકાર. ૧
 ૧૨ ૧૨ આપો ધારણ, મેર કરી મુજ માન; ;
 સાહાય કરે સેવક ભણી, ઉવમ સદેવો થાય ૨
 અત્યાગમ અર્થે લખ્યાં, કથો ન થકે કોય;
 પણ ગુરુ-પ્રપાદ્યે કરી, સમજણ સદગે હોય. ૩
 ભેડ કરે જિન વચણથી, દેખ નૂતનો ન્યાય;
 મુગધલોક સમજાવવા, આનંદ હિન ચિત્ત લાય ૪
 નય પ્રમાણ લાણે નહિ, કરે વખાંત મલ્યાય,
 સમકિતમાં સચય કહો, તજન કિન કંઠોવ ૫
 લેખ લઈ જિનરાજને, કષ્ટ કરે મુકુ કર;
 આજુ આરાધિ જિન ગણી, સુન પાનો સરસર

ઠાલ—(આદરજીવ કામા ગુણ આદર, :એ દેશી)

ધણુ આરે નિન્હવ નીકલિયા, દુષમ પંચમ કાલજી;
સાધપણું કહે મેંહિંજ પાળાં, અવરાં શિર દે આલજી,
ન્યાય મારગરો નિરણો કીજે.

આપ કર્તવ્યમેં કસર ન જાણે, પેલારા મત ઉઠાયજી;
ખખર વિના તે ખોટ^૧ પડ્ડે, સમઝે નહિં ન્યાય અન્યાયજી ન્યા. ૧

તરતમ જોગે સાધુ દીસે, શ્રાવક પણ ધણુ રીતજી;
સાધુ શ્રાવકમેં સાંસો ધારે, તો શ્રદ્ધા વિપરીતજી ન્યા. ૩

ઠાણુંગને સાતમે ઠાણે, પૂછે ગૌતમ એમજી;
છદ્મસ્થ કેવલીરો અંતર, તે જાણીજે કેમ ? જી. ન્યા. ૪

હિંસા મૃષા અદત્ત જે સેવે, વેદે શબ્દાદિ પંચજી;
આહાર સદોષી પૂજા-વંછે, ઉપદેશે જ્યુ ન કરે રંચજી. ન્યા. ૫

એ સાતે સુલટા જો હોવે, તો હોવે કેવલ નાણુજી;
વક્ત્રી ઠાણુંગે ચોથે ઠાણે, વીર વદે એમ વાણુજી. ન્યા. ૬

ચાર વિકથા કરે તે જિણુ જિણુ, અશુદ્ધ આહાર પણ ખાયજી;
કાઉસગ્ગ ન કરે આત્મભાવે, એ ખીજો અન્યાયજી. ન્યા. ૭

નિશિ-અંત દો ધર્મ ન ચિંતે, પ્રમાદે ઉદય વશ થાયજી;
સામુદાણી લિક્ષા ન કરે, તો કેવલ રહ્યો અટકાયજી. ન્યા. ૮

વંક જડા સમજે નહિં સુપરે, તો કેમ ટાલે ? દોષજી.

સાતમે શતકને પહેલે ઉદેશે, પંચમ અંગ વિદ્યોકજી. ન્યા. ૯

દશમા ^૨જીવઠાણા લગે સાધુ, કષાય યુક્ત કહેવાયજી;

ગુણી ઘણો પણ વિપરીત ચાલે, સૂત્ર ન્યાયે ન ચલાયજી. ન્યા. ૧૦

પાપ પુણ્ય-પ્રકૃતિ બાંધે, છઠે ગુણુ ઠાણે જીવજી;

છત્રીસ પાપને પુન્ય એકત્રીસે, બાંધ તણી તિહાં નીવજી. ન્યા. ૧૧

દશમે પાપ-પ્રકૃતિ ચઉદે, બંધ તણું છે કામણ;
 અતંત ગુણાકર મુનિવર તે પણ, પાપ બંધે કિણ કામી છ.ન્યા. ૧૨
 શુદ્ધ સાધુ ઉપરલે 'ચઉ ગુણ કાણે, તે નહિ' પંચમ કાલણ;
 પ્રમાદ સહિત આરંભ પણ લાગે, છઠે ગુણ કાણે બાલણ. ન્યા. ૧૩
 ક્યાય આગ્રવ તે દશમા તાંધ, તેરમે ભોગ પિછાણણ;
 પ્રકુશ નીચ ઠાંઈણ કાલે વરતે, નિણમે સંયમ ગુણની હાણણ. ન્યા. ૧૪
 બે ધડી સૂત્ર-ન્યાયે ચાલે, તો લહે કેવલ નાણણ;
 સૂત્ર ન્યાયે ન ચલાયે પૂરો; તેણે અટકી નિર્વાણણ. ન્યા. ૧૫
 કલ્પસૂત્રે આ પંચમ કાલરા, કલહકારી મુનિરાયણ;
 કમર મચ્છરને ઉદવેગી, ઘણી અસમાધિ યાયણ. ન્યા. ૧૬
 ઉત્તરાધ્યયને એ ગુણ ત્રીયમે, એકલો રહે અણુગારણ;
 અપ્પ^૧ કલહો તુંકારો ન લહે, એમ કહ્યો જિનરાયણ ન્યા. ૧૭
 સ્થિવર કલ્પીમે કલહો દીઠા, તવ ભાંજ્યો ભગવંતણ;
 દયા ધૃતબંધે સાધરમીરો, કલહ મિટાવે સંતણ; ન્યા. ૧૮
 મુયગડાંગ બીજે મુત બંધે, સમમ અધ્યયન વિચારણ;
 ઉદગપેદાલ પુત્રરે આગે, કહે ગૌતમ અણુગારણ. ન્યા. ૧૯
 ચારિત્રિયો ઘણો ગુણવંત પોતે, યથોક્ત મુનિરાયણ;
 તેની નિંદા કરે પરલોકે, નહિ આરાધિક યાયણ. ન્યા. ૨૦
 નવ દીક્ષિત દ્વ્યલિંગી સાધુ, જ્ઞાનાદિ ગુણ હીનણ;
 છવાદિ નવ તત્ત્વ ન જાણિયો, પણ પ્રતીતે^૩ હીનણ. ન્યા. ૨૧
 વિણ સાથે સંલોગ^૪ કરતાં, નહિ ઉત્તમને દોષણ;
 દોષ કદ્યાં સંલોગ ન યાવે, સૂત્ર ન્યાય વિલોકણ. ન્યા. ૨૨

૧ ચાર=૧૧-૧૨-૧૩-૧૪ મો. ૨ અપ્પ ૩ મદા. ૪ આદા-

- પ્રમદાંત્ર બીજે મુખપાંચે, પંચમ ગ્રંથનું મુખરણ; ન્યા. ૩૪
 આ કામી આદાર કરતો, દેખીને અણગારણ.
- મૈં દિપ્ત અદિપ્ત ન ભાંજે, જે મુનિવર ગુણધારણ; ન્યા. ૩૫
 અસ્થરો વ્યવહાર ન પડેદો, જોલે ભાષા વિચારણ.
- ભાંગને ત્રીજે દાણે, અગ્નિ આત્મ ગંધાયણ; ન્યા. ૩૬
 હેંસા શૂદ્ધ અશુદ્ધ આદારથી, પાપ કદા જિનરાયણ.
- આધાકર્મીરી સીતા લોગવે, જે પદ સેવ્યા તેણણ; ન્યા. ૩૭
 મુગદાંત્ર પહેલે મુખપાંચે, તીર્થ કરના વેણણ.
- દબે છ લેશ્યા કદી મુનિવરમાં, પંચમ અંગ મુખરણ; ન્યા. ૩૮
 ઉપરલી તણુ ભાવે ભાંખી, સૂત્ર ન્યાય વિચારણ.
- પગલે પગલે મત ઉડાવે, મૂર્ખ ન જાણે મર્મણ; ન્યા. ૩૯
 ચાર વીરથ શિર આલ દેતાં, નહિં લલ નહિં સર્મણ.
- વલી કહે ઉત્કૃષ્ટ પર્યાં, પામે ઓતા મર્મણ; ન્યા. ૪૦
 ચરકારી ઉપજે તિજુ સેવી, ન ભાંધે ગાદા કર્મણ.
- મુનિ થયા પણ મર્મ ન જાણ્યો, પકડી ગાદી રૂઢણ; ન્યા. ૪૧
 સ્વાદાહ સંમન્યા વિષુ મૂરખ, સેવે માયા શુદ્ધણ.
- એક અંશે નો ઓછું યાપે, વલી અધિક કરે યાપણ; ન્યા. ૪૨
 તેહને સમકિત કેમ સંભવે ?, હોય ત્રિયાત્વમેં વ્યાપણ.
- નિન્દવની તો એ નીચાની, કહે ઓછું વિપરીતણ; ન્યા. ૪૩
 સંજમ તેનો કેમ સદહીજે ?, નહિં સમકિતરી રીતણ.
- બલ સામર્થ્ય આપણું દેખી, ઘડા શરીર નીરોગણ; ન્યા. ૪૪
 દબ્ય ખેત્ર કાલ ભાવ જાણુને, પાલે સંજમ સધીરણ.
- દશવિકાલિક અધ્યયન આઠમેં, એમ કહ્યો જગદીશણ; ન્યા. ૪૫
 જઘન્ય મઝમ ઉત્કૃષ્ટે ભાવે, તે પાલે મુનિ-મંથણ.
- ૧ આધાકર્મી આદારનો અંશ જેમાં બનેલ હોય તે.

પરમે દુશીલપણું નવિ દાખે, ભાંખે પ્રવચન સારણ;
 જિજ્ઞ વચને કોષ્ટ ખેડ ન પામે, ત્યું ઉપદેશે અણુગારણ. ન્યા. ૪૬
 દશવિકાલિક દશમે અજઘપણે, એ જિનવચન રસાલણ;
 શિવસાધન આરાધન કારણ, આગમ અરથ સંભાલણ. ન્યા. ૪૭
 જે જે મત કરે લબ્ય પ્રાણી, હારે હપણ ચારણ;
 અતિક્રમ બ્યતિક્રમ પીજે, અતિચાર અનાચારણ, ન્યા. ૪૮
 ભાગ દીધા પછી મનમેં ધ્યાવે, બીજે સામે ભયણ;
 બીજે અંગે ફરસ કર મૂકે, ચોથે લે મોંઢામેં ખાયણ. ન્યા. ૪૯
 ઇત્યાદિક જે જાવ પવતાયા, સૂત્ર-સાંખ દેખાયણ;
 માપ ઉત્સાપ કરી નહિં કરવું, લેજે સમણ ન્યાયણ. ન્યા. ૫૦
 જાવ પરપે એવં જૂતના, નહિ વ્યવહાર-વિચારણ;
 મહર પ્રવાહી લોક ન જાણે, ટાળે ધર્મ અપારણ. ન્યા. ૫૧
 એણી પરે ન્યાય અનેકજ દીસે, મત કરે ખાંચાતાણુણ;
 ન્યાય સહિત જે રવાણી ભાંખે, તેનો ભણ્યો પ્રમાણુણ. ન્યા. ૫૨
 પ્રોષ કારણ એ જાવનો કીધી, જાવ ઉલટ મન આણુણ;
 જિનવાણી પરિણત લબ્ય પ્રાણી, નિચેય લહે નિર્વાણુણ. ન્યા. ૫૩
 પૂરવ્ય કર્મેંદુ સુર પસાએ, જાલેંદુ કહે એમણ;
 લંબત ઉગણીને અધ્યાત્મીયનાં, મંડનપુરે ધરી પ્રેમણ. ન્યા. ૫૪

શ્રી રત્નાકરપચ્ચીશી.

દરિયોત છંદ

- મંદિર છે. સુહૃતતણી માંગસ્ય કિડાના પ્રભુ,
 ને ઈંદ્ર નર ને દેવના સેવા કરે તારી વિભુ;
 સર્વજ્ઞ છે સ્વામી વળી શિરદાર અતિશય સર્વના,
 ધણું છવ છું ધણું છવ છું ભંડાર જ્ઞાન કળા તણા. ૧
- ત્રણ જગતના આધાર ને અવતાર હે કરૂણા તણા,
 વળી વૈદ્ય ! હે દુર્વાર આ સંસારનાં દુઃખો તણા;
 વીતરાગ વલ્લભ વિન્ધના તુજ પાસ અરજી ઉચ્ચરું,
 ભણો છતાં પણ કહી અને આ હૃદય હું ખાલી કરું. ૨
- શું બાળકો માખાપ પાસે ખાળકિડા નવ કરે ?
 ને સુખમાંથી જેમ આવે તેમ શું નવ ઉચ્ચરે ?
 તેમજ તમારી પાસ તાપક ! આજ લોગા ભાવથી;
 જેવું જન્યું તેવું કહું તેમાં કરું ખોટું નથી. ૩
- મેં દાન તો દીધું નહિ ને શીયળ પણ પાળ્યું નહિ,
 તપથી કમી કાયા નહિ શુભ ભાવ પણ ભાળ્યો નહિ,
 એ ચાર ભેદે ધર્મમાંથી કાંઈ પણ પ્રભુ ! નવ કરું,
 મહારું જમણુ ભવસાગરે નિષ્કળ ગયું નિષ્કળ ગયું ! ! ૪
- હું ક્રોધ અગ્નિથી ખળ્યો વળી લોભ સર્પ દર્યો મને,
 ગળ્યો માનરૂપી અજગરે હું કેન કરી ધ્યાવું તને ?
 મન મારું માયાબળમાં મોહન ! મહા મુંઝાય છે,
 ચલી ચાર ચોરો હાથમાં ચેતન ધણો ચગદાય છે. ૫

મેં પરભવે કે આ ભવે પણ હિત કાંઈ કયું નહિ,
તેથી કરી સંસારમાં મુખ અદ્ય પણ પામ્યો નહિ;
જન્મો અમારા જિનજી ! ભવ પૂર્ણ કરવાને થયા,
આવેલ જાજી હાથમાં અજ્ઞાનથી હારી ગયા. ૬

અમૃત ઝરે તુજ મુખ રૂપી ચંદ્રથી તોપણ પ્રભુ !
ભીંજાય નહિ મુજ મન અરેરે ! શું કરું ? હું તો વિભુ !
પત્થર થકી પણ કંઠણ માડું મન ખરે ! ક્યાંથી દ્રવે ?
મરકટ સમા આ મન થકી હું તો પ્રભુ ! હાર્યો હવે. ૭

ભમતા મહા ભવસાગરે પામ્યો પસાયે આપના,
જે જ્ઞાન દર્શને ચરણરૂપી રત્નત્રય હજકર ઘણા;
તે પણ ગયા પરમાદના વશથી પ્રભુ કહું છું ખરું,
કોની કને કિરતાર આ પોકાર હું જઈને કરું ? ૮

ઠગવા વિભુ ! આ વિશ્વને વૈરાગ્યનાં રંગો ધર્યા,
ને ધર્મનો ઉપદેશ રંજન લોકને કરવા કર્યા;
વિદ્યા ભણ્યો હું વાદ માટે કેટલી કથની કહું ?
સાધુ થઈને જહારથી દાંબિક અંદરથી રહું. ૯

મેં મુખને મેલું કયું દોષો પરાયા ગાઈને,
ને નેત્રને નિહિત કર્યાં પરનારીમાં લપટાઈને;
વળી ચિત્તને દોષિત કયું ચિંતી નકારું પરતણું,
હિ નાથ ! માડું શું થશે ? ચાલાક થઈ ચૂક્યો ઘણું. ૧૦

કરે કાળજીને કતલ પીડા કામની જાહામણી,
એ વિપદમાં જની અંધ હું વિડંબના પામ્યો ઘણી,
તે પણ પ્રકાશ્યું આજ લાવી લાજ આપ તણી કને,
માણું સહુ તેથી કહું કર માફ મારા વાંકને. ૧૧

નવકાર મંત્ર વિનાશ કીધો અન્ય મંત્રો બાણીને,
 કુશાશ્રનાં વાક્યો વડે હણી આગમોની વાણીને;
 કુદેવની સંગત થકી કર્મો નકામા આચર્યા,
 મતિ જમ થકી રત્નો ગુમાવી કાચ કટકા મેં મહા ૧૨

આવેલ દ્રષ્ટિમાર્ગમાં મૂકી મહાવીર ! આપને,
 મેં મુદ્ધિએ હૃદયમાં ધ્યાયા મહનના આપને;
 નેત્રબાણે ને પથોધર નાણી ને સુંદર કટી,
 શબ્દગાર સુંદરીઓ તણાં છટકેલ ધર્મ જોયાં અતિ. ૧૩

મૃગનયની સમ નારી તણાં સુખચંદ્ર નીરળવાવતી,
 મુજ મન વિષે જે રંગ લાગ્યો અરૂપ પણ ગૂઢો અતિ;
 તે શુભ રૂપ સમુદ્રમાં પીયા છતાં જાતો નથી,
 તેનું કહો કારણ તમે જાણું કેમ હું આ પાપથી ? ૧૪

સુંદર નથી આ શરીર કે સમુદાય શુભ તણો નથી,
 ઉત્તમ વિલાસ કળા તણો દૈદિધ્યમાન પ્રજા નથી;
 પ્રભુતા નથી તો પણ પ્રભુ ! અભિમાનથી અક્કડ કરું,
 ચોપાટ ચાર મતિ તણી સંસારમાં ખેટ્યા કરું. ૧૫

આયુષ્ય ઘટતું જાય તો પણ પાપજુદિ નવ ઘટે,
 આયા શુભનની જાય પણ વિપયાનિકાયા નવ મટે;
 ઔપધ વિષે કરું જલ પણ હું ધર્મને તો નવ મણું,
 જની મોહમા મસ્તાન હું પાયા વિનાના પર ચલું. ૧૬

આત્મા નથી પરજાવ નથી વગી પુણ્ય પાપ કર્યું નથી,
 મિથ્યાત્વની કદુ વાણી મેં ધરી કાન પીધી સ્વાદથી;
 રવિ સમ હજાર રાને કરી પ્રભુ આપથી તો પણ અરે,
 દીવો હજુ કુચે પડ્યો પિંછાર ઉં સુજને અરે ! ૧૭

મેં ચિત્તથી નહિ દેવની કે પાનની પૂજા ચાહી,
 ને શ્રાવણે કે સાધુઓનો ધર્મ પણ પાળ્યો નહિ;
 પામ્યો પ્રભુ નરગવ છતાં રત્નમાં રત્ના જેવું થયું,
 ઘોળી તણા કુત્તા સમું મમ જીવન સહુ એળે ગયું.

૧૮

હું કામધેતુ કંઈપતર ચિંતામણિના ખ્યારમાં,
 જોતાં છતાં અંખ્યો ઘણું જની લુબ્ધ આ સંસારમાં;
 જે પ્રગટ સુખ દેનાર તહારો ધર્મ તે સેવ્યો નહિ,
 મુજ મૂર્ખા ભાવોને નિહાળી નાથ ! કર કંઈકા કંઈ.

૧૯

મેં ભોગ સારા ચિંતવ્યા તે રોગ સમ ચિંત્યા નહિ,
 આગમન ઇચ્છ્યું ધન તણું પણ મૃત્યુને પ્રીછ્યું નહિ,
 નહિ ચિંતવ્યું મેં નર્ક કારાગ્રહ સમી છે નારીઓ,
 સધુળિંદુની આશા મહીં ભય માત્ર હું ભૂલી ગયો;

૨૦

હું શુદ્ધ આચારોવડે સાધુ હૃદયમાં નવ રહ્યો,
 કરી કામ પર ઉપકારના યશ પણ ઉપાર્જન નવ કર્યો;
 વળી તીર્થનાં ઉદ્ધાર આદિ કોઈ કાર્યો નવ કર્યાં,
 ફોગટ અરે ! આ લક્ષ ચોરાશી તણા ફેરા ફર્યા.

૨૧

શુરવાણીમાં વૈરાગ્ય કેરો રંગ લાગ્યો નહિ અને,
 હર્જન તણા વાક્યો મહીં શાંતિ મળે ક્યાંથી મને ?
 તરૂં કેમ હું સંસાર આ અધ્યાત્મ તો છે નહિ જરી,
 તુટેલ તળીયાનો ઘડો જળથી ભરાયે કેમ કરી ?

૨૨

મેં પરભવે નથી પુન્ય કીધું ને નથી કરતો હજી,
 તો આવતાં ભવમાં કહો ક્યાંથી થશે હે નાથજી !
 ભૂત ભાવી ને સાંપ્રત ત્રણે ભવ નાથ ! હું હારી ગયો,
 સ્વામી ! ત્રિશંકુ જેમ હું આકાશમાં લટકી રહ્યો.

૨૩

અયલા નકામું આપ પાત્રે નાથ ! શું જાકરું થયું ?
 હે દેવતાના પૂજ્ય ! આ ચરિત્ર મુજ પોતા તણું;
 બલો સ્વરૂપ તણ લોકનું તો માહરું શું-માત્ર આ ?
 જ્યાં કોડનો હિસાબ નહિ ત્યાં પાછની તો વાત ક્યાં ? ૨૪

ચાંદલ વિકીરિત.

હારાથી ન સમયે અન્ય દીનનો, ઉદારનારો પ્રભુ !
 મહારાથી નહિ અન્ય પાત્ર જગમાં, જોતાં જડે હે વિભુ !
 મુક્તિ મંગલ સ્થાન ! તોય મુજને, મુજા ન લક્ષ્મી તણી !
 આપો સમ્યગ્ સ્થામ રલ જીવને, તો તૃપ્તિ થાયે ઘણી ॥ ૨૫

શ્રી ચતુર્વિંશતિ જિનસ્તુતિ.

(વસંતતિથિ ૭૬)

શ્રી તીર્થરાજ વિમલાચલ નિત્ય વંદો,
 દેખી સદા નયનથી જિમ પૂર્ણ ચંદો;
 પૂજે મલી મુરવરો નરનાથ જેને,
 ધારી સદા ચરણ લાંછન માંહિ તેને. ૧

શ્રેયાંસના ધર વિપે રસ ઇંદુ લીધો,
 નિદ્રા મહી નિજ પ્રપૌત્ર સુપાત્ર કીધો;
 માતા પ્રત્યે વિનય લાવ ધરી પ્રભુએ,
 અર્ચુ અહો પરમ કેવલ શ્રી વિભુએ. ૨

દેવાધિદેવ ગજ-લાંછન ચંદ્રકાંતિ,
 સંસાર સાગર તણી હરનાર પ્રાંતિ;

એવા જિનેશ્વર તંત્રા મુખપાદ પૂજે,
 સિદ્ધિ નહિ કમલમાં લુપ્ત તૂટી દૂજે. ૩
 જન્મેના નથી નયરી ઉત્તમ જે મળેખ્યા,
 વાત્સ નરેશ પ્રભુનાં જિલ શત્રુ યોધા,
 દેહિપમાન જનની વિજયા જિતકારી,
 સેવા સદા અજિતનાથ ઉર્મજકારી. ૪
 વાણે ન કેસ ગિરમાં નખ રોમ બ્યાધિ,
 પ્રસ્વેદ ગાત તહિ સેય સદા યમાધિ;
 છે માંસ યોજિત અંદા ! અતિ નેતકારી,
 હે ત્યામિ સંભા ! મુક્તપદ ગાત તારી. ૫
 છે આસ રમંજુજ મુગંધ સદા પ્રમાણે,
 આહાર ને પુન નિહાર ન કોવ બળે;
 એ ચાર છે અતિશયો પ્રભુ-જન્મ સાથે,
 વંદું હમેશ અભિનંદન જોડી હાથે. ૬
 ભૂમંડલે વિચરતા જિનરાજ જ્યારે,
 કાંટા કેઅધોમુખ થઈ રજ શુદ્ધ ત્યારે;
 જે એક જોજન મુખી શુભ વાતજ શુદ્ધિ,
 એવા નમું સુમતિનાથ સદા મુખુદિ. ૭
 વૃદ્ધિ કરે સુરવરો અતિ સુદમધારી,
 જાનુ પ્રમાણુ વિરચે કુમુભો શ્રીકારી;
 શબ્દો મનોહર મુણી શુભ શ્રોત્રમાંહિ,
 શ્રી પદનાથ પ્રભુને પ્રણમું ઉછાંહિ. ૮
 સેવા કરે યુગલ યક્ષો મુહંકરોને,
 વીંજે ધરી કર વિષે શુભ ચામરોને;

વાણી મુલે ચરણ જોયજી એક સારી,
બંડું મુખાર્ધ પુરંપાત્તમ પ્રીતિકારી. ૬

જલદે જિનેંદ મુખ માત્રધિ અર્ધભાષા,
દેવો નરો તિરિમલો સમજો સ્વભાષા;
આર્યો અનાર્ય સપલા જન યાંતિ પામે,
ચંદ્રપ્રભુ ચરણ લંછન ચંદનામે. ૧૦

વેરો વિરોધ સપલા જન ત્યાં વિસારે,
મિથ્યાત્વિઓ વિનયી વાક્ય મુખે ઉચારે;
વાહી ઠદી અવિનયી યમ વાહ માંડે,
દેખી જિનેય મુવિધિજન ગર્વ છાંડે. ૧૧

જે દેશમાં વિચરતા જિનરાજ બચારે,
ભીતિ ભયંકર નહી લવલેય ત્યારે;
ધલી ઉપદ્રવ દુકાલ વિહર ભાગે,
નિત્યે કરું નમન શીતલનાથ આજે. ૧૨

છાયા કરે તરૂં અચોક સદૈવ સારી,
વૃક્ષો મુગંધ શુભ શીતલ શ્રેયકારી;
પચ્ચીસ જોયજી લગે નહિ આધિવ્યાધિ,
શ્રેયાંસનાથ તુમ સેવનથી સમાધિ. ૧૩

સ્વર્ગનો ચતુર્દશ લહે જિનરાજ માતા,
માત ગને વૃષભ સિંહ સુલક્ષ્મી દાતા;
નિર્ધૂમ અગ્નિ શુભ છેવટ દેખિને તે,
શ્રી વાસુપૂજ્ય પ્રભુતા શુભ સ્નાનથી તે. ૧૪

જે પ્રતિવાદને સુખ આપે અચોક્ક વસે,
 રહિ કરે સુખમયે સામ્યને રહે,
 જે આમરો સુખ સુખવતન આશરો લે,
 જે છવ હે વિમલનાથ ! પ્રદુરથી લે. ૧૫
 સંકાષ્ટ જે લમ લલો 'સતુરલ તારે',
 સંકેષ્ટ પદ્મવતનાદિ સંપાતનારે,
 અસાધ કોષ મહા મોહ રૂપો વર્ણાયે,
 કોષા અનંત મયુરે તમિયે અમા અ. ૧૬
 જે કમળેરે અનને ગદુ પીડનારા,
 તે કમળી પ્રમુ લમેજ મૂકવનારા,
 સંસાર સાગરયટ્ટી લમે તારનારા,
 શ્રી ધર્મનાથ પદ શાશ્વત આપનારા. ૧૭
 શ્રી વિશ્વસંત નૃપનાંદન દિવ્ય કાંતિ,
 માતા સુભવ્ય અચિરા તસ પુત્ર શાંતિ;
 શ્રી મેઘના ભવ વિષે મુર એક આવી,
 પારેવ સિંચનકનાં સ્વરૂપા ગનાવી. ૧૮
 પારેવને અભય શુભિતદાન આપ્યું,
 પાતાતણુ અતિ સુંકામલ માંસ કાપ્યું,
 તેવા નહા અભયદાનથી ગણવાસે,
 મારી ઉપદ્રવ ભવ કરે લવ નાથે. ૧૯
 શ્રી તીર્થનાથક થયા વટ્ટી ચકવર્તી,
 જન્મે લહી પદવિંચા ભવ એક વર્તી,
 જે સાર્વભૌમ પદ પચમ ભાગવીને,
 તે સોલમા જિન તણા ચરણે નમીને ૨૦

ચોરાશિ લક્ષ ગજ અથ રથે કરીને,
 છન્દુ કરોડ જન લશ્કર વિસ્તરીને;
 તેવી છતે અતિ સમૃદ્ધિ તથા ક્ષણિકે,
 શ્રી કુંથુનાથ જિન ચક્રિ યથા વિવેકે. ૨૧

રત્નો અતુર્કશ નિધાન-ઉમંગકારી,
 ભત્રીશ બદ્ધ નિત નાટક-ચાય ભારી;
 પદ્માનની સહસ્ર ચોસક અંગનાઓ,
 તેવી તથા અર જિનેશ્વર સંપદાઓ. ૨૨

નિત્યે કરે કવલ દોષન કંઠ સુધી,
 પદ્મ મિત્રને તરણ કાજ નિપાઈ ભુદિ;
 ઉદ્યાન મોહન ગૃહે રચી હેમ મૂર્તિ,
 મદ્ધિલજિનેશ-પડિમા ઉપકાર કર્તિ. ૨૩

નિસ્સંગ દાંત ભગવંત અનંત જ્ઞાની,
 વિષ્ણોપકાર કર્ણાનિધિ આત્મધ્યાની;
 પંચેદ્રિયો વશ કરી હણી કર્મ આઠે,
 વદો જિનેંદ્ર મુનિસુવત તેહ માટે. ૨૪

ઈંદ્રો મુરો નરવરો મલી સર્વ સંગે,
 જન્માભિષેક સમયે અતિ ભક્તિ રંગે;
 વિદ્યાધરી મુરવરી મુખ ચન્દ્ર રાગે,
 સંગીત નાટક કરે નમિનાથ આગે. ૨૫

રાજે મલી ગુણવતી સતી સૌમ્યકારી,
 તેને નમે નજિ યથા મહા પ્રજ્ઞચારી,
 પૂર્વે ભવે નવ લગે તુમ સ્નેહધારી;
 હે નમિનાથ ! ભગવંત પરોપકારી. ૨૬

સંમેત શૈલ શિખરે પ્રભુ પાર્શ્વે સોહિ,
 શંખેશ્વરા અમિઝરા કલિ કુંડ મોહિ;
 શ્રી અશ્વસેન કુલદીપક માતૃ વામા,
 નિત્યે અચિંત્ય મહિમા પ્રભુ પાર્શ્વનામા. ૨૭

સિદ્ધાર્થરાય ત્રિશલા સુત નિત્ય વંદો,
 આનંદકારક સદા ^૧ચરણારવિંદો;
 જે શાસનેશ્વરતણો ઉપકાર પામી,
 પૂણું પ્રભુ ચરણુ શ્રી મહાવીર સ્વામી. ૨૮

સ્વેતાંબરી શુભ પરંપર આઘ જેની,
 સંવેગ રંગ રસ રંગિત આત્મ તેની;
 શાસ્ત્રોક્ત શુદ્ધ ઉપદેશક મુખ્ય સૂરિ,
 શ્રી પાર્શ્વચંદ્ર ગુરુરાજ પ્રતાપ ભૂરિ. ૨૯

ચંદ્રાર્ધ શોભિત વિશાલકપાલકાંતિ,
 શ્રી હર્ષચંદ્ર સૂરિરાજ સ્વભાવ શાંતિ;
 શિષ્યો થયા તસપદે સૂરિ હેમચંદ્રો,
 છે જેઠ બ્રાત કુશલેંદ્ર સુમુકિતચંદ્રો. ૩૦

પાદે પરંપર યુગંધર ઉગ્રભાણુ (ગી),
 ઋદ્ધિ પરિગ્રહ મહામદ મોહ ત્યાગી;
 તે વિદ્યમાન વિચરે ગુણવંત આજે,
 શ્રી બ્રાતૃચંદ્ર ગુણુ નિર્મલ સૂરિરાજે. ૩૧

વિખ્યાત શ્રી ગુરૂસદા હર્ષચંદ્ર હેતે,
 તેના પ્રતાપ સુપસાયથી શાંત ચિત્તે,
 દ્વાત્રિંશિકા સ્તુતિ જિનેંદ્ર અખંડ કાવ્યે,
 શ્રેયો વસંતતિલકા કૃતિ શુદ્ધ ભાવ્યે. ૩૨

શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર વિરચિત, ગુણસ્થાનકમારોહ.

- અપૂર્વે અવસર એવો ક્યારે આવશે ?,
ક્યારે યમશું ? બાહ્યાંતર નિર્મય જો;
સર્વ સંબંધનું બંધન તીક્ષ્ણ ઉદીને,
વિચરશું ? કવ મહત્પુરૂષને પાંચજો. અં ૧
- સર્વ ભાવથી ઔદાસિન્ય વૃત્તિ કરી,
માત્ર દેહ તે સંયમ-હેતુ હોયજો;
અન્ય કારણે અન્ય કશું કર્યે નહીં,
દેહે પણ કિંચિત્ મૂર્ખા નવ જોયજો. અં ૨
- દર્શન મોહ વ્યતિત યમ ઉપજ્યો ભોધ જો,
દેહ ભિન્ન કેવલ ચૈતન્યનું જ્ઞાનજો;
તેથી પ્રક્ષીણ ચારિત્ર મોહ વિલોકીએ,
વર્તે એવું શુદ્ધ સ્વરૂપનું ધ્યાનજો. અં ૩
- આત્મસ્થિરતા ત્રણ સંક્ષિપ્ત યોગની,
મુખ્યપણે તો વર્તે દેહ પર્યંતજો;
ઘોર પરિવહ કે ઉપસર્ગ-ભયે કરી,
આવી ચડે નહી તે સ્થિરતાનો અંતજો. અં ૪
- સંયમના હેતુથી યોગ-પ્રવર્તના,
સ્વરૂપ લક્ષ્યે જિન આસા આધીનજો,
તે પણ સણ સણ ઘટલી જાતી સ્થિતિમાં,
અંતે થાયે નિજ સ્વરૂપમાં લીનજો. અં ૫

पंच विषयमां रागद्वेष विरुद्धितता,
पंच प्रभादे न भवे मननो बोधज्जे;
द्रव्यक्षेत्रने क्षत्र भाव-प्रतिबंध विष्णु,
वियरवुं उदयाधीन पणु वीत बोधज्जे.

अ० ६

कोध प्रत्ये तो वत्ते कोध स्वभावता,
मान प्रत्ये तो दीनपणुनुं मानज्जे;
माया प्रत्ये माया साक्षी भावनी,
बोध प्रत्ये नही बोध समानज्जे.

अ० ७

बहु उपसर्ग करता प्रत्ये पायु कोध नही,
वदे यही तथापि न भवे मानज्जे;
देह ब्रह्म पणु माया थाय न रोममां,
बोध नही हो प्रभव सिद्धि निधानज्जे.

अ० ८

नसत्ताव मुंडताव सह अश्नानता,
अहंता धोवन आदि परम प्रसिद्धज्जे;
देश रोम नभ के अंगे श्रृंगार नही,
द्रव्य भाव स्वयंभूत निर्वोद्य सिद्धज्जे.

अ० ९

शत्रु मित्र प्रत्ये वत्ते समदर्शितता,
मान अमाने वत्ते तेज स्वभावज्जे;
एविव के भस्मे नही व्यूनाधितता,
भव मोक्षे पणु शुद्ध वत्ते समन्तावज्जे.

अ० १०

मेधाक्षी विचरता वही नमश्चानमां,
वही परवर्तन वाव सिद्ध स्वयंभूतज्जे;
अहंता आहंता ने मनमां नही क्षात्रता,
परम निर्वोद्य ब्रह्म पणु पानज्जे.

अ० ११

ધોર તપશ્ચર્યામાં પણ મનને તાપ નહીં,
સરસ અન્ને નહીં મનને પ્રસન્ન બાવળે;
રજ કણ કે ચંદ્રિ વૈમાનિક દેવની,
સર્વે માન્યા પુણ્ડલ એક સ્વભાવળે. અ૦ ૧૨

એમ પરાજય કરીને ચારિત્ર મોહનો,
આબુડું ત્યાં જ્યાં કરણ અપૂર્વ ભાવળે;
ત્રેલિ ક્ષપક તણી કરીને આરૂઢતા,
અનન્ય ચિંતન અતિશય શુદ્ધ સ્વભાવળે. અ૦ ૧૩

મોહ સ્વયંભૂરમણ સમુદ્ર તરી કરી,
સ્થિતિ ત્યાં જ્યાં ક્ષીણ મોહ શુણ્ઘ્યસ્થાનળે;
અંતસ્રમય ત્યાં પૂર્વ સ્વરૂપ વીતરાગ યઈ,
પ્રગટાણું નિઃ કેવલજ્ઞાન નિધાનળે. અ૦ ૧૪

ચાર કર્મ ધનધાતિ તે બ્યવચ્છેદ જ્યા,
ભવના ખીજતણે આત્યંતિક નાશળે;
સર્વ ભાવ જ્ઞાતા દ્રઢા સહ શુદ્ધતા,
કૃત્ય કૃત્ય પ્રભુ વીર્ય અનંત પ્રકાશળે. અ૦ ૧૫

વેદનીયાદિ ચાર કર્મ વર્તે જિહ્વાં,
ખળી સોદરીવત આકૃતિ માત્રળે;
તે દેહાયુષ આધીન જેની સ્થિતિ છે,
આયુષ પૂર્વે મટિયે દેહિક પાત્રળે. અ૦ ૧૬

મન વચન કાયા ને કર્મની વર્મણ,
ફોટે જિહ્વાં ચકલ પુણ્ડલ સંબંધળે;
એવુ અયોગિ શુણ્ઘ્યસ્થાનક ન્યા વર્તતું,
મહા ભાવ્ય સુખદાયક પૂર્વ અજ ધળે. અ૦ ૧૭

એક પરમાણુ માત્રની મલે ન સ્પશંતા,
 પૂર્ણ કલંક રહિત અડોલ સ્વરૂપજો;
 શુદ્ધ નિરંજન ચૈતન્ય મૂર્તિ અનન્યમય,
 અગુરુ લઘુ અમૂર્તિ સહજપદ રૂપજો.

અ. ૧૮

પૂર્વ પ્રયોગાદિ કારણના યોગથી,
 ઉર્ધ્વગમન સિદ્ધાલય પ્રાપ્ત સુસ્થિતજો;
 આદિ અનંત અનંત સમાધિ સુખમાં,
 અનંત દર્શન જ્ઞાન અનંત સહિતજો.

અ. ૧૯

જો પદ શ્રીસર્વજ્ઞે લીધું જ્ઞાનમાં,
 કહી શક્યા નહીં પણ તે શ્રી ભગવાનજો;
 તેહુ સ્વરૂપને અન્યવાણી તે શુ કહું ?,
 અનુભવ ગોચર નાત્ર રહ્યું તે જ્ઞાનજો

અ. ૨૦

એક પરન પદ-પ્રાપ્તિનુ કયુ ધ્યાન મે,
 નજી નગરને હાલે મનાન્ય ડાળે;
 તે પલુ નવેચ નાજય ન મનન રહ્યા.
 પ્રભુ-આસાણ થાકુ ને સ્વરૂપજો

અ. ૨૧

સમાપના.

તમારા પ્રાણીન કહેલાં ઉત્તમ સીડને મેં મેળું નહીં,
તમારા કહેલાં કયા શાંતિ ક્ષમા અને પવિત્રતા મેં જોગખ્યા
નહીં. હે ભગવાન ! હું બૂર્યો આયડ્યો રબડ્યો અને અનંત
સંસારની વિટંબણમાં પડ્યો છું. હું પાપી છું, હું બહુ
મદોન્મત્ત અને કર્મરજાળી કરીને મલીન છું. હે પરમાત્મન !
તમારા કહેલાં તર્યો વિના મારો મોક્ષ નથી. હું નિરાંતર
પ્રાંચમાં પડ્યો છું, અજ્ઞાનગી અંધ થયો છું, નિરાશ્રિત છું
અનાથ છું, નિરાગી પરમાત્મા ! હવે હું તમારું તમારા
ધર્મનું અને તમારા સાધુનું ચરણ મળું છું. મારા અપરાધ
ક્ષય થઈ હું તે સર્વ પાપથી મુક્ત થાઉં એ મારી અલિલાયા
હે. આગવ કરેલાં પાપોનો હું હવે પશ્ચાત્તાપ કરું છું. જેમ
જેમ હું સૂક્ષ્મ વિચારથી ઉઠા ઉતરું છું, તેમ તેમ તમારા
તત્ત્વના ચમત્કારો મારા સ્વરૂપનો પ્રકાશ કરે છે.

તમે નિરાગી નિર્વિકારી સત્વિચ્છાનંદ સ્વરૂપ સદ્ગુણનંદી
અનંત જ્ઞાની અનંતદર્શી અને ત્રેલોક્ય-પ્રકાશક છો. હું માત્ર
મારા હિંત અર્થે તમારી સંક્ષીએ ક્ષમા ચાહું છું. એકપણ
તમારા કહેલા તત્ત્વની શંકા ન થાય, તમારા કહેલા રસ્તા
(માર્ગ) માં અહોરાત્ર હું રહું; એજ મારી આકાંક્ષા અને
વૃત્તિ થાઓ.

હે સર્વજ્ઞ ભગવાન ! તમને હું વિશેષ શુ કહું ?
તમારાથી કંઈ અજાણ્યું નથી, માત્ર પશ્ચાત્તાપથી હું કર્મ
જન્ય પાપની ક્ષમા ઇચ્છું છું.

ॐ શાંતિ: શાંતિ: શાંતિ:

આત્માનો અલંકાર

કર્તવ્ય કંકણ.

કંકણ જેમ શ્રીઓનાં સ્વાભાવિક ખાલ સૌન્દર્યમાં ઉમેરે છે તેમ કાંઈપણ મનુષ્યે પોતાનું ખાલ તેમજ આંતર જીવન આદર્શમય અને સૌન્દર્યપૂર્ણ બનાવવું હોય તો માત્ર એકજવાર આ કર્તવ્યકંકણનાં પાંત્રીય કર્તવ્યો મનનપૂર્વક વાંચી જાઓ અને પછી તમારાં હૃદયને પુછો કે તમે તમારા જીવનમાં કંઈ પ્રકાશ મેળવ્યો ? તમારી આંતર-ખાલ સુન્દરતામાં કંઈ ઉમેરો થયો ? જ્યાંજ એકજ મળશે કે-ચિરકાળથી જે આદર્શમયતા-મનુષ્યજીવનની વાસ્તવિક સૌન્દર્યતાની અભિજ્ઞાપા રાખી રહ્યો હતો તે આ પાંત્રીય કર્તવ્યકંકણના પરિધાનથી પૂર્ણ થઈ છે. આવાં પુસ્તકોજ ખાજો, યુવાનો અને વૃદ્ધોમાં કાંઈ આદિતીય પ્રકાશ પૂરે છે. અને એટલા માટેજ આ ગ્રંથના લેખક ઉપર આ પુસ્તકની ઉપયોગીતા માટે મળેલા અનેક અભિપ્રાયો પૈકી માત્ર એકજ અભિપ્રાય રજુ કરીશ:-

• શ્રીમાન મુનિ દેવચંદ્ર !

આપના તરફથી અવેના જૈન પદ્ધતિ મારફત 'કર્તવ્યકંકણ'ની એક પ્રત મળી તે માટે આપનો ઉપકાર માનું છું. આપે સમાજ સુધારણાએ અનેક શ્રેયસ્કર કાર્યો પુસ્તકમાં દર્શાવ્યા છે. શીખામણો વાંચવાલાયક અને બોધદાયક છે. મને આશા છે કે 'કર્તવ્યકંકણ' જનસમાજમાં રસથી વચારો અને જેઓ તેમાંથી સાર લઈ વર્તનમાં પરિણીત કરશે તેમને જરૂર લાભ થશે. પા. ૬. ૧૨ વિ. સ. ૧૯૪૬.

ઉચ્ચદી ચીદનીસ.

વિદ્યાધિકારી-ખરોડા રોડ.

આવા સર્વાનુદેશ પુસ્તકનો સૌ કાંઈ સહેલાઈથી લાભ લઈ શકે તે માટે તેની કિંમત પોષ્ટેજ સાથે માત્ર રૂ. ૧-૦-૦ એકજ રાખેલ છે.

***

તરવાવતાર.

પુસ્તકના નામ ઉપરથીજ સ્પષ્ટ થાય છે કે આ ગ્રંથમાં જૈનધર્મનાં નુષ્ઠ નુત્રોને ઉતારવામાં આવ્યાં છે. વિશેષતા એજ છે કે એ નુત્રોને સારી રીતે સમજવા માટે તે ઉપર સંસ્કૃતભાષા લીલા રચી તેના સરસ રીતે સંદેહ કરવામાં આવ્યો છે. એટલે કોઈનેજ સંસ્કૃત જાણના જાણીતાને ને બહુજ ઉપરોક્તો લોકો સુધે પહોંચે છે. કિંમત નામ માત્ર સરોજ સાથે આના ૦-૪-૦ થાય. અને પુસ્તક મેળવવા કેનહી-આકાંક્ષી મોટીપક્કા ઉપાધ્યક્ષ ઉચ્ચ-મુદ્રા.

